

Lokalny Program Rewitalizacji

dla Gminy Przystajń na lata 2018 - 2022

Opracowanie:

www.investis.net.pl

Spis treści

WSTĘP	3
1. OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY	6
2. UWARUNKOWANIA LOKALIZACYJNE GMINY PRYZSTAJŃ	9
3. DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH ORAZ SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH	13
3.1. PROBLEMY SPOŁECZNE	14
3.1.1. DEPOPULACJA	14
3.1.2. UDZIAŁ I WZROST LUDNOŚCI W WIEKU POPRODUKCYJNYM	16
3.1.3. BEZROBOCIE	18
3.1.4. UBÓSTWO	21
3.1.5. BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO	23
3.1.6. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	25
3.1.7. UZALEŻNIENIA	27
3.1.8. PRZESTĘPCZOŚĆ	28
3.1.9. AKTYWNOŚĆ I DZIAŁALNOŚĆ SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW	30
3.1.10. EDUKACJA	32
3.2. PROBLEMY GOSPODARCZE	33
3.3. PROBLEMY ŚRODOWISKOWE, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE I TECHNICZNE	38
3.3.1. PROBLEMY ŚRODOWISKOWE	38
3.3.2. PROBLEMY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE	41
3.3.3. PROBLEMY TECHNICZNE	44
3.4. PODSUMOWANIE DIAGNOZY ILOŚCIOWEJ	47
3.5. POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	50
3.6. ANALIZA SWOT DLA OBSZARU REWITALIZACJI	57
4. ZASIĘGI PRZESTRZENNE OBSZARU REWITALIZACJI	58
5. WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI (PLANOWANY EFEKT REWITALIZACJI)	61
6. CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE ZIDENTYFIKOWANYM POTRZEBOM REWITALIZACYJNYM KIERUNKI DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU ELIMINACJĘ LUB OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ZJAWISK	62
7. LISTA PLANOWANYCH, PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	64
8. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH RODZAJÓW PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	68
9. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI MIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI PROJEKTAMI / PRZEDSIĘWZIĘCIAMI REWITALIZACYJNYMI ORAZ POMIĘDZY DZIAŁANAMI RÓŻNYCH PODMIOTÓW I FUNDUSZY NA OBSZARZE OBJĘTYM PROGRAMEM REWITALIZACJI	70
10. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE	72
11. MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW I INNYCH PODMIOTÓW I GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY W PROCES REWITALIZACJI	73
12. SYSTEM REALIZACJI (WDRAŻANIA) PROGRAMU REWITALIZACJI	76
12.1. OPERATOR REWITALIZACJI, JEGO KOMPETENCJE, ZADANIA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ	76
12.2. AKTYWNY UDZIAŁ RÓŻNYCH GRUP INTERESARIUSZY W PROCESIE WDRAŻANIA I MONITOROWANIA PROGRAMU REWITALIZACJI	77
12.3. OKRESOWA I NADZWYCZAJNA AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI – SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI	78
13. SYSTEM MONITORINGU LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ	79
MATERIAŁY I DOKUMENTY ŹRÓDŁOWE	82
SPIS TABEL	83
SPIS RYSUNKÓW	84

Załącznik:

1. Lista projektów wraz z planem finansowym

Wstęp

Rewitalizacja¹ – to wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące łącznie kwestie społeczne, ekonomiczne, przestrzenne, infrastrukturalne i środowiskowe oraz kulturowe), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Program Rewitalizacji - inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875), wieloletni program działań w sferze społecznej, ekonomicznej, przestrzennej, infrastrukturalnej, środowiskowej, kulturowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie swoich specyficznych uwarunkowań oraz wzmacnianie lokalnych potencjałów i jest procesem wieloletnim, prowadzonym we współpracy z lokalną społecznością i na jej rzecz. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są spójnie wewnętrznie – poszczególne działania pomiędzy sobą oraz zewnętrznie – z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych.

Dla prowadzenia rewitalizacji wymagane są następujące elementy:

- uwzględnienie rewitalizacji jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy;
- pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego wskazanego w Programie Rewitalizacji oraz zdefiniowaniu dotyczących go problemów; diagnoza obejmuje łącznie kwestie społeczne, ekonomiczne, przestrzenne – infrastrukturalne i środowiskowe oraz kulturowe;
- ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
- właściwy dobór narzędzi i interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru;
- zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej, infrastrukturalnej, środowiskowej i kulturowej;
- koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji;
- realizacja wynikającej z art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013 zasady partnerstwa polegającej na włączeniu partnerów w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Przystajń na lata 2018 - 2022 został przygotowany na podstawie Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 roku (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016). Na obszarze gminy nie były wcześniej prowadzone działania rewitalizacyjne, w związku z tym Program stanowi nowy dokument i został stworzony od podstaw.

Lokalny Program Rewitalizacji (LPR) zawiera niezbędne elementy:

- opis powiązań Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy;
- diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych;
- zasięgi przestrzenne obszaru rewitalizacji tj. określenie, w oparciu o inne dokumenty strategiczne gminy lub diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium/terytoriów najbardziej wymagających wsparcia;
- wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji);
- cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk;
- listę planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami zawierającymi, w odniesieniu do każdego projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, co najmniej: nazwę i wskazanie podmiotów go realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację (miejsce przeprowadzenia danego projektu), szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji;

---

¹ Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2.08.2016 roku (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016)

- charakterystykę pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową;
- mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym Programem Rewitalizacji;
- indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć, z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014-2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków UE);
- mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców, innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji;
- system realizacji (wdrażania) Programu Rewitalizacji;
- system monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany – w otoczeniu Programu.

RYSUNEK 1. ZARZĄDZANIE STRATEGICZNE

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, wyróżnia się:

- **Obszar zdegradowany** to obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.
- **Obszar rewitalizacji** jest obszarem obejmującym całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się przeprowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść również obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym portowe i powydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

RYСУNEK 2. NEGATYWNE ZJAWISKA JAKO PODSTAWA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI

Źródło: opracowanie własne

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Przystajń na lata 2018 - 2022 to dokument, który zapewnia integrację działań władzy samorządowej, społeczności lokalnej i innych uczestników (w tym: organizacji pozarządowych, przedsiębiorców), mających na celu wyprowadzenie obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej - przygotowany został w oparciu o dokładną diagnozę problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych, stworzony we współpracy ze społecznością terenów zdegradowanych oraz z zaangażowaniem wszystkich interesariuszy. W celu jego skutecznego wdrożenia konieczne jest uwzględnienie potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej, nie tylko na etapie identyfikacji obszarów zdegradowanych, ale również na etapie planowania, wdrażania i monitorowania skuteczności środków zaradczych - w postaci projektów. LPR definiuje zakres zadań i odpowiedzialności poszczególnych podmiotów zaangażowanych w jego realizację, posiada realny plan finansowy i realny horyzont czasowy, przejrzysty system monitoringu skuteczności działań i elastyczny system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu Programu.

Operatorem rewitalizacji jest Gmina Przystajń, a w jej imieniu: jednostką koordynującą proces rewitalizacji na terenie gminy, w tym przygotowanie i wdrożenie Lokalnego Programu Rewitalizacji jest Urząd Gminy Przystajń. Operator jest w stanie dotrzeć do partnerów procesu rewitalizacji i posiada realne możliwości wpływania na sytuację na obszarze zdegradowanym, w tym zwłaszcza prawo głosu we wszystkich sprawach tego obszaru dotyczących. Jednocześnie koordynuje przygotowanie i opiniowanie projektów uchwał rady gminy i zarządzeń wójta odnoszących się do obszaru rewitalizowanego.

1. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

Programowanie rewitalizacji pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie gminy (w tym: ze Strategią Rozwoju Gminy Przystajń na lata 2016-2022), aby nie prowadzić interwencji sprzecznej z ogólnymi kierunkami rozwoju gminy. Program jest powiązany z priorytetami, celami, kierunkami następujących dokumentów:

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
<p>Strategia Rozwoju Gminy Przystajń na lata 2016-2022</p>	<p>Lokalny Program Rewitalizacji jest spójny z celami zawartymi w Strategii Rozwoju Gminy Przystajń, tj.:</p> <p>Cel strategiczny 1. Infrastruktura. Nowoczesna infrastruktura techniczna; Cele operacyjne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Rozwój infrastruktury drogowej, 1.2. Dalsza rozbudowa systemów wodno-kanalizacyjnych, 1.3. Rozwój gospodarki przestrzennej, <p>Cel strategiczny 2. Kapitał ludzki. Otwarty, kreatywny i konkurencyjny kapitał ludzki; Cele operacyjne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.2. Podniesienie jakości usług oraz poprawa dostępności edukacji przedszkolnej, 2.3. Rozwój i poszerzenie funkcji obiektów dydaktycznych, kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych, poszerzenie oferty, 2.4. Podniesienie jakości usług edukacji szkolnej, <p>Cel strategiczny 3. Środowisko. Środowisko naturalne wysokiej jakości, ochrona wartości przyrodniczych i historycznych; Cele operacyjne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalna gospodarka zasobami, 3.2. Renowacja i ochrona dziedzictwa historycznego i obiektów zabytkowych, 3.3. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (solary, ogniwa fotowoltaiczne), 3.4. Promocja ochrony środowiska i postaw proekologicznych, 3.5. Wdrożenie programu usuwania azbestu, 3.6. Popularyzacja budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, 3.7. Podejmowanie działań w zakresie ograniczenia niskiej emisji.
<p>Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Przystajń</p>	<p>Niniejszy Program jest spójny z działaniami w zakresie polityki przestrzennej wyznaczonymi w Studium:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, a zwłaszcza: planowanie i realizowanie zabudowy na terenie gminy z zachowaniem obowiązujących standardów jakości środowiska (m.in.: w zakresie odprowadzania ścieków i wód deszczowych, emisji pyłów i gazów do powietrza, gospodarki odpadami, ochrony przed hałasem) oraz z uwzględnieniem form ochrony przyrody występujących w granicach administracyjnych gminy; • w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego: <ul style="list-style-type: none"> - ochrona cennych obiektów i obszarów objętych ochroną poprzez strefy konserwatorskie, wpis do rejestru zabytków, gminnej ewidencji zabytków, - ochrona ekspozycji obiektów i zespołów zabytkowych oraz zachowanie historycznych relacji przestrzennych, - zintegrowanie ochrony dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i krajobrazu; • w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej: <ul style="list-style-type: none"> - pełne wyposażenie w infrastrukturę techniczną w terenach istniejącej zabudowy, przygotowanie terenów pod nowe inwestycje poprzez kompleksowe uzbrojenie terenu, - poprawa stanu istniejących obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej oraz ich rozbudowa, z zachowaniem niezawodności dostępu do poszczególnych sieci infrastruktury technicznej, - zapewnienie dostępu do mediów, w celu poprawy warunków życia mieszkańców;

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
	<ul style="list-style-type: none"> • w zakresie zmian w strukturze przestrzennej gminy: <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie położenia i funkcji gminy w strukturze osadniczej województwa, różnorodnych związków zewnętrznych oraz terytorialnych warunków rozwoju dla podnoszenia jej atrakcyjności jako obszaru korzystnego do inwestowania, - uzyskanie przestrzennej ciągłości terenów zurbanizowanych i terenów otwartych przy uwzględnieniu zasady eliminacji rozpraszania zabudowy, wykorzystanie terenów już zainwestowanych i uzbrojonych oraz maksymalnego zachowania terenów otwartych spełniających funkcję ekologiczną, przestrzenno – kompozycyjną i funkcjonalną, - uzyskiwanie coraz wyższej sprawności funkcjonowania struktur przestrzennych poprzez korektę układu komunikacyjnego oraz podnoszenie stopnia wyposażenia w infrastrukturę techniczną, - wykorzystanie położenia gminy w stosunku do układu dróg regionalnych dla dalszej aktywizacji gospodarczej terenów gminy, - stworzenie atrakcyjnych warunków dla rozwoju działalności gospodarczej, przygotowanie bazy terenowej pod inwestycje związane z działalnością gospodarczą, - wspieranie modernizacja i remontów istniejących zasobów mieszkaniowych, - tworzenie warunków dla rozwoju handlu, gastronomii i rzemiosła, poprzez dopuszczenie lokalizacji usług niekolidujących z zabudową mieszkaniową w terenach o dominującej funkcji mieszkaniowej; • w zakresie rozwoju przedsiębiorczości: <ul style="list-style-type: none"> - wyznaczenie stref aktywizacji gospodarczej w poszczególnych miejscowościach, w rejonach występujących przy terenach zabudowy mieszkaniowej zakładów produkcyjnych i usługowych, - wyznaczenie w granicach terenów wiejskich terenów zabudowy wielofunkcyjnej, umożliwiającej lokalizację drobnej przedsiębiorczości i usług w pobliżu miejsca zamieszkania, - utrzymanie terenów przemysłowych na terenach pokopalnianych; • w zakresie rozwoju mieszkalnictwa: <ul style="list-style-type: none"> - dopuszczenie na terenach wiejskich, z zabudową zagrodową, lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wraz z poszerzeniem terenów wskazanych dla rozwoju do zabudowy mieszkaniowej, - dopuszczenie do lokalizacji usług w granicach terenów zabudowy mieszkaniowej.
<p>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Przystajń na lata 2018-2027</p>	<p>Cele zawarte w LPR są zgodne z zapisami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Przystajń, a zwłaszcza z następującymi celami strategicznymi i operacyjnymi:</p> <p>Cel strategiczny 1. Wspieranie rodziny i dziecka w prawidłowym funkcjonowaniu</p> <p>Cele operacyjne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowanie zintegrowanego systemu wsparcia rodziny z uwzględnieniem potrzeb dziecka, 2. Wyrównywanie szans dzieci zamieszkujących obszar wiejski i zagrożonych ubóstwem; <p>Cel strategiczny 2. Zwiększenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych w gminie Przystajń:</p> <p>Cele operacyjne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywizacja osób bezrobotnych, 2. Pomoc osobom i rodzinom z problemem bezrobocia; <p>Cel strategiczny 3. Poprawa jakości życia i funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych (w tym dzieci) w gminie Przystajń</p> <p>Cele operacyjne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowanie systemu wsparcia dla osób starszych, 2. Budowanie zintegrowanego systemu pomocy dla osób niepełnosprawnych (w tym dzieci), 3. Wzrost świadomości osób niepełnosprawnych o przysługującej pomocy, 4. Zwiększenie dostępności obiektów użytku publicznego dla osób niepełnosprawnych; <p>Cel strategiczny 4. Przeciwdziałanie i ograniczenie występowania zagrożeń płynących</p>

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
	<p>z przemocy i uzależnień na terenie gminy Przystajń</p> <p>Cele operacyjne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zapobieganie występowaniu przemocy, 2. Zapobieganie uzależnieniom i minimalizowanie ich występowania; <p>Cel strategiczny 5. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa Gminy Przystajń</p> <p>Cele operacyjne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym nieletnich, 2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.
<p>Roczne Programy Współpracy Gminy z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami uprawnionymi, o których mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie</p>	<p>LPR jest spójny z celami Rocznych Programów Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w tym z Programem na 2018 rok.</p> <p>Cele Programu:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) zwiększenie współpracy samorządu Gminy Przystajń z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy oraz podniesienie skuteczności i efektywności działań podejmowanych w sferze zadań publicznych. b) określenie obszarów, kierunków i form wzajemnej współpracy samorządu gminy z organizacjami pozarządowymi. <p>Celem głównym programu jest budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem, a organizacjami pozarządowymi.</p> <p>Celami szczegółowymi programu są:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości życia, poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców Gminy Przystajń, - integracja podmiotów realizujących zadania publiczne, - prezentacja dorobku sektora i promowanie jego osiągnięć, - wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych, - efektywne wydatkowanie środków publicznych w zaspokajaniu zbiorowych potrzeb.
<p>Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Przystajń</p>	<p>Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z założeniami i celami zapisanymi w PGN, a w szczególności w problematyce związanej z infrastrukturą i środowiskiem.</p> <p>Realizacja założeń Planu Gospodarki Niskoemisyjnej ma na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • redukcję emisji gazów cieplarnianych, • zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, • redukcję zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej. <p>Cele PGN będą realizowane poprzez konkretne działania, których część z nich została ujęta w wykazie projektów dla LPR, m.in. z zakresu termomodernizacji oraz wymiany źródeł energii.</p>

2. Uwarunkowania lokalizacyjne Gminy Przystajń

Gmina Przystajń leży w północno-zachodniej części województwa śląskiego, w powiecie kłobuckim, na skraju Wyżyny Małopolskiej. Jest jedną ze 166 gmin w województwie śląskim i jedną z 9 gmin powiatu kłobuckiego.

Gmina graniczy z 5 innymi gminami województwa śląskiego: Krzepice (od północy), Panki (od północnego wschodu), Wręczyca Wielka (od południowego wschodu), Ciasna i Herby (od południa) oraz położoną w województwie opolskim: gminą Olesno (od zachodu).

RYSUNEK 3. LOKALIZACJA GMINY PRYZSTAJŃ W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM

Źródło: www.slaskie.pl

RYSUNEK 4. LOKALIZACJA GMINY PRYZSTAJŃ W POWIECIE KŁOBUCKIM

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.gminy.pl

Gmina Przystajń pod względem geograficznym zgodnie z regionami fizyczno-geograficznymi położona jest w prowincji: Wyżyna Małopolska, podprowincji: Wyżyna Śląsko-Krakowska, makroregionu: Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, na pograniczu 2 mezoregionów: Obniżenia Liswarty-Proсны i Progu Herbskiego.

Na obszarze gminy można wydzielić jednostki morfologiczne:

- Pagóry Brzezińskie,
- wysoczyznę polodowcową,
- doliny rzeczne.

Pagóry Brzezińskie na terenie gminy stanowią fragment piaskowcowych wzniesień wznoszących się ponad otaczający obszar falistej równiny morenowej. Nie mają one przebiegu prostoliniowego lecz rozczłonkowane są na szereg pojedynczych wzniesień. Wzniesienia te stanowią garby i pagóry o łagodnych stokach wznoszące się od 10–30 m ponad poziom zasypania piaszczystego. Występują one w południowo-wschodniej oraz środkowej części gminy i są w całości zalesione. Pagóry Brzezińskie na terenie gminy osiągają kulminację na wzniesieniach na północ od miejscowości Kamińsko (Dębowa Góra-301,2 m n.p.m.) i obniżają się w kierunku północno-zachodnim (Brzęczykowa Góra-283,1 m n.p.m., Syligowa Góra-278 m n.p.m., Cybata Góra - 278 m n.p.m.), do 260 m n.p.m. nad Liswartą.

Wysoczyzna polodowcowa zajmuje prawie całą powierzchnię gminy. Rzeźbę terenu stanowi przeważnie falista i niskofalista, mało urozmaicona wysoczyzna o spadkach do 2 %, zbudowana z utworów lodowcowych i wodno-lodowcowych spod, których miejscami wychodzą utwory starsze. Obszar wysoczyzny łagodnie opada w kierunku południowo-zachodnim i zachodnim ku dolinie Liswarty i w kierunku północnym ku dolinie Pankówki. Doliny rzeczne wyraźnie zaznaczają się w krajobrazie gminy. Tworzą je rzeki Liswarta i Pankówka z dopływami. Na odcinku Kuźnica Nowa - Podłęże Szlacheckie rzeka Liswarta przełamuje się przez Pagóry Brzezińskie; dolina jej ma charakter doliny przełomowej. Dno doliny Liswarty na terenie gminy przebiega na wysokości 242-280 m n.p.m. Płaskodenna dolina Liswarty posiada system teras wykształconych w materiale czwartorzędowym. Rzeka Pankówka płynie w nieckowatej dolinie o płaskim dnie, w której można wyróżnić terasę zalewową i wyższą nadzalewową. Pozostałe cieką są słabo wcięte w wysoczyznę a ich nieckowate doliny są często podmokłe i zabagnione. Wysokość bezwzględna obszaru gminy waha się od 301,2 m n.p.m. (Dębowa Góra) do 220 m n.p.m. (dolina Liswarty w północnej części gminy). Deniwelacje terenu dochodzą do 81 m.

Cały obszar gminy znajduje się w zasięgu dorzecza rzeki Warty, będącej dopływem Odry. Obszar gminy odwadnia rzeka Liswarta z dopływami, z których największym jest Pankówka. Zachodnią i południowo-zachodnią część gminy odwadnia rzeka Liswarta z krótkimi, prawobrzeżnymi dopływami, które biorą początek w Pagórach Brzezińskich. Wschodnią część gminy odwadnia rzeka Pankówka z dopływami. Między Liswartą i jej dopływem Pankówką przebiega dział wodny IV rzędu.

Lasy na terenie gminy Przystajń zajmują łącznie powierzchnię 2711 ha, w tym lasy państwowe – 2208 ha. Lasy państwowe w całości są położone na terenie nadleśnictwa Herby. Pod względem przyrodniczym lasy te znajdują się w zasięgu Krainy VI-tej tzw. Krainy Małopolskiej, 6-tej dzielnicy przyrodniczo-leśnej tzw. Woźnicko-Wieluńskiej. Południowa część gminy położona jest na terenie utworzonego 1 stycznia 1999 r. Parku krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”. Celem ochrony jest przede wszystkim zachowanie kompleksów leśnych oraz łąk śródleśnych wraz z szatą roślinną, a szczególnie roślinami chronionymi i rzadkimi zbiorowiskami roślinnymi. Podejmowane są szczególnie działania na rzecz poprawienia stosunków wodnych na terenach leśnych i terenach podmokłych.

Wśród terenów zainwestowanych dominują tereny wykorzystywane na cele mieszkaniowe, w tym tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej. Stosunkowo duża jest powierzchnia terenów związanych z produkcją, tereny po dawnych spółdzielniach produkcji rolniczej, wykorzystywane na cele produkcyjno - magazynowe. Wśród terenów wykorzystywanych na cele usługowe dominują usługi publiczne (szkoły, remizy strażackie świetlice, boiska) oraz handel.

Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka 494 przebiegająca przez województwa śląskie i opolskie. Droga o długości 69 km łączy Częstochowę z drogą krajową 45 w Bierdzanach. Pozostałą infrastrukturę komunikacyjną stanowią drogi powiatowe i gminne – w różnym stanie technicznym.

RYСУNEK 5. GMINA PRYZSTAJŃ

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Przystajń na lata 2016-2022

Zgodnie z danymi GUS za 2014 rok, powierzchnia Gminy Przystajń wynosi: 8883 ha. Gmina ma charakter rolniczy: użytki rolne zajmują 5592 ha – tj. 62,95% ogółu powierzchni gminy.

Wśród użytków rolnych największą powierzchnię stanowią grunty orne: 3934 ha, tj. 44,29% ogółu powierzchni gminy.

Znaczną część powierzchni gminy zajmują również grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione: 2958 ha, tj. 33,30%, w skład których wchodzi przede wszystkim „Lasy Nad Górną Liswartą”.

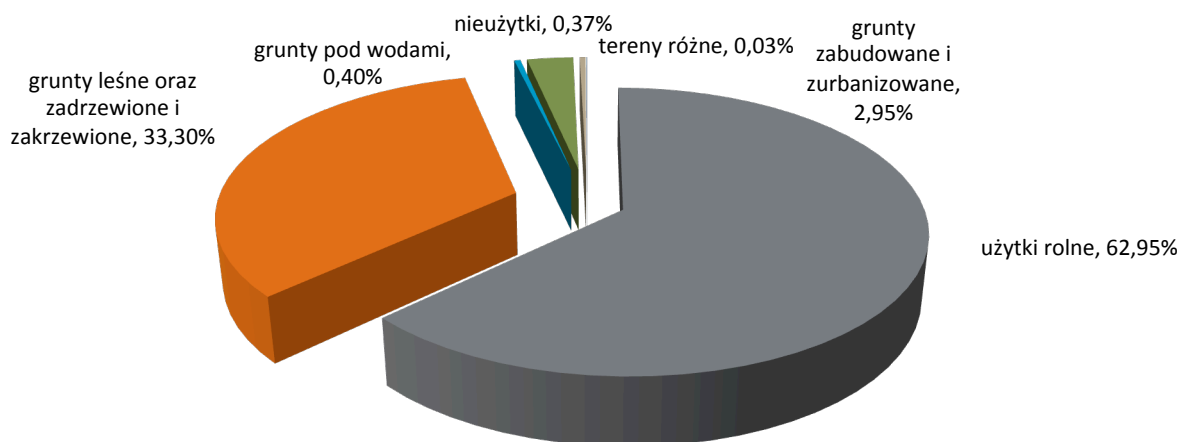
Tereny zabudowane i zurbanizowane wynoszą 262 ha, czyli 2,95% ogółu obszaru gminy.

TABELA 1. STRUKTURA GRUNTÓW W GMINIE PRYZYTAJŃ W 2014 ROKU W HA ORAZ W %

Wyszczególnienie	w ha	w %
powierzchnia ogółem	8883	100,00%
powierzchnia lądowa	8848	99,61%
użytki rolne razem	5592	62,95%
-grunty orne	3934	44,29%
-sady	10	0,11%
-łąki trwałe	899	10,12%
-pastwiska trwałe	498	5,61%
-grunty rolne zabudowane	210	2,36%
-grunty pod stawami	4	0,05%
-grunty pod rowami	37	0,42%
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	2958	33,30%
-lasy	2937	33,06%
-grunty zadrzewione i zakrzewione	21	0,24%
grunty pod wodami razem	35	0,39%
-grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	27	0,30%
-grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	8	0,09%
grunty zabudowane i zurbanizowane razem	262	2,95%
-tereny mieszkaniowe	74	0,83%
-tereny przemysłowe	14	0,16%
-tereny inne zabudowane	22	0,25%
-tereny zurbanizowane niezabudowane	3	0,03%
-tereny rekreacji i wypoczynku	3	0,03%
-tereny komunikacyjne - drogi	146	1,64%
nieużytki	33	0,37%
tereny różne	3	0,03%

Źródło: GUS, GUGIK

RYСУNEK 6. STRUKTURA GRUNTÓW W GMINIE PRYZYTAJŃ W 2014 ROKU W %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

3. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Na etapie programowania dokonano szczegółowej diagnozy i delimitacji obszarów do objęcia Lokalnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Przystajń na lata 2018 - 2022 (zdefiniowane jako: obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji). W diagnozie identyfikacja obszarów problemowych została oparta o weryfikowalne kryteria (ilościowe), które w dłuższej perspektywie pozwolą na monitorowanie postępu procesu rewitalizacji. Jednocześnie dokonano pogłębionego opisu obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji (podobszarów) – również w oparciu o kryteria jakościowe.

Kwantyfikowalne i weryfikowalne dane zazwyczaj z ostatnich 3 lat - pozwalające zdiagnozować obszary problemowe – zdegradowane, pozyskano m.in. z zasobów Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Gminy Przystajń (ewidencja ludności oraz ewidencja działalności gospodarczej), Powiatowego Urzędu Pracy w Kłobucku, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przystajni, Komisariatu Policji w Krzepicach i innych.

Analizę sporządzono na podstawie danych dla gminy, jak również w podziale na jednostki statystyczne, którymi są miejscowości.

Uzyskanie danych ilościowych pozwoliło na wyodrębnienie obszarów charakteryzujących się największą koncentracją problemów, które w dalszym etapie prac stały się przedmiotem dogłębnej analizy w oparciu o inne niż statystyczne metody. Jednocześnie pozyskano informację (m.in. w formie badań ankietowych oraz poprzez organizację warsztatów) od interesariuszy - zgodnie z horyzontalną zasadą partycypacji. W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych w formie badań ankietowych i warsztatów - aktywny udział oraz swój wkład mieli interesariusze (w tym: mieszkańcy gminy) - co pozwoliło na uwzględnienie ich oddolnych potrzeb i inicjatyw na etapie tworzenia dokumentu.

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z **powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych**, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- **gospodarczych** – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- **środowiskowych** – zwłaszcza przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- **przestrzenno-funkcjonalnych** – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- **technicznych** – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz нефункционowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, zwłaszcza w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Wyniki analizy pozwalają określić zarówno dynamikę zjawisk kryzysowych, jak również zidentyfikować zdegradowane obszary, w których następuje największa koncentracja problemów.

3.1. Problemy społeczne

3.1.1. Depopulacja

W latach 2014 - 2016 liczba ludności Gminy Przystajń nieznacznie zmalała o 0,4% i na koniec 2016 roku wyniosła: 5946 osób. Ponad 38% ogółu mieszkańców zamieszkuje miejscowość Przystajń.

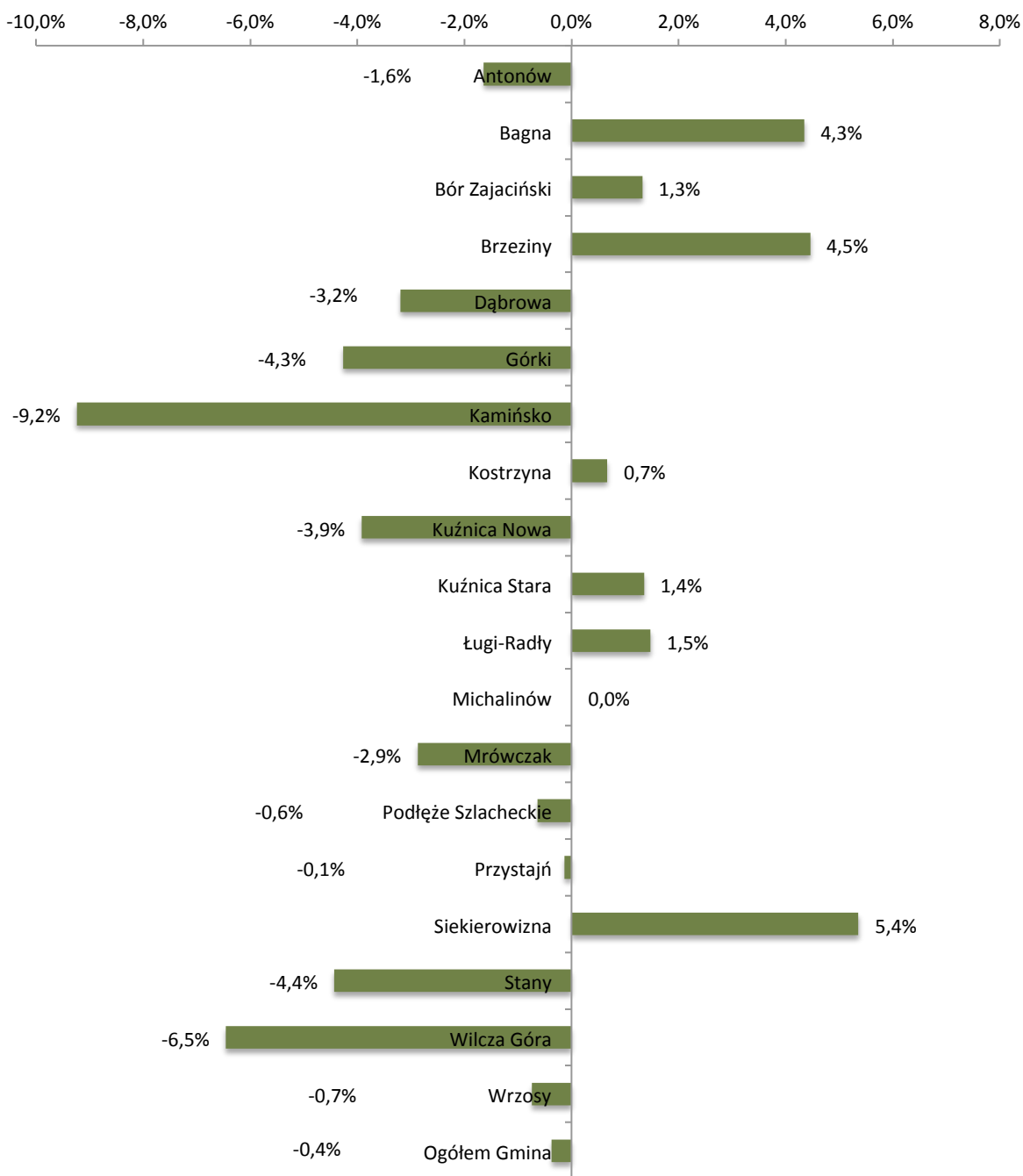
Do miejscowości borykających się z problemem depopulacji zaliczono te, w których w ostatnich 3 latach odnotowano spadek liczby ludności a mianowicie: Antonów, Dąbrowa, Górki, Kamińsko, Kuźnica Nowa, Mrówczak, Podłęże Szlacheckie, Przystajń, Stany, Wilcza Góra oraz Wrzosy.

TABELA 2. LUDNOŚĆ W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH GMINY PRYZSTAJŃ W LATACH 2014 -2016 (STAN W DN. 31 XII)

Miejscowość	2014	2015	2016	2016 r. - zmiana w stosunku do 2014 r.
Antonów	183	182	180	-1,6%
Bagna	46	46	48	4,3%
Bór Zajaciński	302	301	306	1,3%
Brzeziny	314	309	328	4,5%
Dąbrowa	94	92	91	-3,2%
Górki	211	204	202	-4,3%
Kamińsko	184	171	167	-9,2%
Kostrzyna	300	301	302	0,7%
Kuźnica Nowa	102	101	98	-3,9%
Kuźnica Stara	443	448	449	1,4%
Ługi-Radły	406	410	412	1,5%
Michalinów	82	81	82	0,0%
Mrówczak	174	165	169	-2,9%
Podłęże Szlacheckie	314	316	312	-0,6%
Przystajń	2270	2268	2267	-0,1%
Siekierowizna	112	112	118	5,4%
Stany	203	201	194	-4,4%
Wilcza Góra	93	93	87	-6,5%
Wrzosy	135	136	134	-0,7%
Ogółem Gmina	5968	5937	5946	-0,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Przystajń

RYСУNEK 7. ZMIANA LICZBY LUDNOŚCI W GMINIE PRYZSTAJŃ ORAZ W MIEJSCOWOŚCIACH W 2016 ROKU – W PORÓWNANIU DO 2014 ROKU

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Przystajń

3.1.2. Udział i wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym

W Gminie Przystajń w ostatnich 3 latach liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 3,9% i na koniec 2016 roku wyniosła 18,3% ogółu mieszkańców - co świadczy o zjawisku „starzenia się” społeczeństwa.

Znaczny wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w latach 2014 - 2016 zanotowano w miejscowościach: Bagna, Brzeziny, Kostrzyna, Kuźnica Nowa, Kuźnica Stara, Michalinów, Podłęże Szlacheckie, Przystajń, Siekierowizna, jak również Wrzosa.

Najbardziej niekorzystna struktura wiekowa kształtuje się w miejscowościach, w których udział osób starszych jest wyższy niż przeciętna dla gminy, tj.: Bór Zajaciński, Dąbrowa, Górki, Kamińsko, Kostrzyna, Kuźnica Nowa, Michalinów, Mrówczak, Siekierowizna, Stany, Wilcza Góra oraz Wrzosa.

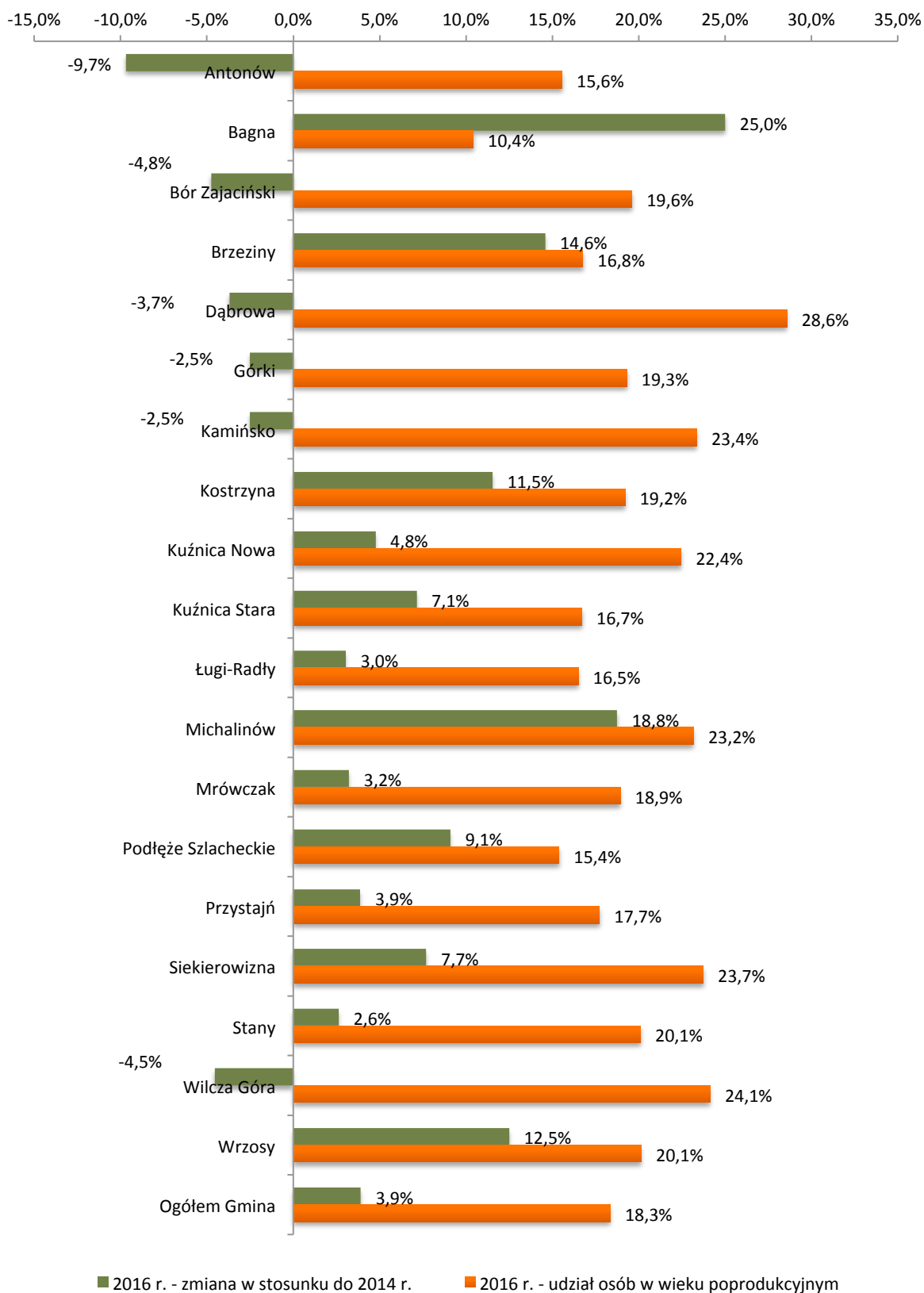
TABELA 3. LUDNOŚCI W WIEKU POPRODUKCYJNYM W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W LATACH 2014 – 2016 (STAN W DNIU 31.XII)

Miejscowość	2014	2015	2016	2016 r. - zmiana w stosunku do 2014 r.	2016 r. - udział osób w wieku poprodukcyjnym
Antonów	31	28	28	-9,7%	15,6%
Bagna	4	4	5	25,0%	10,4%
Bór Zajaciński	63	63	60	-4,8%	19,6%
Brzeziny	48	48	55	14,6%	16,8%
Dąbrowa	27	28	26	-3,7%	28,6%
Górki	40	37	39	-2,5%	19,3%
Kamińsko	40	41	39	-2,5%	23,4%
Kostrzyna	52	52	58	11,5%	19,2%
Kuźnica Nowa	21	20	22	4,8%	22,4%
Kuźnica Stara	70	69	75	7,1%	16,7%
Ługi-Radły	66	62	68	3,0%	16,5%
Michalinów	16	16	19	18,8%	23,2%
Mrówczak	31	31	32	3,2%	18,9%
Podłęże Szlacheckie	44	46	48	9,1%	15,4%
Przystajń	387	397	402	3,9%	17,7%
Siekierowizna	26	26	28	7,7%	23,7%
Stany	38	38	39	2,6%	20,1%
Wilcza Góra	22	23	21	-4,5%	24,1%
Wrzosa	24	25	27	12,5%	20,1%
Ogółem Gmina	1050	1054	1091	3,9%	18,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Przystajń

RYСУNEK 8. UDZIAŁ I WZROST LUDNOŚCI W WIEKU POPRODUKCYJNYM W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU (STAN W DNIU 31.XII)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Przystajń

3.1.3. Bezrobocie

Bezrobocie należy do poważnych problemów społeczno - gospodarczych we współczesnej gospodarce. Brak pracy może wywołać negatywne skutki, tj. ubóstwo, zagrożenie marginalizacją, czy w konsekwencji może być przyczyną patologii społecznych i zaburzeń stanu zdrowia.

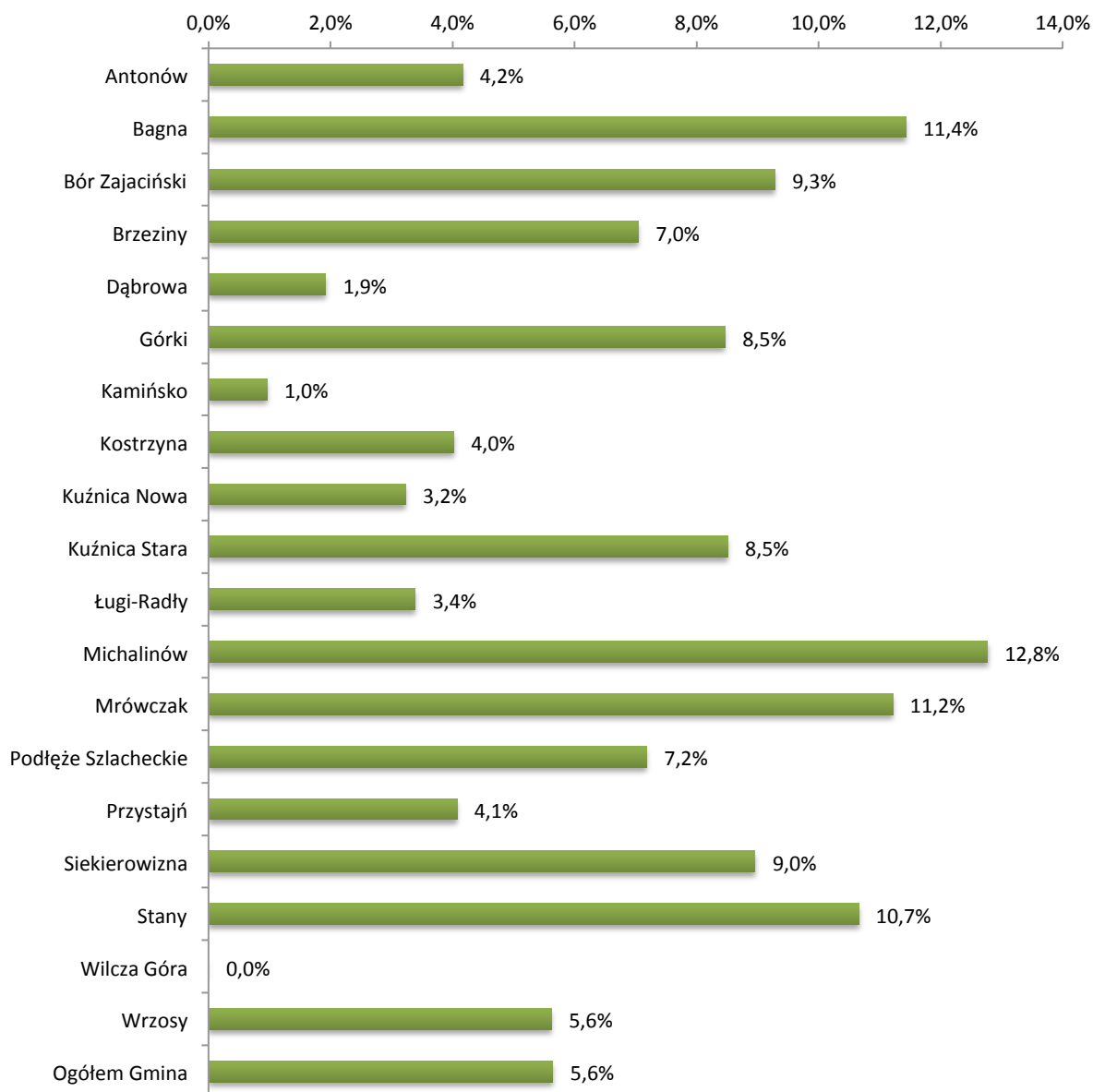
Zgodnie z danymi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przystajni za lata 2014 – 2016: nieznacznie wzrósł udział osób bezrobotnych korzystających ze wsparcia ze względu na bezrobocie do liczby ludności w wieku produkcyjnym. Na koniec 2016 roku odsetek ten wyniósł 5,6%. **Największy udział osób bezrobotnych odnotowano w miejscowościach: Bagna, Bór Zajaciński, Brzeziny, Górki, Kuźnica Stara, Michalinów, Mrówczak, Podłęże Szlacheckie, Siekierowizna, Stany oraz Wrzosey.**

TABELA 4. LICZBA I UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA BEZROBOCIE W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ LATACH 2014-2016

Miejscowość	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Antonów	9	9	5	7,9%	7,6%	4,2%
Bagna	1	5	4	2,9%	14,7%	11,4%
Bór Zajaciński	16	18	18	8,5%	9,7%	9,3%
Brzeziny	4	12	15	1,9%	5,8%	7,0%
Dąbrowa	1	1	1	1,8%	1,9%	1,9%
Górki	5	5	11	3,7%	3,8%	8,5%
Kamińsko	1	1	1	0,9%	1,0%	1,0%
Kostrzyna	10	5	7	5,7%	2,8%	4,0%
Kuźnica Nowa	2	2	2	3,1%	3,1%	3,2%
Kuźnica Stara	21	17	25	7,0%	5,6%	8,5%
Ługi-Radły	13	4	9	5,0%	1,5%	3,4%
Michalinów	9	6	6	18,8%	12,8%	12,8%
Mrówczak	0	12	12	0,0%	11,8%	11,2%
Podłęże Szlacheckie	8	16	15	3,8%	7,5%	7,2%
Przystajń	70	71	60	4,7%	4,8%	4,1%
Siekierowizna	0	6	6	0,0%	9,1%	9,0%
Stany	4	8	13	3,2%	6,5%	10,7%
Wilcza Góra	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Wrzosey	10	12	5	10,9%	12,9%	5,6%
Ogółem Gmina	184	210	215	4,8%	5,5%	5,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przystajni

RYСУNEK 9. UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA BEZROBOCIE W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM OGÓŁEM W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU

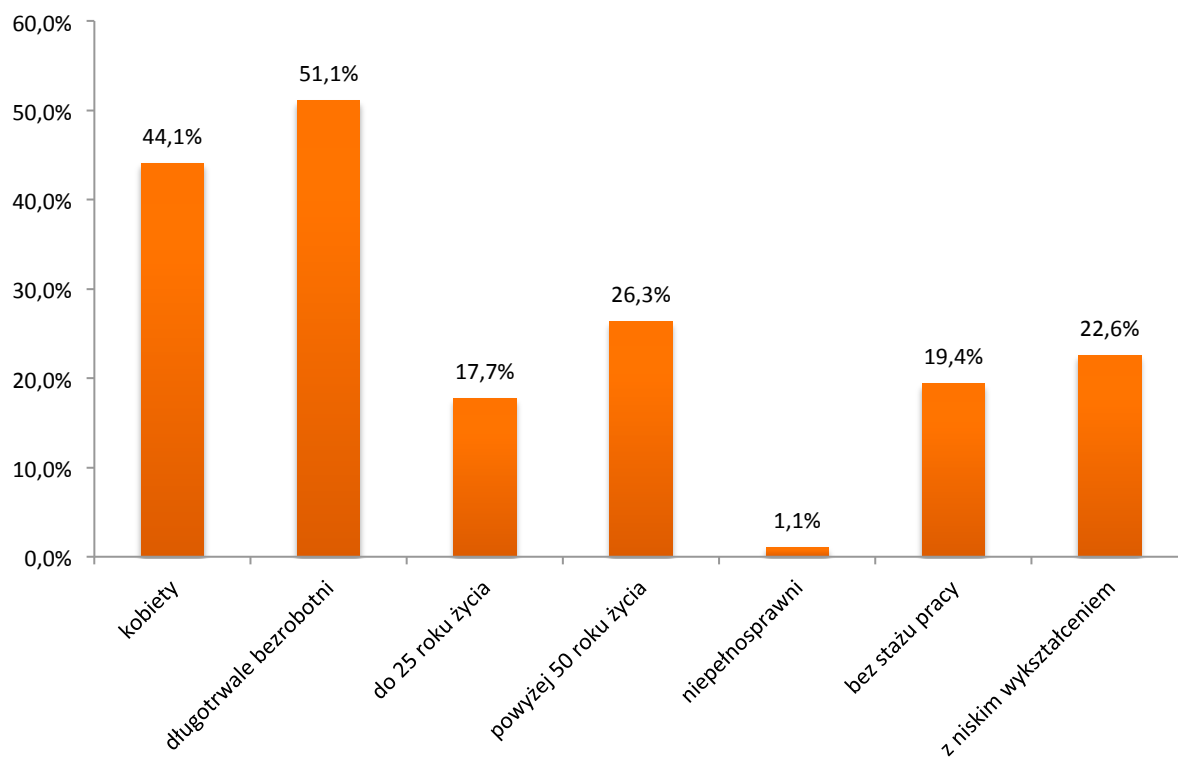

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przystajni

Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Kłobucku, w 2016 roku liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych wyniosła: 186 osób – co stanowiło 86,5% ogółu osób korzystających ze wsparcia GOPS ze względu na bezrobocie.

Analizując strukturę bezrobotnych będących w trudnej sytuacji na rynku pracy należy stwierdzić, że największy udział osób zarejestrowanych w PUP na koniec 2016 roku stanowią osoby długotrwale bezrobotne: 51,1% ogółu oraz osoby powyżej 50 roku życia: 26,3%. Kobiety stanowiły: 44,1% ogółu bezrobotnych.

RYSUNEK 10. STRUKTURA OSÓB BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W KŁOBUCKU ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W TRUDNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY W 2016 ROKU (STAN W DNIU 31.XII)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kłobucku

3.1.4. Ubóstwo

Do jednych z poważniejszych problemów społecznych na obszarze gminy zaliczyć można zjawisko ubóstwa, którym zagrożone są zwłaszcza osoby bezrobotne, osoby o niskich dochodach i ich rodziny, jak również rodziny wielodzietne oraz rodziny z osobą niepełnosprawną.

Wg danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przystajni za 2016 rok: średni udział osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na ubóstwo na terenie gminy wynosi: 4,5% ogółu mieszkańców. Jednocześnie w ostatnich 3 latach można zaobserwować wzrost osób objętych wsparciem o 0,5 punktu procentowego.

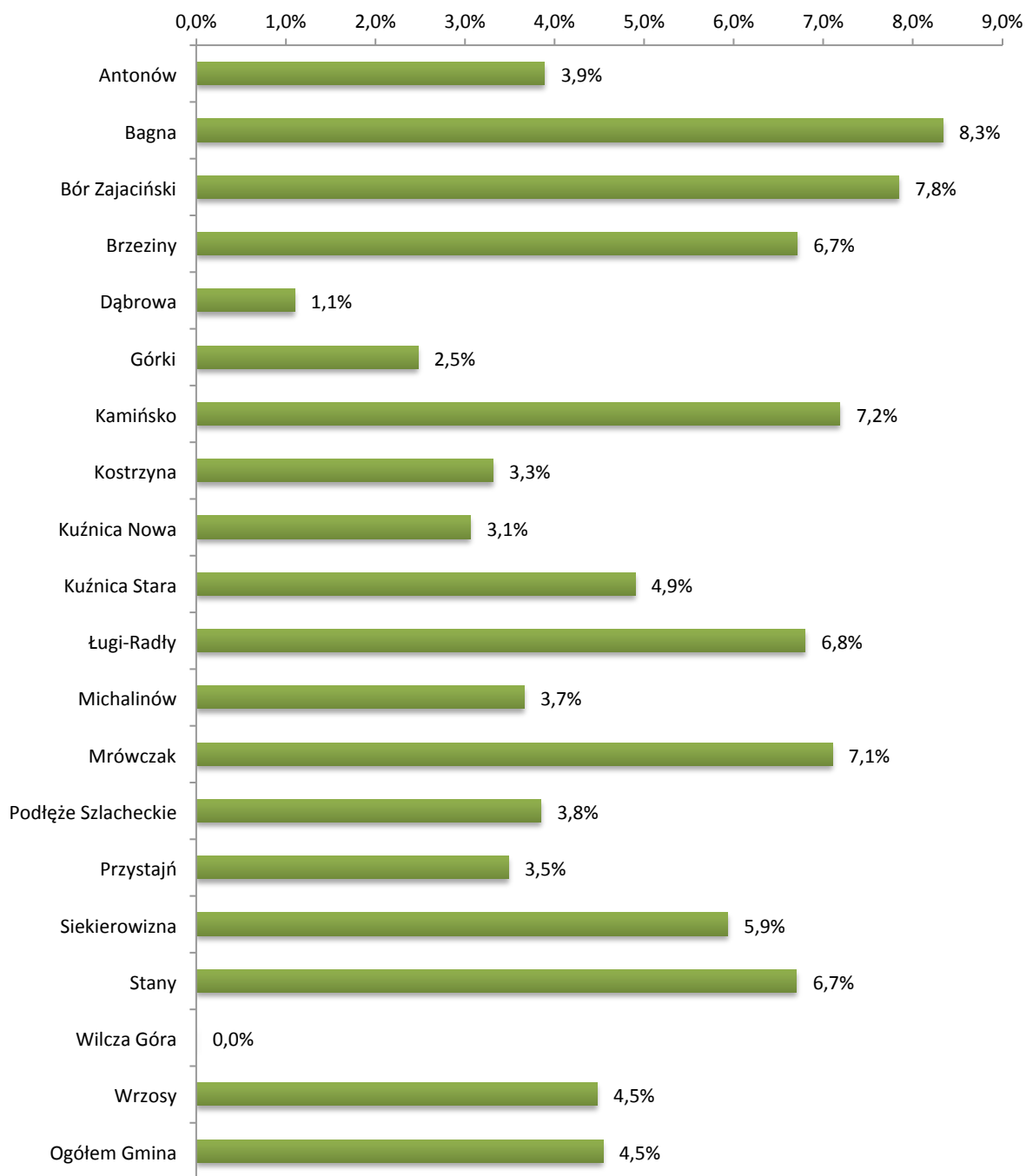
Największy odsetek ludności objętej wsparciem zamieszkuje miejscowości: Bagna, Bór Zajaciński, Brzeziny, Kamińsko, Kuźnica Stara, Ługi-Radły, Mrówczak, Siekierowizna, Stany oraz Wrzosey.

TABELA 5. LICZBA I UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA UBÓSTWO W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ LATACH 2014-2016

Miejscowość	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Antonów	7	7	7	3,8%	3,8%	3,9%
Bagna	5	5	4	10,9%	10,9%	8,3%
Bór Zajaciński	25	29	24	8,3%	9,6%	7,8%
Brzeziny	14	18	22	4,5%	5,8%	6,7%
Dąbrowa	3	1	1	3,2%	1,1%	1,1%
Górki	5	5	5	2,4%	2,5%	2,5%
Kamińsko	10	10	12	5,4%	5,8%	7,2%
Kostrzyna	20	10	10	6,7%	3,3%	3,3%
Kuźnica Nowa	3	3	3	2,9%	3,0%	3,1%
Kuźnica Stara	17	24	22	3,8%	5,4%	4,9%
Ługi-Radły	31	25	28	7,6%	6,1%	6,8%
Michalinów	0	3	3	0,0%	3,7%	3,7%
Mrówczak	9	12	12	5,2%	7,3%	7,1%
Podłęże Szlacheckie	8	13	12	2,5%	4,1%	3,8%
Przystajń	63	62	79	2,8%	2,7%	3,5%
Siekierowizna	1	1	7	0,9%	0,9%	5,9%
Stany	4	8	13	2,0%	4,0%	6,7%
Wilcza Góra	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Wrzosey	16	12	6	11,9%	8,8%	4,5%
Ogółem Gmina	241	248	270	4,0%	4,2%	4,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przystajni

RYSUNEK 11. UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA UBÓSTWO W LICZBIE LUDNOŚCI OGÓŁEM W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przystajni

3.1.5. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Problem związany z bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zazwyczaj powiązany jest z innymi dysfunkcjami i problemami społecznymi, do których zaliczyć można: uzależnienie, przemoc domową, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, czy zawodowych. Skutkiem bezradności są zachowania agresywne, czy patologiczne, w tym: przestępczość.

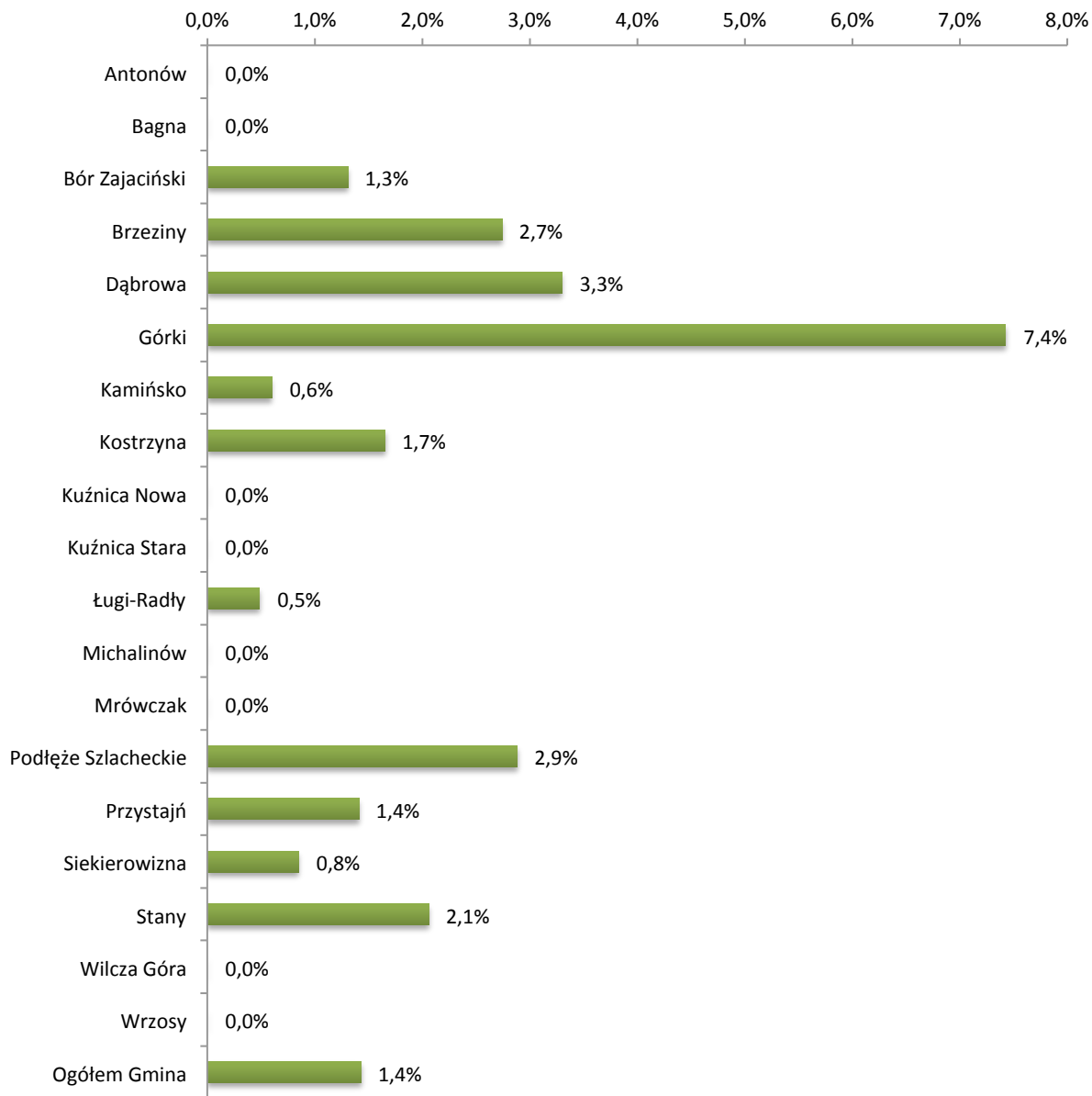
Udział mieszkańców korzystających z pomocy społecznej ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w Gminie Przystajń wg danych za 2016 rok wyniósł: 1,4% ogółu ludności i nieznacznie zmalał w ciągu ostatnich 3 lat. Z największym natężeniem problemu borykały się przede wszystkim następujące miejscowości: Brzeziny, Dąbrowa, Górki, Kostrzyna, Podłęże Szlacheckie, Przystajń oraz Stany.

TABELA 6. LICZBA I UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W LATACH 2014 - 2016

Miejscowość	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Antonów	4	4	0	2,2%	2,2%	0,0%
Bagna	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Bór Zajaciński	2	0	4	0,7%	0,0%	1,3%
Brzeziny	7	9	9	2,2%	2,9%	2,7%
Dąbrowa	0	0	3	0,0%	0,0%	3,3%
Górki	16	21	15	7,6%	10,3%	7,4%
Kamińsko	0	1	1	0,0%	0,6%	0,6%
Kostrzyna	8	10	5	2,7%	3,3%	1,7%
Kuźnica Nowa	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Kuźnica Stara	10	6	0	2,3%	1,3%	0,0%
Ługi-Radły	6	0	2	1,5%	0,0%	0,5%
Michalinów	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Mrówczak	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Podłęże Szlacheckie	2	9	9	0,6%	2,8%	2,9%
Przystajń	36	26	32	1,6%	1,1%	1,4%
Siekierowizna	1	1	1	0,9%	0,9%	0,8%
Stany	10	6	4	4,9%	3,0%	2,1%
Wilcza Góra	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Wrzosa	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Ogółem Gmina	102	93	85	1,7%	1,6%	1,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przystajni

RYСУNEK 12. UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO W LICZBIE LUDNOŚCI OGÓŁEM W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przystajni

3.1.6. Niepełnosprawność

Osoby niepełnosprawne w znacznym stopniu zagrożone są dyskryminacją, a do ich problemów zaliczyć można niedostateczny poziom integracji społecznej oraz aktywności zawodowej, jak również dyskryminację. Dodatkowo negatywne zjawisko potęgowane jest przez bariery architektoniczne, a niedostosowanie infrastruktury, zwiększa ryzyko wykluczenia z wielu sfer życia społecznego (np. na rynku pracy, w dostępie do oferty kulturalnej, edukacyjnej, czy rekreacji).

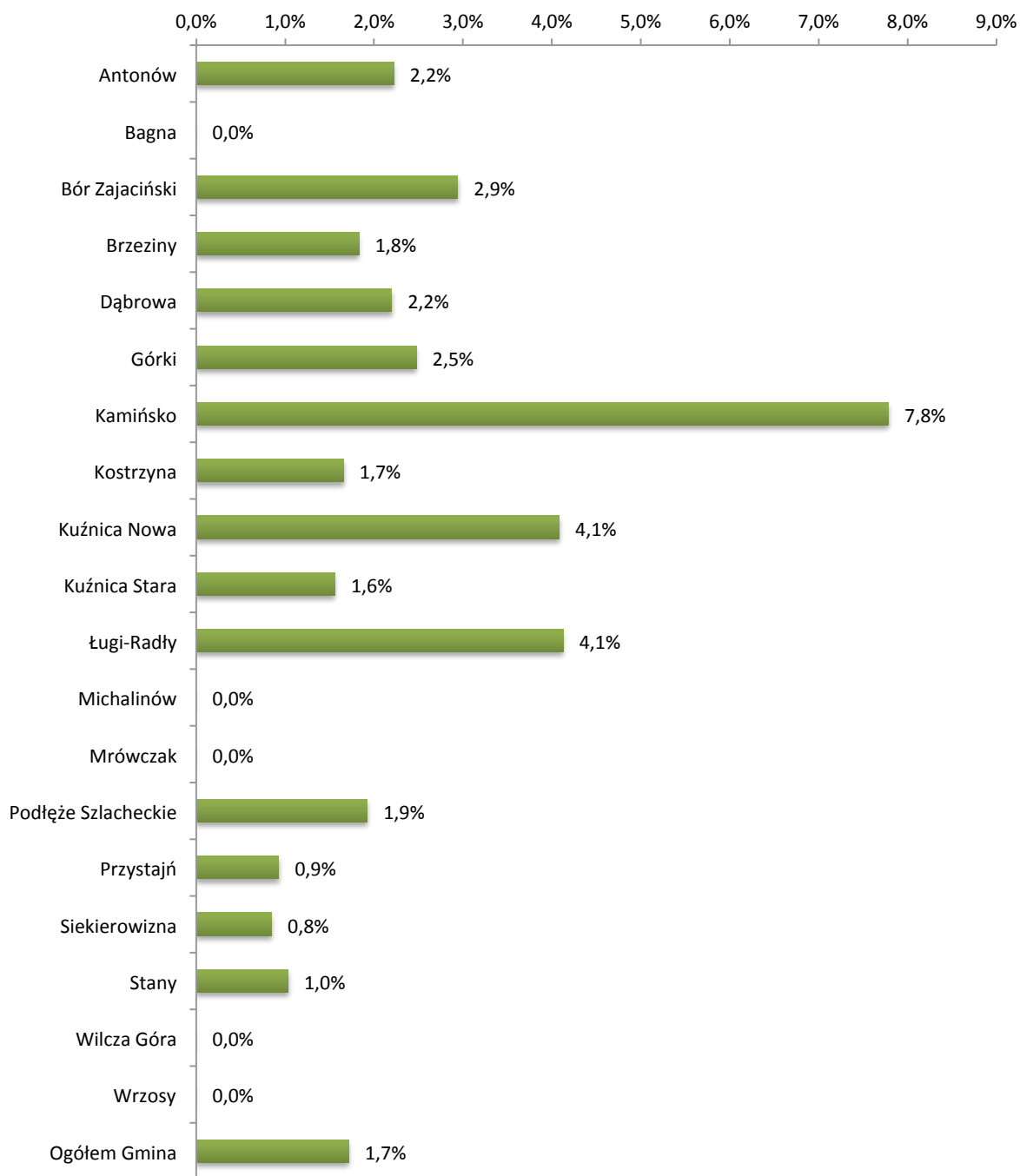
Średni udział ludności objętej opieką społeczną w ze względu na niepełnosprawność w Gminie Przystajń wg danych za 2016 rok wyniósł: 1,7% ogółu mieszkańców i wzrost w ciągu ostatnich 3 lat o 0,2 punktu procentowego. Do miejscowości, w których udział osób niepełnoprawnych jest taki sam lub wyższy od średniej dla gminy, zaliczyć można: Antonów, Bór Zajaciński, Brzeziny, Dąbrowa, Górki, Kamińsko, Kostrzyna, Kuźnica Nowa, Ługi-Radły oraz Podłęże Szlacheckie.

TABELA 7. LICZBA I UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W LATACH 2014 - 2016

Miejscowość	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Antonów	3	4	4	1,6%	2,2%	2,2%
Bagna	0	17	0	0,0%	37,0%	0,0%
Bór Zajaciński	14	0	9	4,6%	0,0%	2,9%
Brzeziny	0	6	6	0,0%	1,9%	1,8%
Dąbrowa	2	0	2	2,1%	0,0%	2,2%
Górki	0	0	5	0,0%	0,0%	2,5%
Kamińsko	3	13	13	1,6%	7,6%	7,8%
Kostrzyna	8	7	5	2,7%	2,3%	1,7%
Kuźnica Nowa	1	1	4	1,0%	1,0%	4,1%
Kuźnica Stara	11	12	7	2,5%	2,7%	1,6%
Ługi-Radły	20	17	17	4,9%	4,1%	4,1%
Michalinów	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Mrówczak	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Podłęże Szlacheckie	0	6	6	0,0%	1,9%	1,9%
Przystajń	24	24	21	1,1%	1,1%	0,9%
Siekierowizna	1	1	1	0,9%	0,9%	0,8%
Stany	6	0	2	3,0%	0,0%	1,0%
Wilcza Góra	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Wrzosa	4	0	0	3,0%	0,0%	0,0%
Ogółem Gmina	97	108	102	1,6%	1,8%	1,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przystajni

RYСУNEK 13. UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ W LICZBIE LUDNOŚCI OGÓŁEM W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przystajni

3.1.7. Uzależnienia

Uzależnienia, a przede wszystkim alkoholizm, prowadzą zarówno do poważnych skutków zdrowotnych, jak i społecznych, do których należą: rezygnacja z kontroli nad swoim życiem codziennym, niestabilność związku i rodziny, zaniedbania w wychowaniu i edukacji dzieci, przemoc domowa, ubóstwo, bezrobocie, czy przestępczość.

Wg danych GOPS za 2016 rok, średni udział osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na uzależnienia wynosi: 0,2% ogółu ludności Gminy Przystajń. Do osób, które najbardziej dotknięte są niniejszym problemem należą mieszkańcy miejscowości: Mrówczak oraz Przystajń.

TABELA 8. LICZBA I UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA UZALEŻNIENIA W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W LATACH 2014 - 2016

Miejscowość	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Antonów	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Bagna	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Bór Zajaciński	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Brzeziny	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Dąbrowa	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Górki	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Kamińsko	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Kostrzyna	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Kuźnica Nowa	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Kuźnica Stara	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Ługi-Radły	5	0	0	1,2%	0,0%	0,0%
Michalinów	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Mrówczak	0	0	3	0,0%	0,0%	1,8%
Podłęże Szlacheckie	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Przystajń	9	9	6	0,4%	0,4%	0,3%
Siekierowizna	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Stany	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Wilcza Góra	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Wrzosey	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Ogółem Gmina	14	9	9	0,2%	0,2%	0,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przystajni

3.1.8. Przestępczość

Przestępczość stanowi poważne zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego, w tym dla bezpieczeństwa lokalnego społeczeństwa i przejawia się w liczbie interwencji policji, ujawnionych wykroczeń, czy przestępstw kryminalnych.

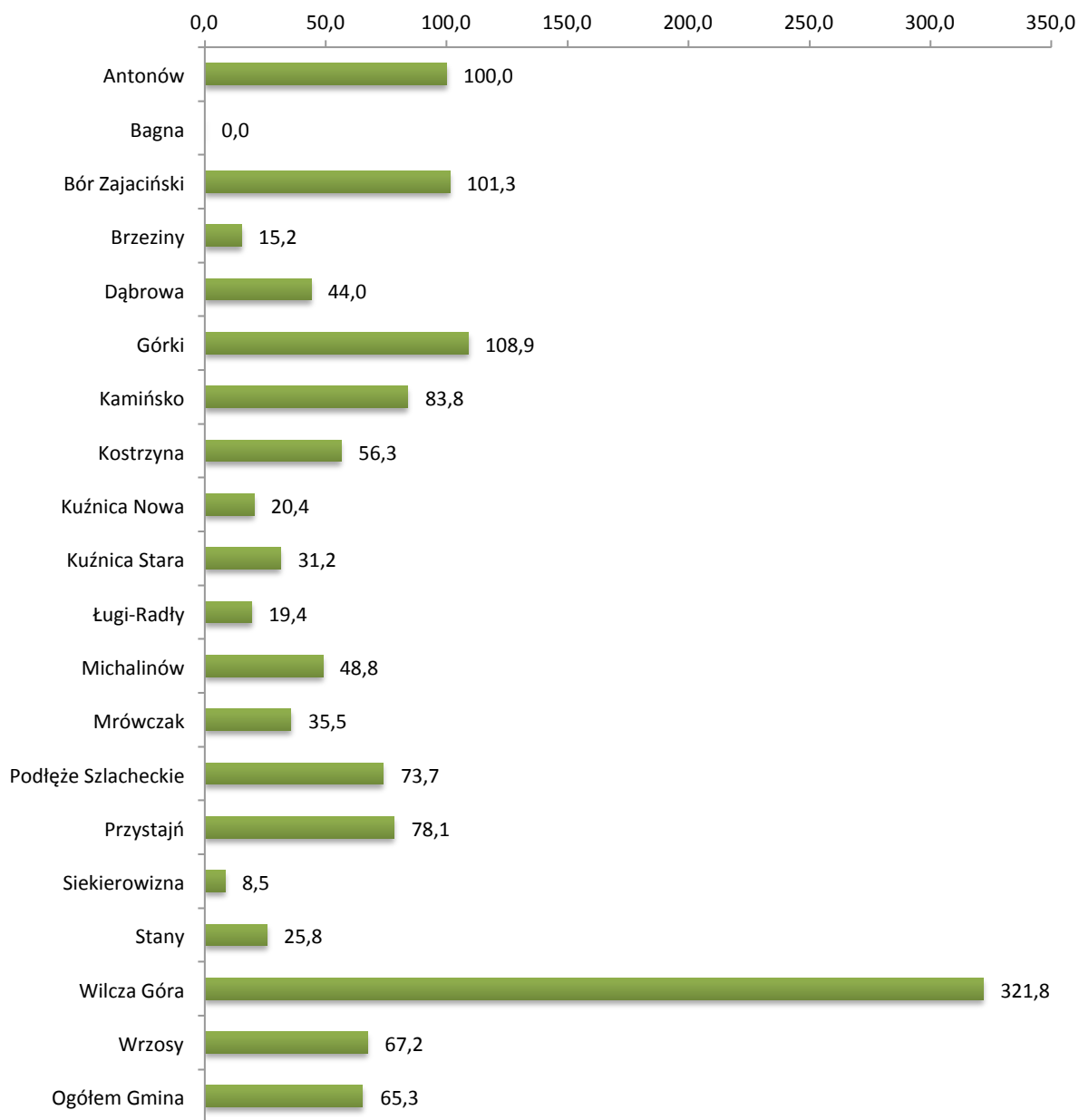
W ostatnich 3 latach liczba interwencji policyjnych na terenie Gminy Przystajń uległa nieznacznym wahaniom. W 2016 roku średni ich udział (przede wszystkim ze względu na włamania, kradzieże, bójki, rozboje) w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniósł 65,3 szt. Przestępczość stanowiła przede wszystkim poważny problem w miejscowościach: Antonów, Bór Zajaciński, Górki, Kamińsko, Podłęże Szlacheckie, Przystajń, Wilcza Góra oraz Wrzosy.

TABELA 9. LICZBA INTERWENCJI POLICYJNYCH W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W LATACH 2014 - 2016

Miejscowość	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	w sztukach			na 1000 mieszkańców		
Antonów	6	6	18	32,8	33,0	100,0
Bagna	1	3	0	21,7	65,2	0,0
Bór Zajaciński	24	19	31	79,5	63,1	101,3
Brzeziny	12	7	5	38,2	22,7	15,2
Dąbrowa	6	6	4	63,8	65,2	44,0
Górki	6	17	22	28,4	83,3	108,9
Kamińsko	23	14	14	125,0	81,9	83,8
Kostrzyna	12	15	17	40,0	49,8	56,3
Kuźnica Nowa	4	3	2	39,2	29,7	20,4
Kuźnica Stara	9	11	14	20,3	24,6	31,2
Ługi-Radły	21	7	8	51,7	17,1	19,4
Michalinów	1	2	4	12,2	24,7	48,8
Mrówczak	7	3	6	40,2	18,2	35,5
Podłęże Szlacheckie	38	13	23	121,0	41,1	73,7
Przystajń	168	190	177	74,0	83,8	78,1
Siekierowizna	0	2	1	0,0	17,9	8,5
Stany	5	13	5	24,6	64,7	25,8
Wilcza Góra	34	23	28	365,6	247,3	321,8
Wrzosy	5	8	9	37,0	58,8	67,2
Ogółem Gmina	382	362	388	64,0	61,0	65,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Krzepicach

RYСУNEK 14. LICZBA INTERWENCJI POLICYJNYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Krzepicach

3.1.9. Aktywność i działalność społeczna mieszkańców

Aktywność i działalność społeczną mieszkańców można określić przede wszystkim na podstawie udziału organizacji pozarządowych działających w danej miejscowości w liczbie jej ludności.

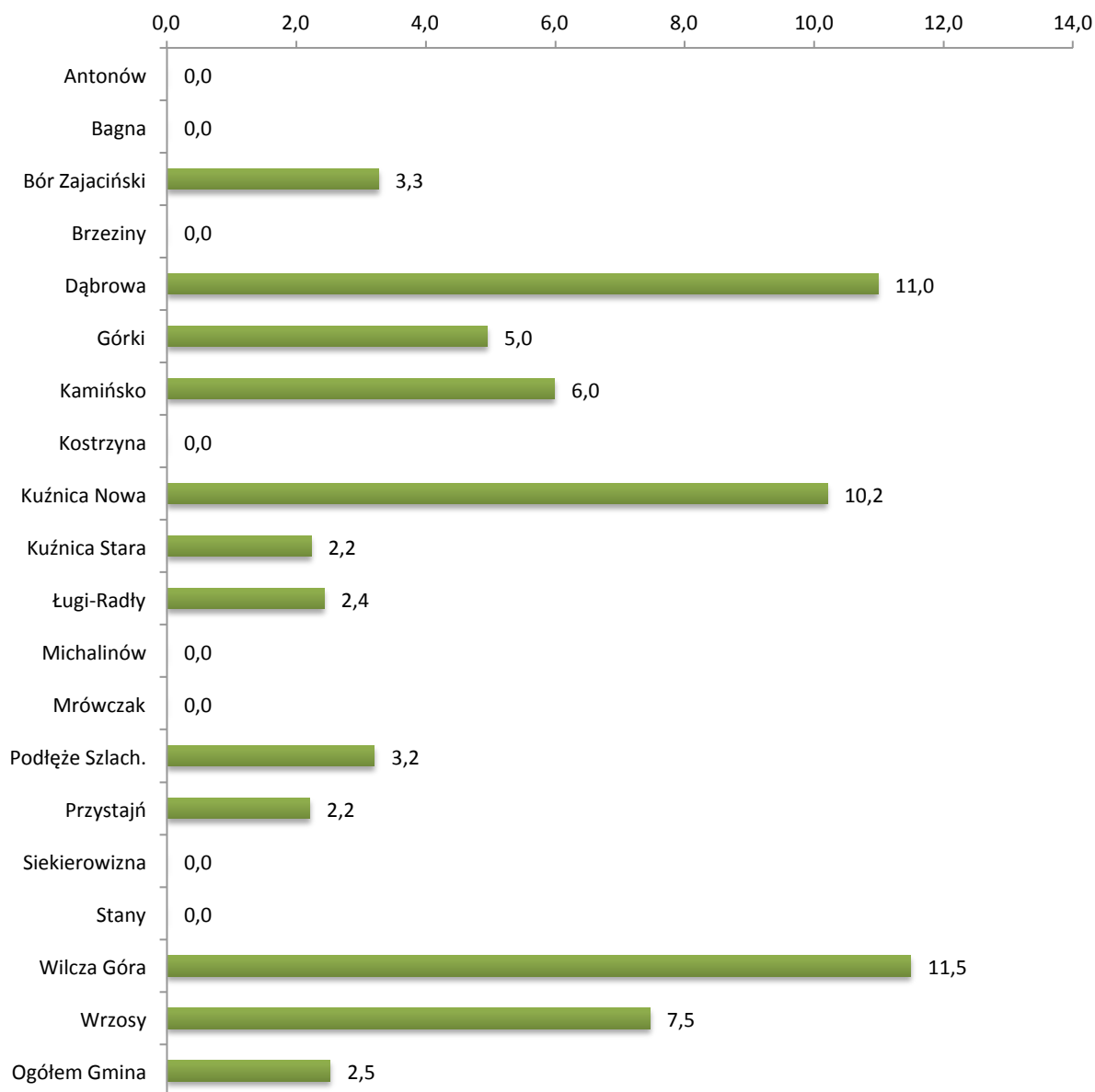
Według danych Urzędu Gminy Przystajń za 2016 rok, na obszarze gminy działało 15 podmiotów trzeciego sektora (w tym: stowarzyszenia i fundacje) – co oznacza, że na 1000 mieszkańców przypadało średnio 2,5 organizacji. **Niższy wskaźnik od średniej dla gminy zanotowano w miejscowościach: Kuźnica Stara oraz Ługi-Radły. Jednocześnie do miejscowości, w których nie działała żadna organizacja można zaliczyć: Antonów, Bagna, Brzeziny Kostrzyna, Michalinów, Mrówczak, Siekierowizna oraz Stany.**

TABELA 10. LICZBA I UDZIAŁ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZYTAJŃ W 2016 ROKU

Miejscowość	2016	
	w sztukach	na 1000 mieszkańców
Antonów	0	0,0
Bagna	0	0,0
Bór Zajaciński	1	3,3
Brzeziny	0	0,0
Dąbrowa	1	11,0
Górki	1	5,0
Kamińsko	1	6,0
Kostrzyna	0	0,0
Kuźnica Nowa	1	10,2
Kuźnica Stara	1	2,2
Ługi-Radły	1	2,4
Michalinów	0	0,0
Mrówczak	0	0,0
Podłęże Szlach.	1	3,2
Przystajń	5	2,2
Siekierowizna	0	0,0
Stany	0	0,0
Wilcza Góra	1	11,5
Wrzosy	1	7,5
Ogółem Gmina	15	2,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Przystajń

RYSUNEK 15. UDZIAŁ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Przystajń

3.1.10. Edukacja

Jakość edukacji przekłada się na poziom wykształcenia mieszkańców, a w konsekwencji na zwiększenie szans na rynku pracy, zmniejszenie bezrobocia oraz zagrożenia ubóstwem, marginalizacją oraz wykluczeniem społecznym. Na terenie Gminy Przystajń jakość kształcenia można ocenić porównując średnie wyniki sprawdzianu dla sześcioklasistów i/lub z egzaminu gimnazjalnego.

Analizując wyniki za 2016 rok należy stwierdzić, iż najniższą średnią osiągnęli uczniowie z następujących miejscowości: Bagna, Bór Zajaciński, Brzeziny, Górki, Kuźnica Nowa, Kuźnica Stara, Przystajń, Siekierowizna i Wrzosy.

Do obszarów problemowych zaliczono miejscowości, w których zarówno wyniki ze sprawdzianu dla sześcioklasistów, jak i z egzaminu gimnazjalnego kształtowały się poniżej średniej dla gminy. W przypadku, gdy w danej miejscowości odbył się tylko sprawdzian lub egzamin, a średni wynik był niższy niż wartość dla gminy to również zakwalifikowano ją do obszaru kryzysowego.

TABELA 11. ŚREDNIE WYNIKI SPRAWDZIANU DLA SZEŚCIOKLASISTÓW ORAZ EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU

Miejscowość	sprawdzian dla sześcioklasistów w %	egzamin gimnazjalny w %
Antonów	67,50	57,22
Bagna	-	46,33
Bór Zajaciński	-	28,58
Brzeziny	55,00	45,17
Dąbrowa	89,00	-
Górki	-	39,17
Kamińsko	-	82,33
Kostrzyzna	55,00	55,18
Kuźnica Nowa	40,25	-
Kuźnica Stara	59,17	42,75
Ługi-Radły	84,00	60,25
Michalinów	70,50	62,83
Mrówczak	86,50	69,17
Podłęże Szlacheckie	75,67	73,46
Przystajń	65,34	49,83
Siekierowizna	-	32,50
Stany	73,00	42,67
Wilcza Góra	82,00	-
Wrzosy	43,00	44,67
Ogółem Gmina	72,60	54,61

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE w Jaworznie, Urzędu Gminy Przystajń

3.2. Problemy gospodarcze

W latach 2014-2016 w Gminie Przystajń liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON wzrosła o ok. 2,8% i na koniec 2016 roku wyniosła 397 jednostek. Podmioty sektora publicznego, których udział wynosi 1,8% ogółu podmiotów to państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego. Natomiast w ramach sektora prywatnego przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – ponad 88,3% ogółu jednostek prywatnych.

Liczba podmiotów wpisanych do rejestru na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosi 106,9 jednostek.

TABELA 12. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON W GMINIE PRYZSTAJŃ W LATACH 2014 – 2016 (STAN W DNIU 31.XII)

Wyszczególnienie	2014	2015	2016
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ OGÓŁEM			
podmioty gospodarki narodowej ogółem	386	390	397
sektor publiczny - ogółem	11	11	10
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	8	8	7
sektor prywatny - ogółem	374	376	385
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	332	334	340
spółki handlowe	15	15	16
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	2	2	2
spółdzielnie	1	1	1
stowarzyszenia i organizacje społeczne	12	12	12
PODMIOTY - WSKAŹNIKI			
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	650	662	673
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	59	71	75
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	44	59	64
podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności	65	66	67
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	103,0	105,6	106,9
podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	93	114	118
udział podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON	6,7	9,0	9,6
udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem	5,71	0,00	4,55

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Największy udział podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON zanotowano w ramach sekcji G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle: 25,4% ogółu jednostek, a następnie w sekcji F. Budownictwo: 22,4% oraz Sekcja C. Przetwórstwo przemysłowe: 13,6%.

Wśród podmiotów dominują mikroprzedsiębiorstwa (zatrudniające do 9 pracowników) i stanowią one 95,2% ogółu jednostek. Na obszarze gminy nie jest zarejestrowane żadne duże przedsiębiorstwo - zatrudniające powyżej 250 pracowników.

TABELA 13. LICZBA I UDZIAŁ PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANYCH DO REJESTRU REGON WG SEKCJI PKD, GRUP DZIAŁALNOŚCI ORAZ KLAS WIELKOŚCI W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU (STAN W DNIU 31.XII)

Wyszczególnienie	2016 rok	udział w %
Ogółem		
Podmioty wg sekcji PKD	397	100,0%
Sekcja A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	22	5,5%
Sekcja C. Przetwórstwo przemysłowe	54	13,6%
Sekcja E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami (...)	2	0,5%
Sekcja F. Budownictwo	89	22,4%
Sekcja G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych (...)	101	25,4%
Sekcja H. Transport i gospodarka magazynowa	23	5,8%
Sekcja I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	4	1,0%
Sekcja J. Informacja i komunikacja	2	0,5%
Sekcja K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	9	2,3%
Sekcja L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	5	1,3%
Sekcja M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	18	4,5%
Sekcja N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	8	2,0%
Sekcja O. Administracja publiczna i obrona narodowa (...)	12	3,0%
Sekcja P. Edukacja	9	2,3%
Sekcja Q. Opieka zdrowotna i społeczna	12	3,0%
Sekcja R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4	1,0%
Sekcja S. Pozostała działalność usługowa i T Gosp. domowe zatrudniające pracowników, gosp. domowe produkujące wyroby (...) na własne potrzeby	23	5,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Problemy gospodarcze na obszarze Gminy Przystajń, w tym w poszczególnych miejscowościach zostały zidentyfikowane przy wykorzystaniu wskaźników aktywności gospodarczej mieszkańców, jak również zmian w ostatnich 3 latach.

Wg danych GUS w dniu 31.12.2016 roku, średni udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym ogółem dla gminy wynosi: 89,2 podmioty. **Najniższą aktywnością gospodarczą wykazują się osoby w wieku produkcyjnym z następujących miejscowości: Antonów, Bagna, Bór Zajaciński, Brzeziny, Górki, Kuźnica Nowa, Kuźnica Stara, Ługi-Radły, Podłęże Szlacheckie, Stany oraz Wilcza Góra.**

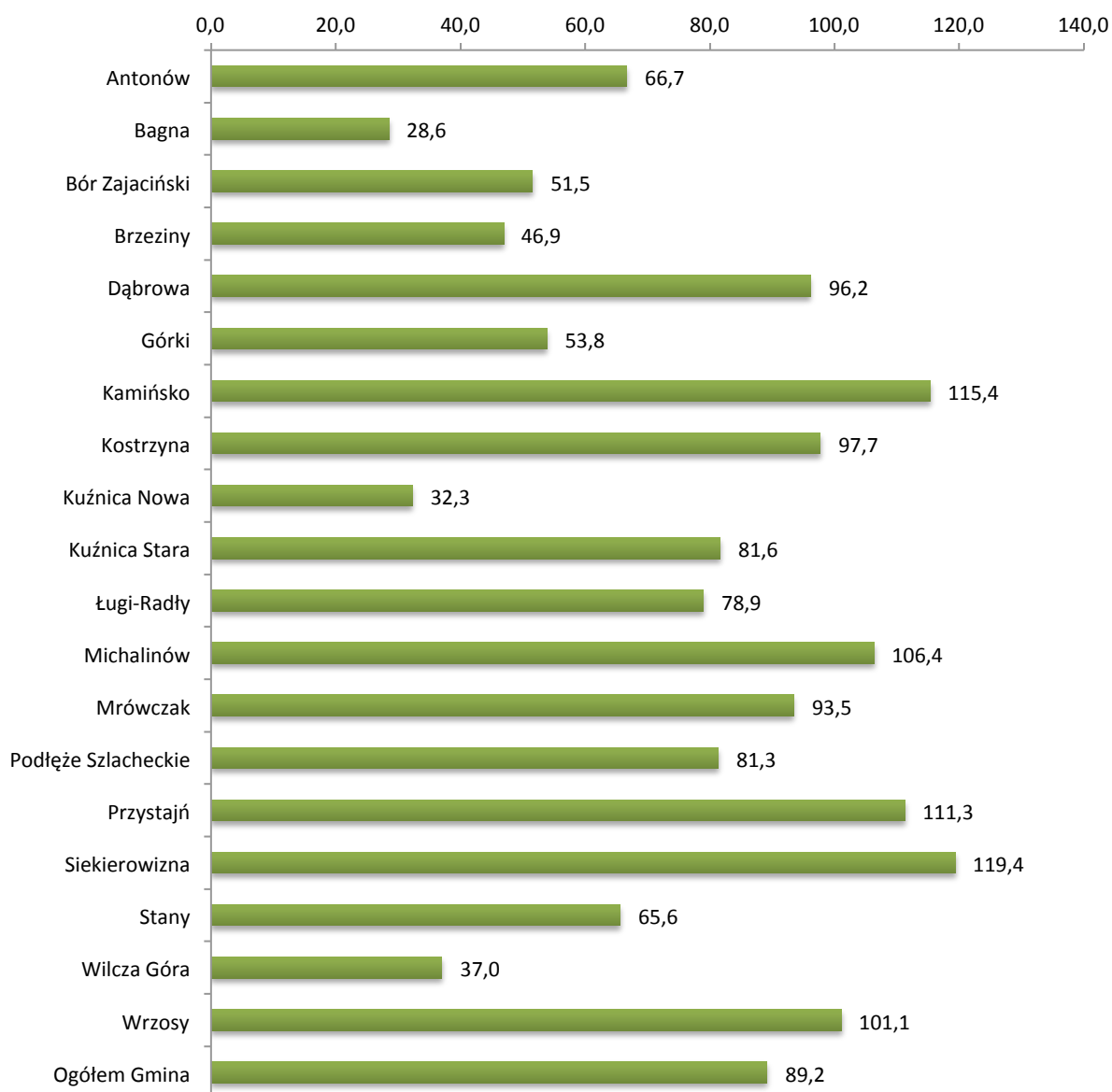
TABELA 14. LICZBA OSÓB FIZYCZNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ ORAZ ICH UDZIAŁ NA 1000 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU (STAN W DNIU 31.XII)

Miejscowość	liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 osób w wieku produkcyjnym
Antonów	8	66,7
Bagna	1	28,6
Bór Zajaciński	10	51,5
Brzeziny	10	46,9
Dąbrowa	5	96,2
Górki	7	53,8
Kamińsko	12	115,4
Kostrzyna	17	97,7
Kuźnica Nowa	2	32,3
Kuźnica Stara	24	81,6
Ługi-Radły	21	78,9
Michalinów	5	106,4

Miejscowość	liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 osób w wieku produkcyjnym
Mrówczak	10	93,5
Podłęże Szlacheckie	17	81,3
Przystajń	164	111,3
Siekierowizna	8	119,4
Stany	8	65,6
Wilcza Góra	2	37,0
Wrzosa	9	101,1
Ogółem Gmina	340	89,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

RYСУNEK 16. LICZBA OSÓB FIZYCZNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ NA 1000 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU (STAN W DNIU 31.XII)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Do zjawisk kryzysowych w sektorze gospodarczym można zaliczyć również likwidację działalności gospodarczej. Średni udział wykreślonych podmiotów na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł ogółem dla gminy: 9,97 – wg danych na koniec 2016 roku.

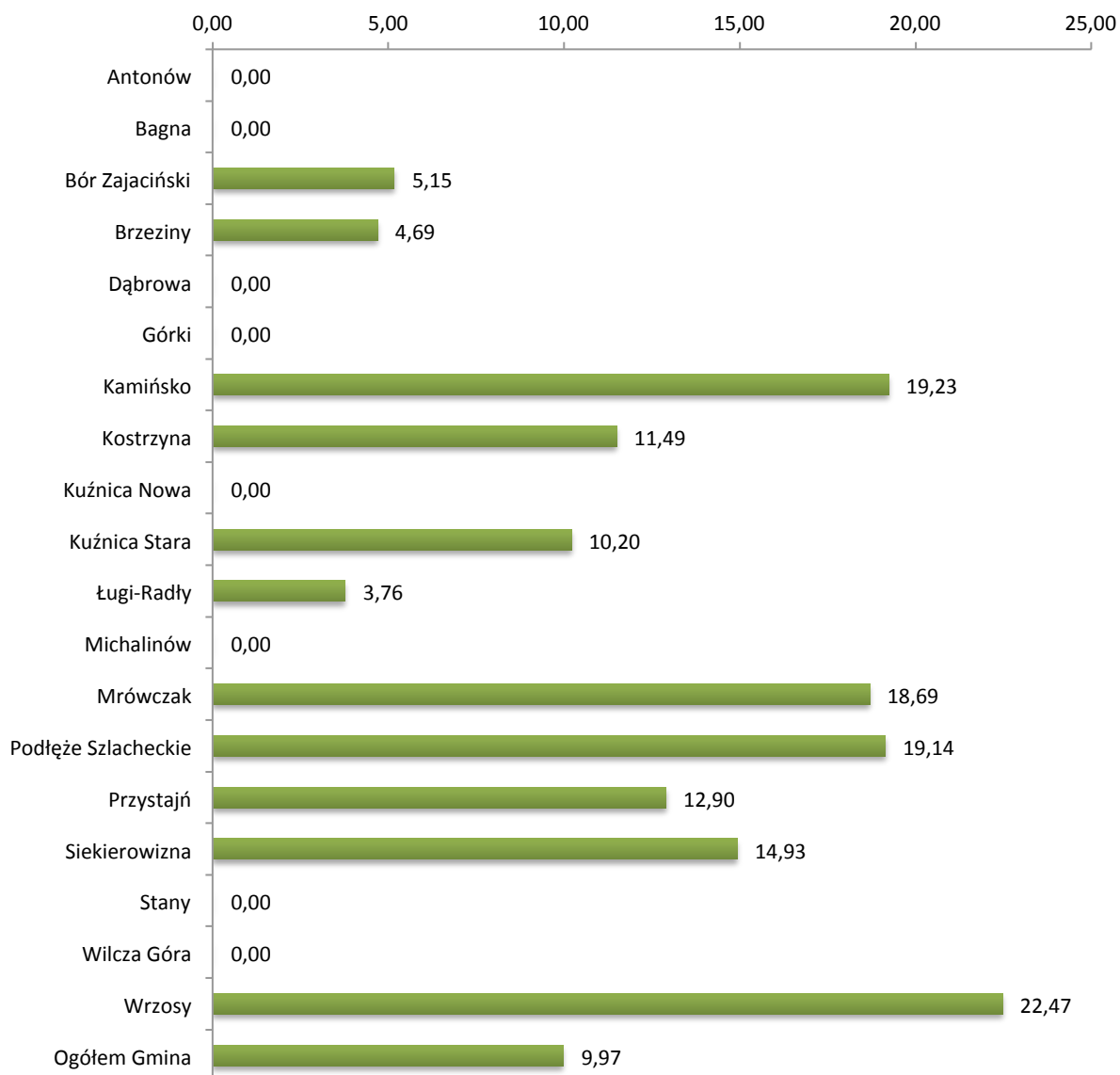
Największa liczba osób, które wykreśliły działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym to mieszkańcy następujących miejscowości: Kamińsko, Kostrzyna, Kuźnica Stara, Mrówczak, Podłęże Szlacheckie, Przystajń, Siekierowizna oraz Wrzosey.

TABELA 15. LICZBA OSÓB FIZYCZNYCH, KTÓRE ZGŁOSIŁY WYKREŚLENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ ORAZ ICH UDZIAŁ NA 1000 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU (STAN W DNIU 31.XII)

Miejscowość	liczba osób fizycznych, które wykreśliły działalność gospodarczą	liczba osób fizycznych, które wykreśliły działalność gospodarczą na 1000 osób w wieku produkcyjnym
Antonów	0	0,00
Bagna	0	0,00
Bór Zajaciński	1	5,15
Brzeziny	1	4,69
Dąbrowa	0	0,00
Górki	0	0,00
Kamińsko	2	19,23
Kostrzyna	2	11,49
Kuźnica Nowa	0	0,00
Kuźnica Stara	3	10,20
Ługi-Radły	1	3,76
Michalinów	0	0,00
Mrówczak	2	18,69
Podłęże Szlacheckie	4	19,14
Przystajń	19	12,90
Siekierowizna	1	14,93
Stany	0	0,00
Wilcza Góra	0	0,00
Wrzosey	2	22,47
Ogółem Gmina	38	9,97

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

RYSUNEK 17. LICZBA OSÓB FIZYCZNYCH, KTÓRE ZGŁOSIŁY WYKREŚLENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ NA 1000 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU (STAN W DNIU 31.XII)

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

3.3. Problemy środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne

3.3.1. Problemy środowiskowe

Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Na obszarze gminy nie jest prowadzony monitoring czystości powietrza. Z danych uzyskanych w służbach ochrony środowiska oraz Państwowej Inspekcji Sanitarnej, na obszarze gminy nie występują przekroczenia obowiązujących norm. Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą nr IV/57/3/2014 z dnia 1 grudnia 2014 r. przyjął Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2014r. poz. 6275).

Jak wynika z programu:

- Gmina, zgodnie z podziałem ustalonym na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 914) znajduje się w strefie śląskiej; podstawą dokonanej klasyfikacji stanowią dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu i docelowe poziomy substancji w powietrzu; strefa śląska PL 2405 obejmuje znaczącą powierzchnię województwa (10532 km²) - obejmuje wszystkie gminy województwa, za wyjątkiem dużych miast tworzących aglomeracje,
- dla strefy śląskiej program ochrony powietrza opracowano ze względu na przekroczenia: dopuszczalnej wartości stężenia średniorocznego oraz liczby przekroczeń dopuszczalnej wartości stężenia 24-godzinnego pyłu zawieszonego PM10, dopuszczalnej wartości stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM2,5, docelowej wartości stężenia średniorocznego benzoapirenu, dopuszczalnej częstości poziomu przekraczania poziomu stężenia 24-godzinnego dwutlenku siarki, poziomu docelowego oraz poziomu długoterminowego ozonu oraz dopuszczalnej częstości przekroczenia poziomu docelowego 8-godzinnego ozonu,
- główną przyczyną wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 i benzoapirenu w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, a w okresie letnim bliskość dróg z intensywnym ruchem. W Gminie Przystajń źródłem lokalnych zanieczyszczeń powietrza są głównie źródła powierzchniowe, duży udział mają tereny o gęstej zabudowie również rolnictwo i komunikacja, natomiast udział przemysłu lokalnego w zanieczyszczeniu powietrza jest nieznaczny.

Źródła tzw. „emisji niskiej” stanowią w gminie indywidualne domowe systemy grzewcze opalane zazwyczaj paliwami stałymi zwłaszcza węglem kamiennym, który jest głównym nośnikiem energii cieplnej na terenie gminy Przystajń. Charakterystyczną cechą indywidualnych palenisk węglowych jest ich niska sprawność oraz niepełny proces spalania powodujący nadmierną emisję zanieczyszczeń. Ponadto niewielka wysokość emitorów powoduje koncentrację zanieczyszczeń w bezpośrednim otoczeniu miejsc przebywania ludzi.

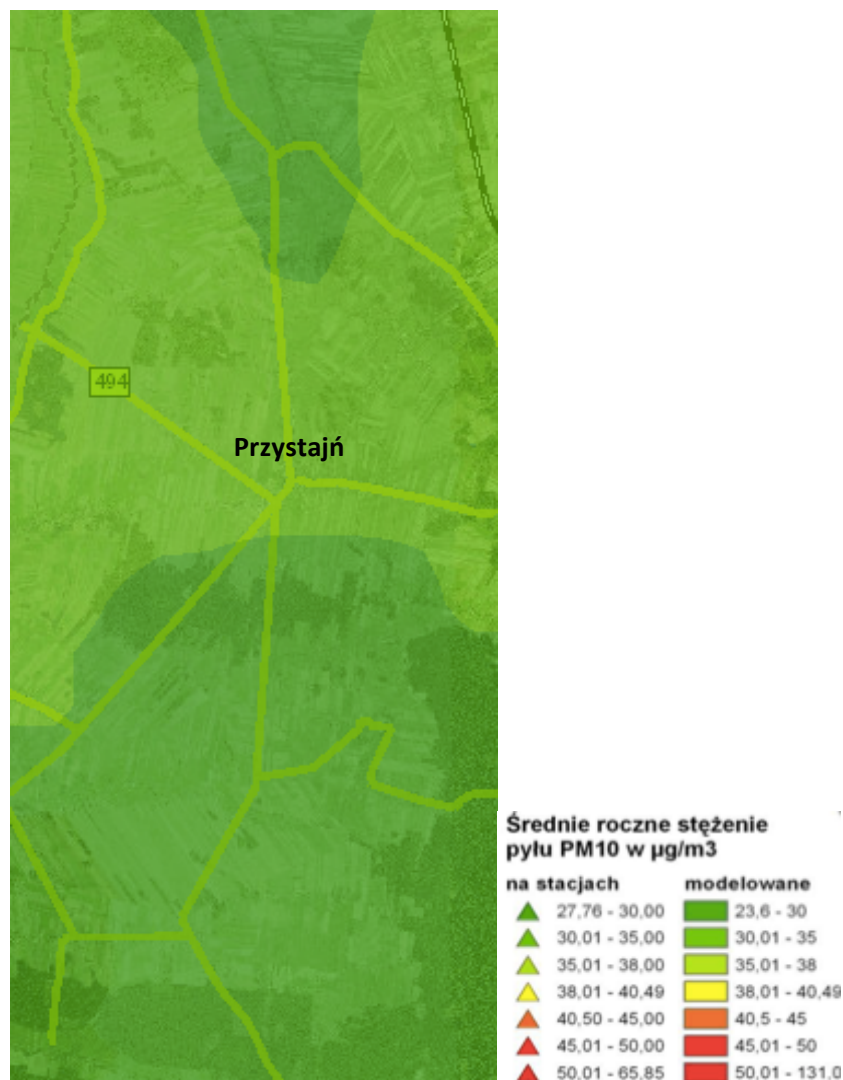
Problem związany z zanieczyszczeniem powietrza wynika również z braku sieci gazowej i ciepłowniczej oraz z wysokim zapotrzebowaniem części budynków na ciepło - na skutek niedostatecznej termoizolacji przegród, złego stanu technicznego instalacji i źródeł ciepła, jak również niskim poziomem wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Jednocześnie w okresie letnim do źródeł zanieczyszczeń należą drogi z intensywnym ruchem, zwłaszcza droga wojewódzka, co powoduje znaczne natężenie ruchu pojazdów, a wraz z nim zwiększenie emisji zanieczyszczeń pyłowo – gazowych. Trasy komunikacyjne stanowią liniowe źródła emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Zanieczyszczenia powietrza tworzą produkty spalania benzyn, olejów napędowych oraz w znacznie mniejszym stopniu gazu LPG. Do zanieczyszczeń atmosfery pochodzących z komunikacji samochodowej zalicza się również pyły powstające podczas zużywania się nawierzchni jezdni oraz podzespołów pojazdów (opony, klocki hamulcowe), które także mają udział w ogólnym bilansie zanieczyszczeń powietrza pochodzących z transportu samochodowego. Wpływ na wielkość emisji z transportu powierzchniowego mają również stan jezdni i stan techniczny pojazdów, rodzaj spalanego paliwa oraz płynność ruchu. Problem ten nasila się przez brak rozwiniętej infrastruktury transportu zbiorowego np. centra przesiadkowe, park and ride, park and bike.

Działania konieczne do realizacji na terenie gminy polegają przede wszystkim na wymianie urządzeń kotłowych starej konstrukcji i niskiej sprawności na urządzenia nowe o wysokiej sprawności oraz wykorzystujących OZE.

Na obszarze Gminy Przystajń, najwyższy rozkład średniorocznych stężeń pyłu zawieszonego PM10 w strefie śląskiej w 2012 r. – zgodnie z Programem Ochrony Powietrza dla terenu Województwa Śląskiego 2014 znajdował się w przedziale: 30,01 – 35,0 µg/m³.

RYSUNEK 18. ROZKŁAD STĘŻEŃ ŚREDNIOROCZNYCH PYŁU ZAWIESZONEGO PM10 W STREFIE ŚLĄSKIEJ W 2012 R. NA OBSZARZE GMINY PRYZSTAJŃ

Źródło: Program Ochrony Powietrza dla terenu województwa śląskiego 2014

Do obszarów, na których występuje negatywne zjawisko związane z zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego ze względu na niską emisję oraz sieć komunikacyjną można zaliczyć przede wszystkim miejscowości: Antonów, Kostrzyna, Kuźnica Stara, Kuźnica Stara, Mrówczak, Podłężę Szlacheckie i zwłaszcza Przystajń.

Zanieczyszczenie wód

Na terenie gminy Przystajń występują następujące piętra wodonośne:

- czwartorzędowe
- jurajskie.

Czwartorzędowe piętro wodonośne wykształcone w piaskach i żwirach pochodzenia lodowcowego. Zwierciadło wody gruntowej kształtuje się na zmiennym poziomie w zależności od miąższości utworów lodowcowych oraz od podścielających lub przedzielających je utworów nieprzepuszczalnych. Piętro to eksploatowane jest poprzez studnie kopane. Studnie ujmujące ten poziom posiadają wydajność kilku m³/h. Piętro to posiada mniejsze znaczenie użytkowe. Głównym poziomem użytkowym na terenie gminy jest poziom związany z utworami jury środkowej. Główną warstwę wodonośną stanowią piaski i piaszczowce aalenu i bajosu tzw. warstwy kościeliskie, występujące w rejonie Przystajni na głębokości ok. 20 m. Uzyskiwane wydajności są rzędu 20 - 50 m³/h. Poziom wodonośny

środkowo-jurajski spełnia kryteria Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). Wydzielony dla jury środkowej – GZWP - 325 Cz-wa W, ma charakter szczelinowo-porowy, otwarty w rejonie występowania wychodni warstw kościeliskich. Obszar występowania wychodni w obrębie GZWP-325 jest wskazywany do wysokiej ochrony wód (OWO). W obszarze ochrony wód znalazła się centralna część gminy, w tym m.in. miejscowość Przystajń.

Cały obszar gminy znajduje się w zasięgu dorzecza rzeki Warty, będącej dopływem Odry. Obszar gminy odwadnia rzeka Liswarta z dopływami, z których największym jest Pankówka. Zachodnią i południowo - zachodnią część gminy odwadnia rzeka Liswarta z krótkimi, prawobrzeżnymi dopływami, które biorą początek w Pagórach Brzezińskich. Wschodnią część gminy odwadnia rzeka Pankówka z dopływami. Między Liswartą i jej dopływem Pankówką przebiega dział wodny IV rzędu.

Zagrożeniem dla jakości wód są głównie ścieki bytowe (rozbudowywana sieć kanalizacji sanitarnej obejmuje niewielką część obszaru gminy) oraz nawozy i środki ochrony roślin stosowane w rolnictwie. Zagrożenie jest relatywnie większe w zachodniej części gminy ze względu na lepiej rozwiniętą sieć hydrograficzną, przez co zanieczyszczenia wymywane z pól szybciej przedostają się do wód powierzchniowych, szczególnie jeżeli pola orne sąsiadują bezpośrednio z ciekami i rowami melioracyjnymi. Zagrożenie jest mniejsze, gdy wzdłuż cieków dobrze jest rozwinięta obudowa biologiczna (pasy łąk, zakrzaczeń i zadrzewień).

Rzeki i ciek wodne przepływające przez teren gminy charakteryzują się silnym zanieczyszczeniem bakteriologicznym. Na obszarze gminy nie jest prowadzony monitoring czystości wód powierzchniowych. Na podstawie danych Państwowej Inspekcji Sanitarnej wody Liswarty są pozaklasowe. Źródłami zanieczyszczeń wód powierzchniowych jest niekontrolowane odprowadzanie ścieków nieoczyszczonych z gospodarstw domowych i zabudowy letniskowej, zanieczyszczenia związane z prowadzoną działalnością rolniczą oraz zanieczyszczenia z zakładów produkcyjnych z gmin sąsiednich.

W związku z powyższą analizą, do obszarów problemowych zagrożonych zanieczyszczeniem wód zaliczyć można sołectwa, które nie są wyposażone w system kanalizacji sanitarnej, a na których zlokalizowane są ciek i zbiorniki wodne, a zwłaszcza miejscowości: Kostrzyna, Kuźnica Nowa, Kuźnica Stara, Podłęże Szlacheckie oraz Przystajń.

Zanieczyszczenie odpadami

Zanieczyszczenie odpadami związane jest przede wszystkim z nielegalnym pozostawianiem nieczystości, zwłaszcza na nieużytkach, gruntach rolnych, przydrożnych rowach, dolinach rzek, czy terenach zadrzewionych. Zaśmiecanie terenu w ten sposób wiąże się z niską kulturą i edukacją ekologiczną mieszkańców i przyczynia się do degradacji środowiska naturalnego poprzez: zanieczyszczenie gleb, wód podziemnych i powierzchniowych, zagrożenia pożarowe, samozapłon gazów, szkodliwe oddziaływanie na florę i faunę.

Na obszarze gminy tego rodzaju zanieczyszczenia odpadami odnotowuje się zwłaszcza w miejscowości Przystajń.

Niski udział obszarów zielonych

System przyrodniczy gminy Przystajń tworzony jest przez przestrzenny układ form przyrodniczych, na który składają się:

- dolina rzeki Liswarty wraz z kompleksami leśnymi w jej sąsiedztwie,
- duże kompleksy leśne we wschodniej i centralnej części gminy,
- występowanie lasów cennych pod względem przyrodniczym, stanowiących fragmenty rodzimej przyrody,
- występowanie gleb o wysokiej wartości dla produkcji rolnej,
- występowanie surowców mineralnych – kruszywa naturalnego,
- mniejsze ciek wodne.

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej lasy na terenie gminy zaliczone zostały do Krainy VI - Małopolskiej, dzielnicy przyrodniczo-leśnej 6 - Woźnicko-Wieluńskiej. Lasy należące do Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe stanowią ok. 81,5 % ogólnej powierzchni terenów zalesionych. Pod względem administracyjnym należą do Nadleśnictwa Herby. Lasy państwowe występują głównie w południowej części gminy oraz stanowią fragment dużego zwartej kompleksu leśnego o stosunkowo dobrze zachowanych zbiorowiskach roślinnych miejscami zbliżonych do naturalnych. Na terenie gminy występują lasy o różnych typach siedliskowych, wśród których dominuje: bór mieszany świeży oraz bór świeży. W drzewostanach gatunkiem panującym jest sosna (So) – 90 %

ogólnej powierzchni zalesionej. Obok sosny gatunkiem panującym są: olsza - 7 %, brzoza - 2,7 %, dąb - 1,4 % powierzchni zalesionej.

Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą” ustanowiony zostały Rozporządzeniem Nr 55/08 Wojewody Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2008 r. w/s Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” (Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 1635 poz. 3071). W granicach gminy są to tereny leśne Nadleśnictwa Herby, położone w południowo-zachodniej części gminy. Są to lasy stanowiące zwarty kompleks, o charakterze siedlisk pierwotnych. Obok zbiorowisk leśnych występują zbiorowiska roślinności wodno-bagiennej, szuwarowej, torfowiskowej i łąkowej, z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin i zwierząt, w tym punktowe siedlisko Natura 2000 – torfowisko przejściowe i trzęsawisko oraz siedlisko chronione płaza Traszki grzebieniastej – *Triturus cristatus*.

Deficyt obszarów zielonych: zalesionych, czy cennych przyrodniczo, uniemożliwia ochronę zasobów przyrody, w tym bioróżnorodności i gatunków chronionych. Dodatkowo ma negatywny wpływ na jakość środowiska naturalnego (w tym: powietrza atmosferycznego, czy wód).

Problemem związanym z niskim udziałem obszarów zielonych (w tym zalesionych i zadrzewionych) dotknięte są przede wszystkim miejscowości: Antonów, Kostrzyna, Kuźnica Stara oraz Przystajń.

3.3.2. Problemy przestrzenno-funkcjonalne

Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną

Jednym z najpoważniejszych problemów przestrzenno – funkcjonalnych jest niedostateczne wyposażenie Gminy Przystajń w infrastrukturę techniczną, zwłaszcza w sieć kanalizacyjną. Jednocześnie gmina nie jest zaopatrzona w sieć gazowniczą oraz w ciepłowniczą.

Zgodnie z danymi GUS za 2015 rok, ludność korzystająca z sieci wodociągowej wynosi: 96,1%, natomiast z kanalizacyjnej: 38,6% ogółu mieszkańców gminy.

W związku z tym, iż miejscowości: Bagna, Bór Zajaciński, Brzeziny, Dąbrowa, Górki, Kamińsko, Kostrzyna, Ługi-Radły, Michalinów, Mrówczak, Podłęże Szlacheckie, Siekierowizna, Stany, Wilcza Góra oraz Wrzosek charakteryzują się najniższym poziomem skanalizowania lub brakiem wyposażenia w urządzenia sieciowe, można zaliczyć je do obszarów, na których występują największe problemy w zakresie wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

TABELA 16. WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ GMINY PRYZSTAJŃ W LATACH 2014-2016

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2014	2015	2016
WODOCIĄG				
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	94,4	94,4	94,6
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1940	1922	1935
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam3	187,9	194,4	196,3
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	5706	5658	b.d.
KANALIZACJA				
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	22,0	22,0	22,0
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	757	764	771
ścieki odprowadzone	dam3	93,0	95,0	99,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	2281	2276	b.d.
KORZYSTAJĄCY Z INSTALACJI W % OGÓŁEM				
wodociąg	%	96,1	96,1	96,1
kanalizacja	%	38,4	38,6	38,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Stagnacja w budownictwie

Analizując poziom rozwoju budownictwa na terenie Gminy Przystajń w odniesieniu do wydanych pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych, należy stwierdzić, iż w ciągu ostatnich 3 lat – liczba decyzji spadła o prawie 100% i na koniec 2016 roku wyniosła 10 sztuk – co oznacza, że wskaźnika na 1000 mieszkańców wynosi średnio 1,85 sztuk. **Problem w zakresie stagnacji w budownictwie dotyczy zwłaszcza miejscowości Przystajń oraz tych, w których w ostatnim roku nie wydano żadnego pozwolenia: Antonów, Bagna, Bór Zajaciński, Górki, Kamińsko, Kuźnica Nowa, Kuźnica Stara, Michalinów, Siekierowizna, Stany i Wilcza Góra.**

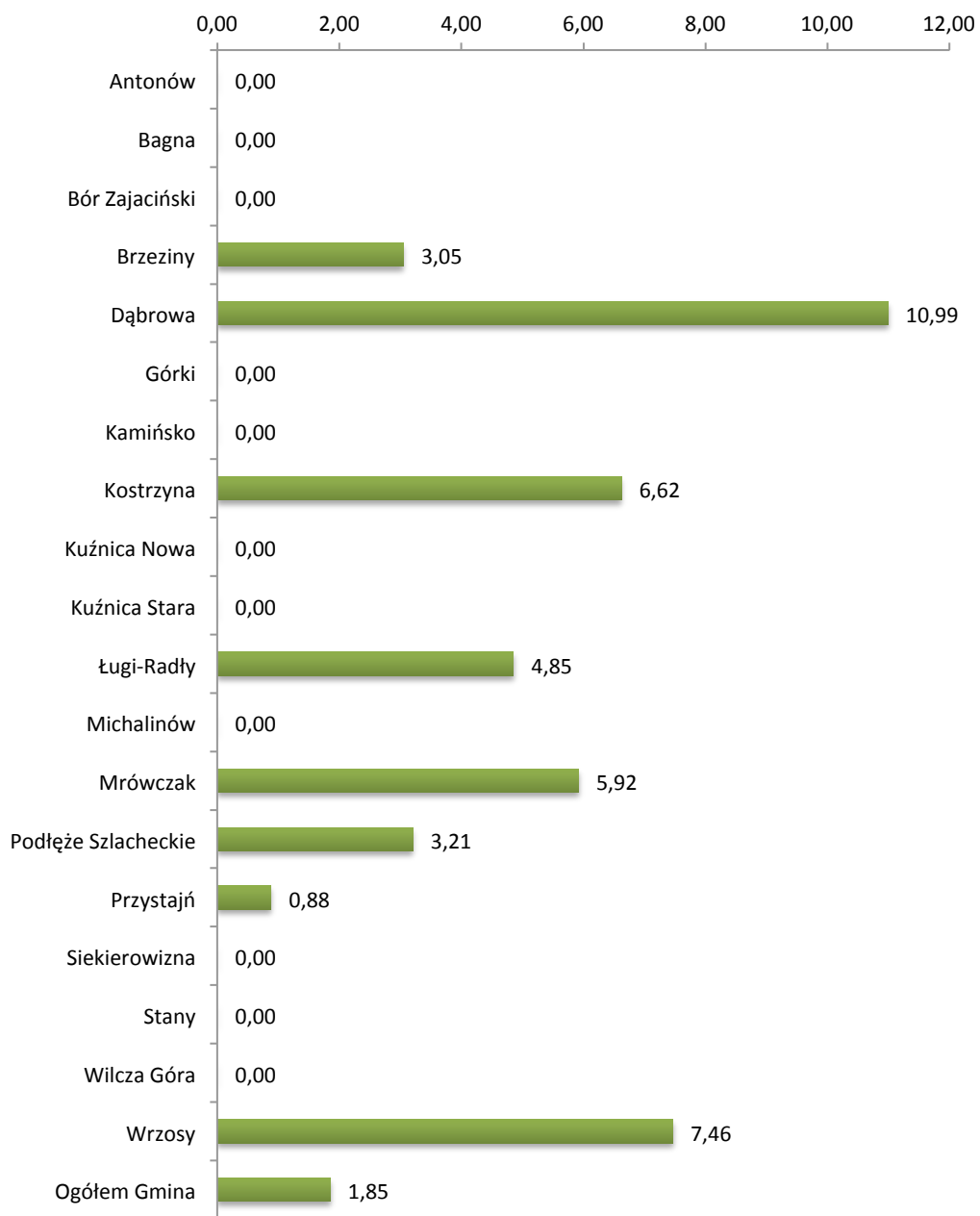
TABELA 17. LICZBA WYDANYCH POZWOLEŃ NA BUDOWĘ BUDYNKÓW MIESZKALNYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W LATACH 2014-2016

Miejscowość	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	w sztukach			na 1000 mieszkańców		
Antonów	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Bagna	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Bór Zajaciński	1	0	0	3,31	0,00	0,00
Brzeziny	3	0	1	9,55	0,00	3,05
Dąbrowa	0	0	1	0,00	0,00	10,99
Górki	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Kamińsko	3	0	0	16,30	0,00	0,00
Kostrzyna	0	0	2	0,00	0,00	6,62
Kuźnica Nowa	1	0	0	9,80	0,00	0,00
Kuźnica Stara	3	0	0	6,77	0,00	0,00
Ługi-Radły	1	0	2	2,46	0,00	4,85
Michalinów	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Mrówczak	1	1	1	5,75	6,06	5,92
Podłęże Szlacheckie	1	0	1	3,18	0,00	3,21
Przystajń	4	8	2	1,76	3,53	0,88
Siekierowizna	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Stany	0	1	0	0,00	4,98	0,00
Wilcza Góra	1	0	0	10,75	0,00	0,00
Wrzosy	1	0	1	7,41	0,00	7,46
Ogółem Gmina	20	10	11	3,35	1,68	1,85

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Kłobucku

Dodatkowo należy stwierdzić, iż niekorzystna jest struktura budownictwa mieszkaniowego, gdyż 100% nowego zasobu nie poprawiło dostępności do zasobów dla osób o przeciętnych i niskich dochodach. Na terenie gminy dominuje budownictwo indywidualne polegające na budowie domów jednorodzinnych systemem gospodarczym.

RYSUNEK 19. LICZBA WYDANYCH POZWOLEŃ NA BUDOWĘ BUDYNKÓW MIESZKALNYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Kłobucku

3.3.3. Problemy techniczne

Degradacja i zły stan techniczny obiektów budowlanych i przestrzeni publicznych

Przeprowadzona wizja lokalna pozwoliła na ocenę stanu technicznego obiektów budowlanych oraz wartości układów przestrzennych na obszarze Gminy Przystajń. W wyniku inwentaryzacji stwierdzono, iż część obszarów i obiektów, utraciło swoje funkcje, nie spełnia norm oraz wymogów technicznych i przeciwpożarowych, charakteryzuje się wysokim poziomem dewastacji. W związku z czym, wymagają one wykonania niezbędnych robót budowlanych, w tym: przebudowy, adaptacji, a znaczna część budynków - również termomodernizacji. Obiekty charakteryzują się również ograniczoną dostępnością dla osób niepełnosprawnych ze względu na bariery architektoniczne. Dodatkowo zdegradowane tereny wymagają uporządkowania i zagospodarowania oraz nadania im nowych funkcji.

TABELA 18. ZDEGRADOWANE OBIEKTY I TERENY W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH GMINY PRYZSTAJŃ

Miejscowość	Wykaz obiektów i obszarów
Bór Zajaciński	Kapliczka
Górki	Budynek dawnej szkoły – II kondygnacja
Kamińsko	Młyn Dawny „DOM Letnika” – kompleks budynków wczasowych ośrodka wypoczynkowego Kopalni węgla „Miechowice”
Kostrzyna	Budynek dawnej szkoły – szczególnie II kondygnacja
Kuźnica Nowa	Młyn
Ługi-Radły	Budynek dawnej szkoły
Podłęże Szlacheckie	Kapliczka Dawny kompleks handlowy GS Park podworski
Przystajń	Rynek wraz z jego otoczeniem Budynek Sukiennic – elewacja oraz druga kondygnacja – pozostałość po siedzibie Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” Tereny oraz obiekty po Kółku Rolniczym Tereny i obiekty po Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (RSP) Budynek przedszkola

Źródło: opracowanie własne na podstawie inwentaryzacji i wizji lokalnej

Zgodnie z powyższym zestawieniem oraz przeprowadzoną ich inwentaryzacją, do miejscowości, w których występuje największa degradacja oraz zły stan techniczny obiektów budowlanych i przestrzeni publicznych można zaliczyć: Bór Zajaciński, Górki, Kamińsko, Kostrzyna, Kuźnica Nowa, Ługi-Radły, Podłęże Szlacheckie i Przystajń.

RYСУNEK 20. PRZYKŁADY ZDEGRADOWANYCH OBIEKTÓW I PRZESTRZENI PUBLICZNYCH: RYNEK I SUKIENNICE W PRYZSTAJNI

Źródło: www.maps.google.pl

Pokrycie budynków wyrobami zawierającymi azbest

Na terenie gminy znaczna część budynków, zwłaszcza mieszkalnych pokryta jest wyrobami zawierającymi azbest, w związku z tym w chwili obecnej realizowany jest *Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Przystajń na lata 2015-2032*. Zgodnie z przeprowadzoną inwentaryzacją budynków zlokalizowanych na terenie gminy zidentyfikowano wyroby zawierające azbest o łącznej powierzchni 142912,16 m² – co oznacza, że na 1 m² powierzchni gminy przypada 1,61 m² takiego wyrobu.

Do miejscowości o największym nasileniu tego problemu można zaliczyć: Antonów, Bór Zajaciński, Brzeziny, Dąbrowa, Górki, Kuźnica Stara, Ługi-Radły, Mrówczak, Podłęże Szlacheckie, Przystajń, Siekierowizna, Stany, Wilcza Góra oraz Wrzosy.

TABELA 19. POWIERZCHNIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST W BUDYNKACH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ

Miejscowość	w m ²	na 1000 m ² powierzchni miejscowości / gminy
Antonów	4719	2,40
Bagna	1213,08	1,31
Bór Zajaciński	17492,64	3,37
Brzeziny	8156,76	3,05
Dąbrowa	7106,88	1,66
Górki	8592,42	2,40
Kamińsko	11333,8	0,47
Kostrzyna	3674,88	0,98
Kuźnica Nowa	2798,4	1,28
Kuźnica Stara	4887,96	1,72
Ługi-Radły	17140,86	1,80
Michalinów	811,8	0,82
Mrówczak	2849,88	1,72
Podłęże Szlacheckie	5458,2	1,68
Przystajń	22317,4	1,70
Siekierowizna	3086,16	2,36
Stany	9147,48	2,36
Wilcza Góra	7277,52	2,96
Wrzosy	4847,04	5,18
OGÓŁEM GMINA	142912,16	1,61

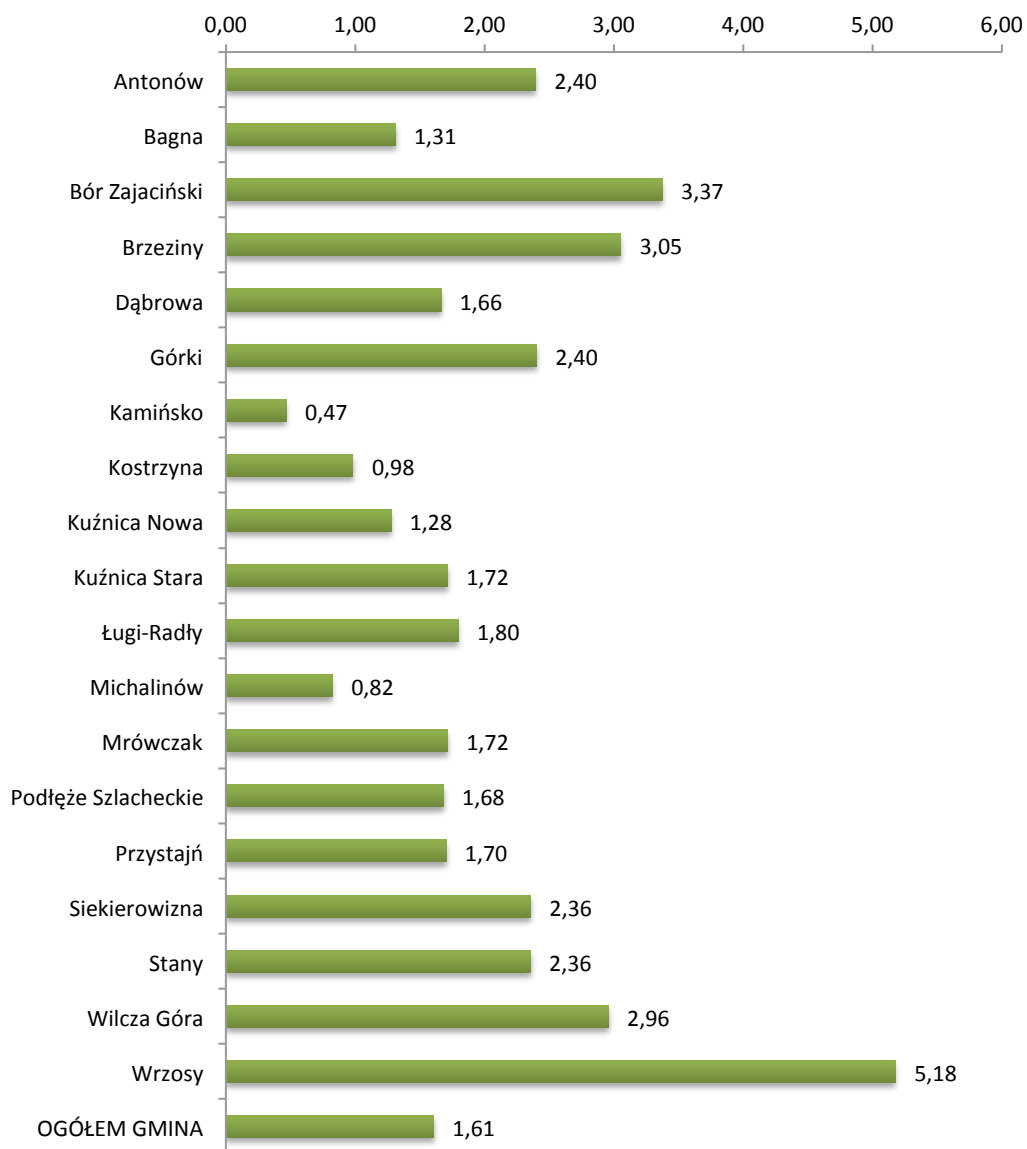
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Przystajń na lata 2015-2032

RYSUNEK 21. PRZYKŁADY BUDYNKÓW POKRYTYCH MATERIAŁAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST

Źródło: www.maps.google.pl

RYSUNEK 22. POWIERZCHNIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST W BUDYNKACH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Przystajń na lata 2015-2032

3.4. Podsumowanie diagnozy ilościowej

W poniższej tabeli zebrano i usystematyzowano wskaźniki ilościowe świadczące o występowaniu zdegradowanych obszarów na terenie Gminy Przystajń. Na podstawie analizy danych ilościowych dokonano oceny problemów społecznych, jak również gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych w poszczególnych miejscowościach.

Jeżeli wartość wskaźnika dla danej miejscowości jest równa bądź gorsza niż średnia dla całej gminy uznano, iż problem występuje na danym obszarze.

Uwzględniając kategorie problemów można określić grupę miejscowości Gminy Przystajń, w których negatywne zjawiska występują z największą intensywnością. W procesie delimitacji przyjęto, że miejscowość można uznać za obszar zdegradowany, w której występuje łącznie:

- ponad 50% problemów społecznych, czyli co najmniej 6 z 11 możliwych, oraz
- 50% i więcej pozostałych problemów tj. minimum 5 z 10 możliwych.

TABELA 20. PODSUMOWANIE DIAGNOZY – PROBLEMY SPOŁECZNE

Miejscowość	depopulacja	udział osób w wieku poprodukcyjnym	starzenie się społeczeństwa	ubóstwo	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	niepełnosprawność	uzależnienia	bezrobocie	przestępczość	niska aktywność społeczna	niski poziom edukacji	ogółem problemy społeczne (maks. 11)	udział problemów społecznych w %
Antonów	-1,6%	15,6%	-9,7%	3,9%	0,0%	2,2%	0,0%	4,2%	100,0	0,00		4	36,4%
Bagna	4,3%	10,4%	25,0%	8,3%	0,0%	0,0%	0,0%	11,4%	0,0	0,00		5	45,5%
Bór Zająciński	1,3%	19,6%	-4,8%	7,8%	1,3%	2,9%	0,0%	9,3%	101,3	3,30		6	54,5%
Brzeziny	4,5%	16,8%	14,6%	6,7%	2,7%	1,8%	0,0%	7,0%	15,2	0,00		7	63,6%
Dąbrowa	-3,2%	28,6%	-3,7%	1,1%	3,3%	2,2%	0,0%	1,9%	44,0	11,00		4	36,4%
Górki	-4,3%	19,3%	-2,5%	2,5%	7,4%	2,5%	0,0%	8,5%	108,9	5,00		7	63,6%
Kamińsko	-9,2%	23,4%	-2,5%	7,2%	0,6%	7,8%	0,0%	1,0%	83,8	6,00		5	45,5%
Kostrzyna	0,7%	19,2%	11,5%	3,3%	1,7%	1,7%	0,0%	4,0%	56,3	0,00		5	45,5%
Kuźnica Nowa	-3,9%	22,4%	4,8%	3,1%	0,0%	4,1%	0,0%	3,2%	20,4	10,20		5	45,5%
Kuźnica Stara	1,4%	16,7%	7,1%	4,9%	0,0%	1,6%	0,0%	8,5%	31,2	2,20		5	45,5%
Ługi-Radły	1,5%	16,5%	3,0%	6,8%	0,5%	4,1%	0,0%	3,4%	19,4	2,40		3	27,3%
Michalinów	0,0%	23,2%	18,8%	3,7%	0,0%	0,0%	0,0%	12,8%	48,8	0,00		4	36,4%
Mrówczak	-2,9%	18,9%	3,2%	7,1%	0,0%	0,0%	1,8%	11,2%	35,5	0,00		6	54,5%
Podłęże Szlacheckie	-0,6%	15,4%	9,1%	3,8%	2,9%	1,9%	0,0%	7,2%	73,7	3,20		6	54,5%
Przystajń	-0,1%	17,7%	3,9%	3,5%	1,4%	0,9%	0,3%	4,1%	78,1	2,20		7	63,6%
Siekierowizna	5,4%	23,7%	7,7%	5,9%	0,8%	0,8%	0,0%	9,0%	8,5	0,00		6	54,5%
Stany	-4,4%	20,1%	2,6%	6,7%	2,1%	1,0%	0,0%	10,7%	25,8	0,00		6	54,5%
Wilcza Góra	-6,5%	24,1%	-4,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	321,8	11,50		3	27,3%
Wrzosy	-0,7%	20,1%	12,5%	4,5%	0,0%	0,0%	0,0%	5,6%	67,2	7,50		7	63,6%
Ogółem Gmina	-0,4%	18,3%	3,9%	4,5%	1,4%	1,7%	0,2%	5,6%	65,3	2,50			

Legenda:

  Występowanie problemu na danym obszarze - wartość wskaźnika równa bądź gorsza w porównaniu do średniej dla całej gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych, inwentaryzacji zasobów

TABELA 21. PODSUMOWANIE DIAGNOZY – POZOSTAŁE PROBLEMY

Miejscowość	niska aktywność gospodarza mieszkańców	udział zlikwidowanych działalności gospod.	ogółem problemy gospodarcze	zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego	zanieczyszczenie wód	zanieczyszczenie odpadami	niski udział obszarów zielonych	ogółem problemy środowiskowe	niskie wyposażenie w infrastrukturę techniczną	stagnacja w budownictwie	ogółem problemy przestrzenno-funkcjonalne	występowanie zdegradowanych obiektów i obszarów	pokrycie budynków azbestem	Ogółem problemy techniczne	liczba pozostałych problemów (maks. 10)	udział pozostałych problemów w %
Antonów	66,7	0,0	1					2		0,00	1		2,40	1	5	50,0%
Bagna	28,6	0,0	1					0		0,00	2		1,31	0	3	30,0%
Bór Zajaciński	51,5	5,2	1					0		0,00	2		3,37	1	4	40,0%
Brzeziny	46,9	4,7	1					0		3,05	1		3,05	1	3	30,0%
Dąbrowa	96,2	0,0	0					0		10,99	1		1,66	1	2	20,0%
Górki	53,8	0,0	1					0		0,00	2		2,40	2	5	50,0%
Kamińsko	115,4	19,2	1					0		0,00	2		0,47	1	4	40,0%
Kostrzyna	97,7	11,5	1					3		6,62	1		0,98	1	6	60,0%
Kuźnica Nowa	32,3	0,0	1					2		0,00	1		1,28	1	5	50,0%
Kuźnica Stara	81,6	10,2	2					3		0,00	1		1,72	1	7	70,0%
Ługi-Radły	78,9	3,8	1					0		4,85	1		1,80	2	4	40,0%
Michalinów	106,4	0,0	1					0		0,00	2		0,82	0	3	30,0%
Mrówczak	93,5	18,7	1					1		5,92	1		1,72	1	4	40,0%
Podłęże Szlacheckie	81,3	19,1	2					2		3,21	1		1,68	2	7	70,0%
Przystajń	111,3	12,9	1					4		0,88	1		1,70	2	8	80,0%
Siekierowizna	119,4	14,9	1					0		0,00	2		2,36	1	4	40,0%
Stany	65,6	0,0	1					0		0,00	2		2,36	1	4	40,0%
Wilcza Góra	37,0	0,0	1					0		0,00	2		2,96	1	4	40,0%
Wrzosey	101,1	22,5	1					0		7,46	1		5,18	1	3	30,0%

Legenda:

 Występowanie problemu na danym obszarze - wartość wskaźnika równa bądź gorsza w porównaniu do średniej dla całej gminy lub istnienie danego problemu w ramach kryterium 0/1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych, inwentaryzacji zasobów

TABELA 22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY – ZESTAWIENIE PROBLEMÓW OGÓŁEM

Miejscowość	Udział problemów społecznych w %	Udział pozostałych problemów w %	Udział problemów ogółem w %
Antonów	36,4%	50,0%	42,9%
Bagna	45,5%	30,0%	38,1%
Bór Zajaciński	54,5%	40,0%	47,6%
Brzeziny	63,6%	30,0%	47,6%
Dąbrowa	36,4%	20,0%	28,6%
Górki	63,6%	50,0%	57,1%
Kamińsko	45,5%	40,0%	42,9%
Kostrzyna	45,5%	60,0%	52,4%
Kuźnica Nowa	45,5%	50,0%	47,6%
Kuźnica Stara	45,5%	70,0%	57,1%
Ługi-Radły	27,3%	40,0%	33,3%
Michalinów	36,4%	30,0%	33,3%
Mrówczak	54,5%	40,0%	47,6%
Podłęże Szlacheckie	54,5%	70,0%	61,9%
Przystajń	63,6%	80,0%	71,4%
Siekierowizna	54,5%	40,0%	47,6%
Stany	54,5%	40,0%	47,6%
Wilcza Góra	27,3%	40,0%	33,3%
Wrzosa	63,6%	30,0%	47,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych, inwentaryzacji zasobów

W związku z przyjętymi kryteriami delimitacji należy uznać, że w 3 miejscowościach: Górki, Podłęże Szlacheckie oraz Przystajń - występują ponadprzeciętne poziomy negatywnych zjawisk w badanych kategoriach. Należy stwierdzić, iż miejscowością o największym nasyceniu problemów jest Przystajń, w której występuje 54,5% ogółu problemów społecznych i 80% ogółu pozostałych problemów, tj. 71,4% ogółu wszystkich problemów.

Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2.08.2016 roku (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016, stanowią, że: „obszar rewitalizacji jest obszarem obejmującym całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się przeprowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji (...) nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy”.

W związku z wynikami diagnozy oraz zapisami Wytycznych, za obszar rewitalizacji przyjęto część miejscowości Przystajń (zgodnie z rozdziałem 4. Zasięgi przestrzenne obszaru rewitalizacji).

3.5. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

W ramach powyższego przeprowadzono diagnozę i wyznaczono obszar rewitalizacji, na który składa się część miejscowości Przystajń (zwłaszcza o najwyższym stopniu intensyfikacji zabudowy i koncentracji problemów).

Pogłębiona analiza i diagnoza obszaru wskazanego do rewitalizacji została przeprowadzona na podstawie wyników konsultacji społecznych, w formie ankietyzacji oraz warsztatów. Dokonano również wizji lokalnej oraz wywiadów m.in. z pracownikami instytucji samorządowych, tj. Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Badania jakości życia na obszarze rewitalizacji były prowadzone na różne sposoby, w tym np. poprzez przyjęcie uzasadnionego progu uznania zjawiska za uciążliwe lub szkodliwe, a następnie empiryczne potwierdzenie jego wystąpienia. Zastosowano również metody jakościowe oparte o subiektywne opinie mieszkańców danego obszaru. Dodatkowo pogłębioną diagnozę sporządzono w oparciu o istniejące dokumenty strategiczne, w tym Strategię Rozwoju Gminy i dane statystyczne generowane na poziomie lokalnym.

Na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców w ramach konsultacji społecznych w miesiącu: listopad 2017 roku, oceniono poszczególne dziedziny życia, w tym wskazano największe problemy i zagrożenia na obszarze rewitalizacji.

Ponad 75% ankietowanych osób wskazało, że obszarem, na którym występuje największa kumulacja problemów jest również miejscowość Przystajń. W związku z tym, zasadne jest określenie jej jako obszaru zdegradowanego (co potwierdziła część diagnostyczna), a jej zurbanizowaną część - o największym nasileniu negatywnych zjawisk - obszarem rewitalizacji.

Do głównych problemów na obszarze rewitalizacji można zaliczyć:

PROBLEMY SPOŁECZNE	
Depopulacja	Na obszarze rewitalizacji każdego roku odnotowuje się spadek liczby mieszkańców. W latach 2014-2016 liczba populacji zmniejszyła się o 0,1%. Problem ten dotyczy zwłaszcza młodych mieszkańców, którzy podejmują decyzję o przeprowadzce do większego ośrodka miejskiego oraz osób poszukujących pracy, również zagranicą.
Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym	W 2016 roku udział osób w wieku poprodukcyjnym (w porównaniu do 2014 roku) wyniósł 3,9% ogółu ludności i był on porównywalny do średniego wskaźnika dla Gminy Przystajń. Negatywny trend świadczy o niekorzystnej strukturze demograficznej i „starzeniu się” społeczeństwa. Tendencje demograficzne wskazują również na niezbyt korzystną prognozę demograficzną - co wymusza konieczność dostosowywania i rozszerzania usług społecznych do potrzeb seniorów, m.in. opiekuńczych, zdrowotnych i rehabilitacyjnych. Jednocześnie istnieje konieczność stworzenia zróżnicowanej oferty kulturalnej, rekreacyjnej i innych form spędzania czasu wolnego – co pozwoli na integrację osób starszych i zmniejszenie poczucia alienacji, czy osamotnienia. W ramach przeprowadzonej ankietyzacji respondenci uważają, że poprawa dostępu do usług dla osób starszych ma duże znaczenie w celu zmniejszenia zidentyfikowanych problemów (ocena: 4,3 w skali 1 - 5).
Bezrobocie	Bezrobocie jest jednym z głównych problemów, w tym przyczyn korzystania ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Na koniec 2016 roku: 62,5% osób korzystających z pomocy to osoby bezrobotne i stanowiły one ponad 4% ogółu osób w wieku produkcyjnym zamieszkujących miejscowość Przystajń. Ponad połowę bezrobotnych stanowią mężczyźni długotrwale bezrobotni. Ponad 26% osób zarejestrowanych w PUP to osoby powyżej 50 roku życia, a ok. 22% - z niskim wykształceniem. Pozostawanie bez pracy prowadzi zwykle do powstawania kolejnych problemów, wśród których można zaliczyć obniżenie statusu materialnego, a w konsekwencji biedę / ubóstwo. Bezrobocie może być przyczyną licznych dysfunkcji oraz ograniczania udziału w życiu społecznym, a nawet przestępczości.

	<p>Brak zatrudnienia, które nie jest tylko indywidualnym problemem człowieka nim dotkniętego, ale niewątpliwie wpływa na życie i funkcjonowanie całej rodziny, jest źródłem problemów i patologii. W miarę przedłużania się okresu pozostawania bez pracy problemy te narastają i rodzą kolejne, takie jak ubóstwo, frustrację, izolację, alkoholizm, bezradność życiową.</p> <p>Podczas ankietyzacji 72% odpowiedzi dotyczyło wysokiego bezrobocia – jako jeden z problemów na obszarze rewitalizacji. Jednocześnie do działań mających największy wpływ na rozwiązanie niniejszego problemu ankietowane osoby wskazały na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utworzenie nowych miejsc pracy (ocena: 4,7), - zwiększenie dostępności do programów mających na celu zmniejszenie bezrobocia i patologii społecznych (ocena: 4,4).
Ubóstwo	<p>Do jednych z najpoważniejszych problemów na zidentyfikowanym obszarze zaliczyć można również ubóstwo, a w szczególności wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na ubóstwo o ok. 25% w ciągu ostatnich 3 lat. Na koniec 2016 roku udział osób korzystających ze wsparcia GOPS wyniósł 3,5% ogółu ludności i ponad 80% ogółu klientów ośrodka.</p> <p>Najliczniejszą grupę stanowią zazwyczaj rodziny ubogie, często zmagające się z bezrobociem. Zjawisko to może prowadzić do wykluczenia społecznego oraz patologii społecznych. Również 60% ankietowanych zaliczyło ubóstwo / biedę do jednych z najpoważniejszych problemów na obszarze rewitalizacji.</p>
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	<p>Udział osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wyniósł 1,4% na koniec 2016 r.</p> <p>Dzieci i młodzież w najpoważniejszym stopniu doświadczają problemy materialne rodziców, a więc ubóstwo i bezrobocie oraz alkoholizm rodziców, a także przemoc w rodzinie. Do problemów społecznych występujących wśród najmłodszych mieszkańców zaliczyć można: konflikty (z rodzicami i rodzeństwem, z nauczycielami oraz kolegami szkolnymi), agresywne zachowania (typu zastraszanie, bicie i wymuszanie pieniędzy), niszczenie mienia, drobne kradzieże, nieobecności w szkole (wagary), palenie papierosów i spożywanie napojów alkoholowych. W szkołach obserwuje się również problem zaniedbania przez dom.</p> <p>W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych: ankietowani uważają, że poprawa oferty spędzania wolnego czasu i rozwój obiektów sportu, rekreacji, kultury i rozrywki – zwłaszcza dla dzieci i młodzieży, jak również dla całych rodzin, będzie miała bardzo duży wpływ na zmniejszenie problemów na obszarze rewitalizacji.</p>
Uzależnienia, zwłaszcza alkoholizm	<p>Problem uzależnień dotyczy znacznego udziału osób uzależnionych od alkoholu, którym udział w ogólnej liczbie mieszkańców wyniósł: 0,3% (średnia dla gminy: 0,2%).</p> <p>Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi jeden z poważniejszych problemów w społeczeństwie - może przyczynić się do patologii społecznych, w tym wzrostu przestępczości oraz marginalizacji i wykluczenia społecznego. Jednocześnie przekłada się na pozostałe problemy, m.in. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, czy ubóstwo. Zjawisko powoduje szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.</p> <p>Podczas badań ankietowych 60% respondentów wskazała na jedno z głównych zagrożeń jakim są uzależnienia, w tym przede wszystkim alkoholizm.</p>
Niepełnosprawność	<p>Udział osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność wyniósł 0,9% w 2016 roku.</p> <p>W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej „niepełnosprawność” oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. Tymczasem obecnie niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania.</p> <p>Niepełnosprawność może być przyczyną dalszej dyskryminacji oraz marginalizacji i wykluczenia społecznego.</p> <p>Dodatkowo znaczna część przestrzeni i obiektów użyteczności publicznej zlokalizowanych</p>

	<p>na obszarze rewitalizacji nie jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych - co powoduje utrudniony dostęp do usług publicznych (np. placówek społecznych, oświatowych, kulturalnych).</p> <p>Do potrzeb osób niepełnosprawnych zamieszkujących obszar rewitalizacji zaliczyć można przede wszystkim poprawę dostępu do budynków użyteczności publicznej i przestrzeni publicznych poprzez likwidację barier architektonicznych, ułatwienie dostępu do usług rehabilitacyjnych, opiekuńczych i specjalistycznej opieki zdrowotnej, wspieranie zatrudnienia oraz aktywizację zawodową, stworzenie miejsca spotkań, prowadzenie akcji i organizację imprez integrujących ze społecznością lokalną.</p> <p>W ramach konsultacji społecznych prawie połowa ankietowanych (48%) wskazała niepełnosprawność jako jeden z poważnych problemów, który powinien być rozwiązany w wyniku działań rewitalizacyjnych.</p>
Przestępczość	<p>Na obszarze rewitalizacji poważnym negatywnym zjawiskiem jest wysoki poziom przestępczości (przede wszystkim w zakresie kradzieży, czy włamań). W 2016 roku udział interwencji policyjnych na 1000 mieszkańców Przystajni wyniósł 78,1 szt. (przy średniej dla gminy: 65,3 szt.).</p> <p>Dodatkowo 60% osób biorących udział w ankiecie zaliczyło przestępczość do największych negatywnych zjawisk na obszarze rewitalizacji. Respondenci ocenili, iż poprawa bezpieczeństwa publicznego oraz wdrożenie systemu monitoringu będzie miało duży wpływ na zmniejszenie zidentyfikowanych problemów.</p>
Niedostateczna aktywność i integracja społeczna mieszkańców	<p>Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców został zidentyfikowany w oparciu o udział organizacji pozarządowych (stowarzyszeń, fundacji) w liczbie ludności danego obszaru.</p> <p>W 2016 roku, w miejscowości Przystajń: na 1000 mieszkańców przypadały 2,2 organizacje – wskaźnik ten jest niższy niż średnia dla gminy, która wyniosła 2,5.</p> <p>Podczas badań ankietowych 72% osób wskazało na jeden z głównych problemów: niską integrację społeczną mieszkańców. Dodatkowo działania z zakresu włączenia społecznego, rozwoju usług społecznych (w tym dla osób starszych), poprawy oferty spędzania wolnego czasu, czy oferty kulturalnej - uznano za czynniki mające bardzo duży wpływ na zmniejszenie problemów na obszarze rewitalizacji.</p>
Niedostateczny stopień upowszechnienia edukacji przedszkolnej i poziom edukacji	<p>Kolejnym negatywnym zjawiskiem na zdegradowanym obszarze jest niedostateczny poziom edukacji przekładający się zwłaszcza na niższe wyniki sprawdzianu 6-klasistów oraz egzaminu gimnazjalnego. Na poziom edukacji wpływa przede wszystkim brak dodatkowych zajęć pozalekcyjnych oraz nowoczesnych materiałów dydaktycznych rozwijających kompetencje i pogłębiające wiedzę uczniów.</p> <p>Na problem ograniczonego dostępu do wychowania przedszkolnego wskazało: 4% ankietowanych, natomiast do edukacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym: 32%.</p> <p>Jednocześnie działania z zakresu poprawy jakości wychowania przedszkolnego i edukacji, modernizacji i wyposażenia placówek określono jako ważne z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych (ocena: 4 na 5).</p>
Jakość życia, w tym: w zakresie kwestii usług społecznych	<p>Pogłębiona analiza przeprowadzona w formie wywiadów wskazała również na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zakłócenia ładu społecznego i zachowania patologiczne (w tym: dewastację obiektów, zaśmiecanie oraz spożywanie alkoholu w miejscach publicznych), • niedostateczną ofertę spędzania wolnego czasu (kulturalną, rekreacyjną, sportową). Istnieje potrzeba organizacji wydarzeń kulturalnych, jak również sportowych, które miałyby wpływ m.in. na integrację i aktywizację społeczną mieszkańców, • ograniczony dostęp do usług i infrastruktury dla osób starszych oraz dla dzieci i młodzieży, np. brak klubów seniora, czy świetlic środowiskowych.
PROBLEMY GOSPODARCZE	
Niedostateczna aktywność gospodarcza mieszkańców	<p>Na zdegradowanym obszarze zidentyfikowano problem związany z niedostateczną aktywnością gospodarczą, liczony udziałem osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców, który na koniec 2016 roku wyniósł: 111,3.</p> <p>Kolejnym wskaźnikiem świadczącym o sytuacji kryzysowej jest liczba zlikwidowanych podmiotów gospodarczych, która wyniosła: 12,9 jednostki na 1000 mieszkańców.</p> <p>Dodatkowo na całym obszarze rewitalizacji do negatywnych zjawisk można zaliczyć</p>

niekorzystną strukturę przedsiębiorstw. Dominują tutaj zwłaszcza mikroprzedsiębiorstwa w branży usług i handlu oraz drobnej wytwórczości. Brak średnich i dużych firm w branży nowoczesnych technologii, zapewniających zatrudnienie w sektorach rozwijających się, czy kreatywnych. Taki stan przekłada się na niedostateczny rozwój gospodarczy i powstawanie nowych miejsc pracy, nie prowadzi do zmniejszenia poziomu bezrobocia, czy liczby osób objętych pomocą społeczną.

Na obszarze rewitalizacji nie jest zarejestrowana i nie prowadzi działalności żadna jednostka badawczo – naukowa, czy otoczenia biznesu.

Problemy gospodarcze związane są również z poziomem bezrobocia na analizowanym obszarze oraz poziomem świadczeń z zakresu pomocy społecznej.

Na problem niskiego rozwoju przedsiębiorczości wskazało 48% ankietowanych, natomiast słabego rozwoju usług i handlu: 40%.

Stworzenie udogodnień dla przedsiębiorców (w tym programy aktywizacji) to jedno z najważniejszych działań, które powinny być przedmiotem procesu rewitalizacji wskazywanych przez ankietowanych (które oceniono na poziomie: 4,6).

PROBLEMY ŚRODOWISKOWE, PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNE I TECHNICZNE

Problemy środowiskowe

Do zidentyfikowanych problemów środowiskowych na obszarze rewitalizacji wpływających na jakość życia mieszkańców należą:

- **zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego**

Obszar boryka się z zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego z względu na nadmierną emisję zanieczyszczeń: CO₂ i pyłu PM₁₀. Problem ten wzrasta szczególnie w sezonie zimowym, podczas spalania paliw (w tym: węgla kamiennego i jego produktów ubocznych) dla celów grzewczych.

Jednocześnie na niniejszym terenie zlokalizowane są obiekty (m.in. użyteczności publicznej, budynki mieszkalne - komunalne), które nie spełniają warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki, np. wykazują się zbyt wysokimi współczynnikami przenikania ciepła przez przegrody, a co jest z tym związane wymagają wysokiego zapotrzebowania na energię końcową i pierwotną, a w konsekwencji przyczyniają się do nadmiernej emisji zanieczyszczeń do środowiska.

Do emitorów powierzchniowych można zaliczyć również obszary ulic i dróg o dużym natężeniu ruchu (zwłaszcza drogi wojewódzkiej DW494). Źródłem emisji zanieczyszczeń jest spalanie paliw płynnych w silnikach spalinowych pojazdów.

Problem związany z zanieczyszczeniem powietrza wynika również z braku sieci gazowej i ciepłowniczej oraz z wysokim zapotrzebowaniem części budynków na ciepło - na skutek niedostatecznej termoizolacji przegród, złego stanu technicznego instalacji i źródeł ciepła, jak również niskim poziomem wykorzystania odnawialnych źródeł energii;

- **niedostateczna jakość wód powierzchniowych i podziemnych**, przede wszystkim na skutek niedoborów w infrastrukturze technicznej zwłaszcza ze względu brak pełnego wyposażenia w sieć kanalizacji sanitarnej;

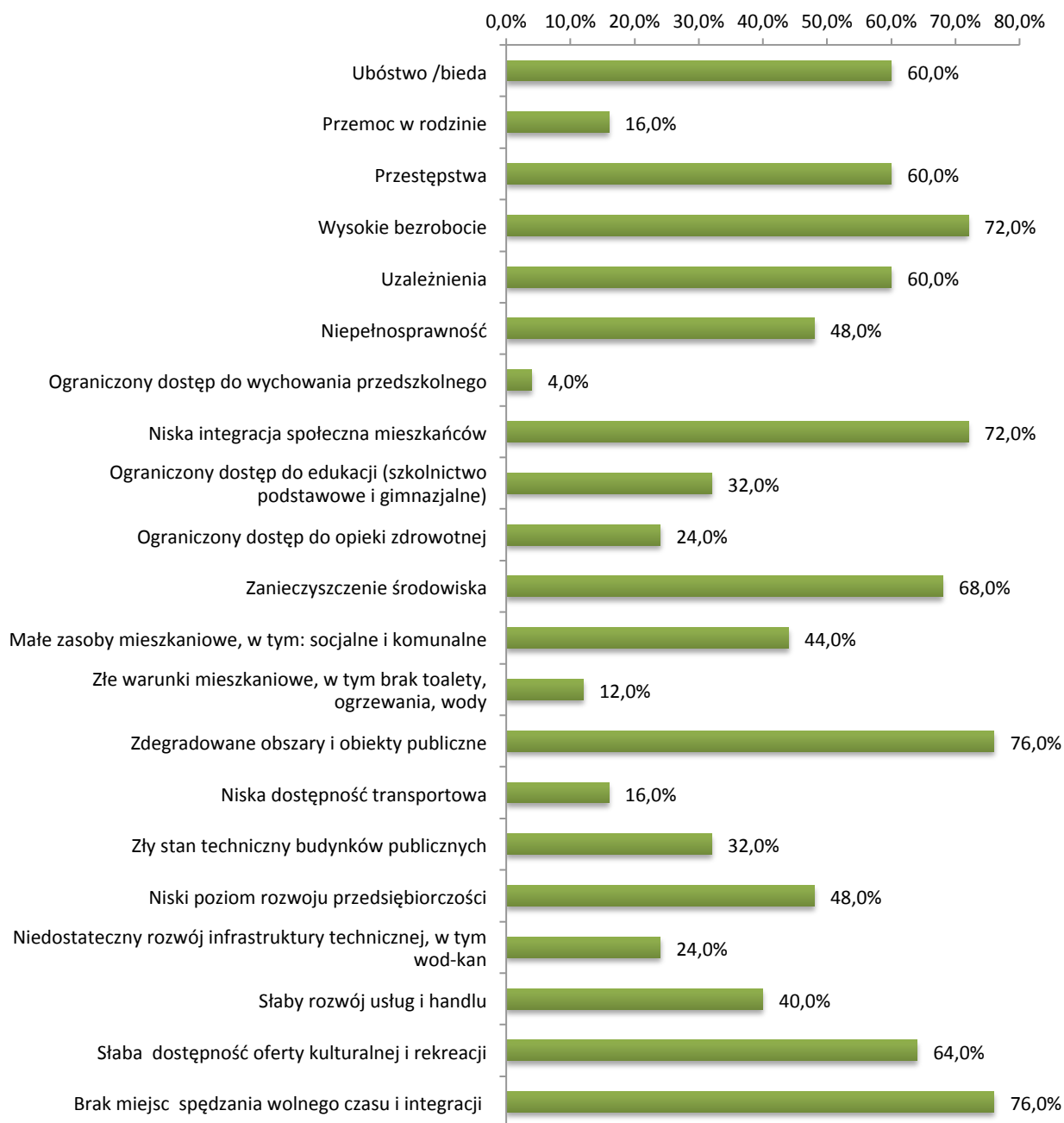
- **zanieczyszczenie odpadami** związane przede wszystkim z nielegalnym pozostawianiem nieczystości, zwłaszcza na nieużytkach, gruntach rolnych, przydrożnych rowach, dolinach rzek, czy terenach zadrzewionych. Zaśmiecanie terenu w ten sposób wiąże się z niską kulturą i edukacją ekologiczną mieszkańców i przyczynia się do degradacji środowiska naturalnego poprzez: zanieczyszczenie gleb, wód podziemnych i powierzchniowych, zagrożenia pożarowe, samozapłony gazów, szkodliwe oddziaływanie na florę i faunę;

- **niski udział obszarów zielonych**, w tym zalesionych oraz obszarów cennych przyrodniczo przede wszystkim - co ma również wpływ na wysokie stężenie zanieczyszczeń w powietrzu, brak możliwości zachowania bioróżnorodności.

W ramach ankietyzacji: 68% respondentów do głównych zagrożeń zaliczyło zanieczyszczenie środowiska naturalnego. Dodatkowo do jednych z najważniejszych działań przyczyniających się do osiągnięcia efektu rewitalizacji mieszkańcy zaliczyli wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

<p>Problemy przestrzenno – funkcjonalne</p>	<p>Do głównych problemów przestrzenno – funkcjonalnych na obszarze rewitalizacji zaliczyć można:</p> <ul style="list-style-type: none"> • niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną, zwłaszcza ze względu na niepełne uzbrojenia w sieć kanalizacji sanitarnej, brak gazociągów i sieci ciepłowniczej, jak również niskie nasycenie instalacjami wykorzystującymi odnawialne źródła energii, • deficyt w budownictwie – wg danych za 2016 rok, średnia liczba wydanych pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych oddanych na 1000 mieszkańców w miejscowości Przystajń wyniosła 0,88 szt. (przy wskaźniku dla gminy: 1,85). <p>Niekorzystna z punktu widzenia dostępności mieszkań jest struktura nowego budownictwa mieszkaniowego, gdyż 100% nowego zasobu nie poprawiło dostępności zasobów mieszkaniowych dla osób o przeciętnych i niskich dochodach. Dominuje tu budownictwo indywidualne, które polega na budowie domów jednorodzinnych systemem gospodarczym. Jednocześnie należy podkreślić, iż gmina nie dysponuje żadnymi mieszkaniami komunalnymi, socjalnymi, czy chronionymi.</p> <p>Badanie ankietowe potwierdziło, iż w strefie przestrzenno – funkcjonalnej do największych problemów można zaliczyć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak miejsc spędzania wolnego czasu i integracji mieszkańców: 76% ogółu odpowiedzi respondentów, - małe zasoby mieszkaniowe (w tym socjalne i komunalne): 44%, - niedostateczny rozwój infrastruktury technicznej: 24%, - złe warunki mieszkaniowe, brak toalety, ogrzewania, wody: 12%, - niską dostępność transportową: 12%.
<p>Problemy techniczne</p>	<p>Do zidentyfikowanych problemów w sferze technicznej na obszarze rewitalizacji można zaliczyć przede wszystkim degradację i zły stan techniczny obiektów budowlanych i przestrzeni publicznych. Przeprowadzona wizja lokalna pozwoliła na ocenę stanu technicznego obiektów budowlanych oraz wartości układów przestrzennych na obszarze rewitalizacji. W wyniku inwentaryzacji stwierdzono, iż część obszarów i obiektów, utraciło swoje funkcje, nie spełnia norm oraz wymogów technicznych i przeciwpożarowych, charakteryzuje się wysokim poziomem dewastacji. Zaliczyć do nich można:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rynek wraz z jego otoczeniem, • budynek Sukiennic – elewacja oraz druga kondygnacja obiektu – pozostałość po siedzibie Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”, • tereny oraz obiekty po Kółku Rolniczym, • tereny i obiekty po Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (RSP), • budynek przedszkola. <p>W związku ze złym stanem oraz ich niewykorzystaniem - obiekty wymagają wykonania niezbędnych robót budowlanych, w tym: przebudowy, adaptacji, a znaczna część budynków - również termomodernizacji (np. budynek przedszkola). Obiekty charakteryzują się również ograniczoną dostępnością dla osób niepełnosprawnych ze względu na bariery architektoniczne. Dodatkowo zdegradowane tereny wymagają uprządkowania i zagospodarowania oraz nadania im nowych funkcji.</p> <p>Znaczna część budynków, przede wszystkim mieszkalnych, pokryta jest materiałami zawierającymi azbest (zwłaszcza dotyczy to pokryć dachowych), który stanowi niebezpieczny materiał, zarówno dla ludzi, jak i dla środowiska naturalnego.</p> <p>W przeprowadzonej ankietyzacji: 76% osób wskazało na problem związany z występowaniem zdegradowanych obszarów i obiektów publicznych (zwłaszcza Rynku i budynku Sukiennic), a 32% - na zły stan techniczny obiektów publicznych.</p> <p>Badani respondenci uważają, iż do działań o bardzo dużym wpływie na zmniejszenie sytuacji kryzysowej na obszarze zdegradowanym można zaliczyć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawę estetyki i zagospodarowanie przestrzeni publicznych (w tym: budynków, placów, miejsc spotkań), - odnowę zabytków i obiektów o znaczeniu kulturowym.

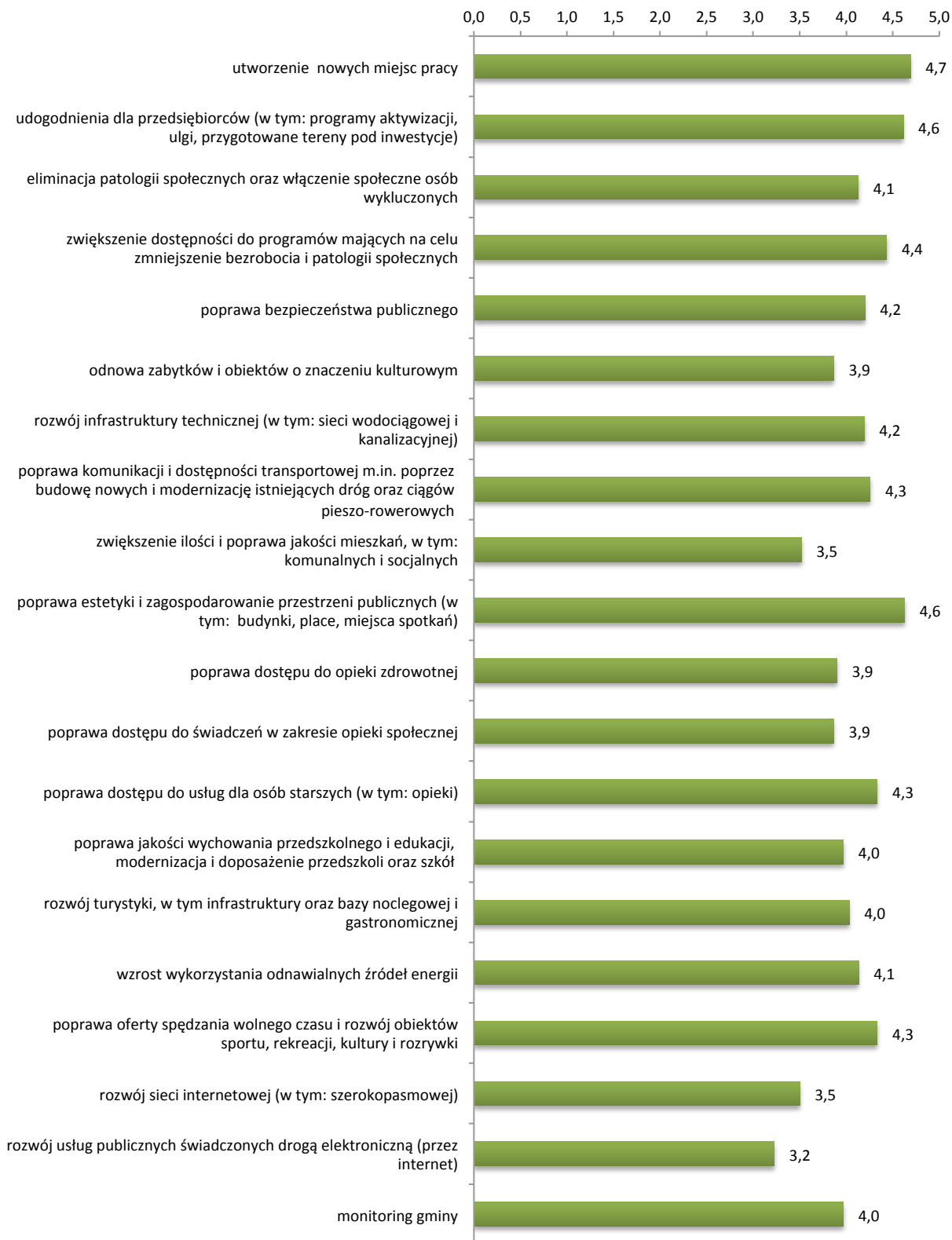
RYSUNEK 23. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH PRZEPROWADZONYCH W RAMACH KONSULTACJI SPOŁECZNYCH W ZAKRESIE OKREŚLENIA GŁÓWNYCH PROBLEMÓW NA OBSZARZE REWITALIZACJI

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

RYСУNEK 24. DZIAŁANIA, W OPINII ANKIETOWANYCH, KTÓRE BĘDĄ MIAŁY NAJWIĘKSZY WPŁYW NA ZMNIEJSZENIE PROBLEMÓW NA OBSZARZE ZDEGRADOWANYM I POWINNY ZOSTAĆ ZREALIZOWANE W RAMACH PROCESU REWITALIZACJI W PIERWSZEJ KOLEJNOŚCI

W skali od 1 - najmniejszy wpływ na zmniejszenie problemów do 5 - największy wpływ na zmniejszenie problemów).

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

3.6. Analiza SWOT dla obszaru rewitalizacji

W wyniku przeprowadzonej analizy stanu istniejącego, danych historycznych (w tym: statystycznych) i pogłębionej diagnozy (wywiadów, inwentaryzacji i ankietyzacji) opracowano analizę SWOT dla obszaru rewitalizacji.

TABELA 23. ANALIZA SWOT DLA OBSZARU REWITALIZACJI

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Relatywnie niższy udział osób w wieku poprodukcyjnym • Bliskość aglomeracji górnośląskiej • Korzystna dostępność transportowa (DW 494) • Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa • Dobrze funkcjonujące placówki ochrony zdrowia • Występowanie wolnych terenów umożliwiających utworzenie / zagospodarowanie przestrzeni • Znaczny potencjał turystyczny i rekreacyjny • Szerokopasmowy internet i dostępność e-usług • Planowanie przestrzenne w gminie 	<ul style="list-style-type: none"> • Depopulacja • „Starzenie się społeczeństwa” - wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym • Bezrobocie, w tym długotrwałe bezrobocie • Znaczny udział osób korzystających z pomocy społecznej, m.in. ze względu na ubóstwo, niepełnosprawność, inne • Problemy w sprawach opiekuńczo – wychowawczych • Uzależnienia, zwłaszcza alkoholizm • Przestępczość • Mała liczba organizacji pozarządowych • Niezadowalający poziom edukacji i wykształcenia mieszkańców • Ograniczony dostęp do oferty spędzania wolnego czasu • Niedostateczna aktywność gospodarcza mieszkańców • Znaczny udział likwidowanych podmiotów gospodarczych • Niekorzystna struktura przedsiębiorstw • Zanieczyszczenie środowiska naturalnego, w tym powietrza i wód • „Dzikie” wysypiska śmieci • Niski udział obszarów zielonych, w tym: cennych przyrodniczo • Niedostateczne wyposażenie w infrastrukturę techniczną • Stagnacja w budownictwie mieszkaniowym • Występująca zdegradowana tkanka, w tym: mieszkaniowa, użyteczności publicznej oraz pustostany • Niedostateczny poziom zagospodarowania przestrzeni publicznych • Pokrycie budynków materiałami zawierającymi azbest
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja działań aktywizujących i integrujących osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, marginalizacją i patologiami • Wzrost aktywności społecznej, gospodarczej i zawodowej mieszkańców • Poprawa dostępu do usług społecznych dla różnych grup, w tym osób starszych, dzieci i młodzieży • Wzrost bezpieczeństwa publicznego • Zagospodarowanie i modernizacja zdegradowanych przestrzeni i obiektów na cele społeczne, gospodarcze, kulturalne • Wzrost wyposażenia w infrastrukturę techniczną • Rozwój budownictwa • Termomodernizacja budynków i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii • Utrzymujący się wzrost gospodarczy • Wykorzystanie środków zewnętrznych, w tym funduszy europejskich na projekty z zakresu rewitalizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • „Starzenie się” społeczeństwa • Brak korzystnej oferty na rynku pracy powodujący wzrost bezrobocia, ubóstwa, patologii i wykluczenia społecznego, przestępczości • Stagnacja w rozwoju infrastruktury technicznej oraz mieszkalnictwa • Wysokie nakłady na rewitalizację obiektów i terenów zdegradowanych oraz ograniczone środki finansowe w budżecie gminy • Dalsza degradacja środowiska naturalnego • Recesja gospodarcza

Źródło: opracowanie własne

4. Zasięgi przestrzenne obszaru rewitalizacji

W wyniku diagnozy przeprowadzonej w powyższym rozdziale wyznaczono obszar rewitalizacji stanowiący część miejscowości Przystajń - o najwyższym stopniu zurbanizowania oraz największej koncentracji problemów:

OBSZAR REWITALIZACJI: PRYZSTAJŃ			
Powierzchnia obszaru:	150 ha	Udział w powierzchni gminy:	1,7%
Liczba ludności:	1570 osób	Udział w liczbie ludności gminy:	26,4%
Granice obszaru			
			
Granice obszaru			
<p>Granica północna: ul. Targowa łącznie z przylegającymi działkami), aż do działki 89/6 i 210/30; w kierunku wschodnim wzdłuż działek 218/3, 219, 220, aż do ul. Kolejowej; następnie na południe: wzdłuż działki 296 – do ul. Częstochowskiej; w kierunku wschodnim: wzdłuż ul. Częstochowskiej (łącznie z przylegającymi działkami) – do ul. Widawa (granica wschodnia).</p> <p>Granica południowa: ul. Nowa do działki nr 835, następnie ul. Polną, do ul. Powstańców Śląskich, ul. Powstańców Śląskich (łącznie z przylegającymi działkami) - do ul. Przemysłowej (łącznie z przylegającymi działkami) i granic miejscowości Przystajń (granica zachodnia).</p>			
Opis obszaru			
<p>Obszar rewitalizacji stanowi tereny zurbanizowane / zabudowane w miejscowości Przystajń, o największej koncentracji problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno – funkcjonalnych i technicznych. Charakteryzuje się lokalizacją terenów poprzemysłowych i popegeerowskich, pustostanów i zdegradowanych przestrzeni i obiektów użyteczności publicznej.</p> <p>Układ przestrzenny tworzą historycznie ukształtowane formy, w tym układ urbanistyczny: wyraźnie wykształcony plac wiejski „Rynek” i promieniście ukierunkowane ulice w stosunku do centralnej części miejscowości.</p> <p>Drogi na obszarze zabudowanym pełnią rolę ulic. Charakter zabudowy i formy architektoniczne różnorodne nawet w bezpośrednim sąsiedztwie. Wyraźny wzrost udziału budownictwa jednorodzinnego w stosunku do tradycyjnej</p>			

zabudowy zagrodowej. Występuje tutaj zabudowa typowo wiejska, z zabudową tradycyjną (parterową, z poddaszami, z dachami stromymi) oraz z licznymi budynkami murowanymi z 2 połowy XX wieku, stosunkowo wysokimi, często o niskich walorach architektonicznych i niedopasowanych do otaczającej niskiej tradycyjnej zabudowy. Nowa zabudowa często ma charakter rezydencjonalny, cechuje się wysoką jakością architektury. Dominuje zabudowa przyuliczna, w postaci budynków mieszkalnych jednorodzinnych wolno stojących lub zbliżniaczonych.

Na obszarze rewitalizacji zlokalizowane są obiekty użyteczności publicznej, w tym szkoła, przedszkole, urząd gminy, jak również punkty handlowo-usługowe oraz zakłady produkcyjne.

Część z istniejących elementów zagospodarowania terenu stanowiących o ładzie przestrzennym gminy jest chroniona ustawowo.

Zabytki i obiekty cenne kulturowo:

- kościół parafialny pw. Trójcy Przenajświętszej Przystajń (Rynek 21), datowany na 1752 r.- 1797 r.
- budynek tzw. Ratusz (Sukiennice) przy Rynku,
- plebania,
- dom, ul. Częstochowska 12,
- dom, ul. Częstochowska 72,
- dom, ul. Częstochowska 94,
- dom, ul. Częstochowska 86.

Strefa „B” – ochrony konserwatorskiej obejmująca:

- układ przestrzenny centrum miejscowości Przystajń,
- centralny plac z budynkiem tzw. Ratusza (Sukiennic) w Przystajni,
- kościół parafialny wraz z otoczeniem w Przystajni (budynek kościoła wpisany do rejestru zabytków),
- plebania wraz z otoczeniem w Przystajni.

Kościół „Świętej Trójcy” w Przystajni, którego budowa trwała 45 lat, został wzniesiony w 1752 r. z fundacji D. Żabickiej, właścicielki wsi i został wykończony w 1797 r. przez Antoniego Paciorkowskiego. Powstała jednonawowa świątynia w stylu późnobarokowym. Wnętrze kościoła dzielą toskańskie pilastry, na których opiera się sklepienie krzyżowo-kolebkowe. Na belce tęczowej znajdują się rzeźby: Chrystusa Ukrzyżowanego, Matki Boskiej Bolesnej i św. Jana Ewangelisty. W ołtarzu głównym umieszczony jest obraz Trójcy świętej i postaci czterech ewangelistów. Na uwagę zasługuje żeliwna chrzcielnica wykonana w XIX w. w pobliskiej Kuźnicy Starej. Na kościele umieszczone są dwie tablice pamiątkowe. Jedna z 1930 r. poświęcona jest dziesięciu mieszkańcom poległym w wojnie z bolszewikami, druga z 2002 r. upamiętnia postać ks. Leonarda Stawickiego. Leonard Stawicki proboszcz parafii w Przystajni w latach 1909 -1920. Z jego inicjatywy powstało wiele organizacji spółdzielczych: Kółko Rolnicze, Stowarzyszenie Oszczędnościowo Pożyczkowe, stowarzyszenie Spożywców i Ochotnicza Straż Ogniowa. Proboszcz nosił się również z zamiarem rozbudowy kościoła. Do rozbudowy jednak nie doszło, a zgromadzony materiał użyty do budowy kamiennego muru wzdłuż obecnej ulicy Częstochowskiej oraz do budowy „Sukiennic”.

Architektura najbardziej charakterystycznej budowli w Przystajni tzw. „Sukiennic” nawiązuje do krakowskich „Sukiennic”. Obiekt, położony na rynku w centrum miejscowości został wybudowany na pocz. XX w. i mieściły się w nim: świetlica z czytelnią, mieszkanie piekarza, herbaciarnia i sklep Przystajńskiego Stowarzyszenia Spożywców. Sukiennice stanowiły prywatną własność proboszcza. W 1920 r. ks. Stawicki działkę wraz z budynkiem przekazał aktem notarialnym na własność parafii w Przystajni. W 2010 r. rynek, przy którym znajdują się Kościół i Sukiennice nazwano imieniem ks. Stawickiego.

Na obszarze rewitalizacji zlokalizowanych jest ponad 40 obiektów wybudowanych przed 1945 rokiem, natomiast znaczna część budynków mieszkalnych jednorodzinnych pokryta jest materiałami zawierającymi azbest (zwłaszcza dotyczy to dachów).

Do obszarów i obiektów zdegradowanych i w złym stanie technicznym, zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji można zaliczyć zwłaszcza:

- rynek wraz z jego otoczeniem,
- budynek Sukiennic – elewacja oraz druga kondygnacja – pozostałość po siedzibie Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska,
- tereny oraz obiekty po Spółdzielni Kótek Rolniczych przy ul. Targowej 24-29,
- tereny i obiekty po Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (RSP) przy ul. Przemysłowej.

Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych

- Zmniejszenie zjawiska depopulacji i „starzenia się” społeczeństwa,
- Zmniejszenie poziomu bezrobocia, w tym długotrwałego oraz wzrost atrakcyjnych, nowych miejsc pracy,
- Zmniejszenie udziału osób korzystających z pomocy społecznej,
- Niwelacja poziomu negatywnych zjawisk przyczyniających się do wzrostu ryzyka wykluczenia społecznego i zagrożenia patologiami, tj.: ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, uzależnienia, niepełnosprawność,
- Poprawa poczucia bezpieczeństwa publicznego i zmniejszenie przestępczości,
- Wzrost jakości edukacji oraz poziomu wykształcenia mieszkańców,
- Integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców,
- Poprawa dostępu do oferty spędzania wolnego czasu (kulturalnej, rekreacyjnej),
- Wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców oraz liczby nowych przedsiębiorstw,
- Poprawa struktury przedsiębiorstw,
- Zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego, w tym: wód, powietrza atmosferycznego i gleby,
- Wzrost powierzchni obszarów zielonych,
- Poprawa poziomu wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
- Rozwój budownictwa, w tym zwiększenie dostępności zasobów mieszkaniowych,
- Uporządkowanie i zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni publicznych,
- Poprawa stanu technicznego budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych.

5. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji)

WIZJA **stanu obszaru po rewitalizacji**

Obszar rewitalizacji to ożywiony społecznie i gospodarczo zdegradowany obszar Gminy Przystajń, z uporządkowaną, zagospodarowaną i reprezentacyjną przestrzenią publiczną, zaopatrzonej w infrastrukturę techniczną oraz z czystym środowiskiem naturalnym.

W wyniku integracji i wzrostu aktywności społeczno - zawodowej mieszkańców zmniejszyły się problemy społeczne, w tym: bezrobocie, ubóstwo i przestępczość. Poprawił się poziom edukacji, oferty kulturalnej oraz dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, świadczonych w odnowionych obiektach - dostosowanych do norm i warunków technicznych.

Jest to miejsce atrakcyjne pod względem zamieszkania, prowadzenia działalności gospodarczej oraz turystyki i rekreacji.

6. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk

Cel nadrzędny:

Ożywienie społeczno - gospodarcze obszaru zdegradowanego Gminy Przystajń poprzez integrację i aktywizację mieszkańców, rozwój i modernizację infrastruktury, poprawę jakości środowiska naturalnego oraz stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości

Cel szczegółowy 1.

Poprawa jakości i dostępności infrastruktury oraz stanu środowiska naturalnego

Cel szczegółowy 2.

Zmniejszenie poziomu marginalizacji i ryzyka zagrożenia wykluczeniem społecznym

Kierunki działań:

- 1.1. Zagospodarowanie zdegradowanych obiektów i przestrzeni publicznych na cele społeczne, gospodarcze, kulturalne, rekreacyjne
- 1.2. Renowacja, adaptacja i nadanie nowych funkcji obiektom dziedzictwa kulturowego
- 1.3. Rozwój i poprawa stanu infrastruktury technicznej i mieszkaniowej
- 1.4. Modernizacja obiektów i wdrożenie proekologicznych rozwiązań przyczyniających się do poprawy jakości środowiska naturalnego

Kierunki działań:

- 2.1. Integracja i aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców oraz zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych
- 2.2. Poprawa opieki nad dziećmi oraz wyższa jakości edukacji
- 2.3. Stworzenie udogodnień przyczyniających się do poprawy aktywności gospodarczej mieszkańców
- 2.4. Poprawa jakości i dostępności oferty kulturalnej i rekreacyjnej
- 2.5. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego

Do głównych interesariuszy rewitalizacji, którzy stanowią grupę docelową, zaliczyć można:

1. Mieszkańców, w tym:

- Osoby z problemem ubóstwa,
- Osoby z problemami w zakresie bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- Osoby uzależnione, zwłaszcza ze względu na alkoholizm,
- Osoby niepełnosprawne,
- Osoby bezrobotne (zwłaszcza: osoby długotrwale bezrobotne oraz które poszukują pracy lub planują podjęcie działalności gospodarczej);

2. Organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje) i grupy nieformalne;

3. Podmioty gospodarcze, a zwłaszcza osoby prowadzące działalność gospodarczą;

4. Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;

5. Instytucje publiczne, w tym państwowe i samorządowe - realizujące zadania publiczne na obszarze rewitalizacji;

6. Turystów i osoby odwiedzające obszar rewitalizacji.

7. Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Po wyznaczeniu wizji, celów i kierunków działań w ramach procesu rewitalizacji zdefiniowano projekty, które przyczynią się do rozwiązania zidentyfikowanych problemów w ramach części diagnostycznej (w rozdziale 3). Projekt to realnie zaplanowane działanie, celujące w dokładnie zdiagnozowany problem, popierane przez interesariuszy obszaru zdegradowanego, charakteryzujące się jasno określonym, realnym i mierzalnym celem, o określonym terminie realizacji, zapewnionych źródłach finansowania i wyznaczonych do realizacji podmiotów.

Wykaz wszystkich projektów stanowi załącznik nr 1 do dokumentu. W załączniku, obok projektów podstawowych, ujęto również pozostałe rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych (uzupełniające) realizujące kierunki działań, mające na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową (zgodnie z opisem w rozdziale 8).

Wdrożenie przedsięwzięć uzależnia się przede wszystkim od możliwości pozyskania dofinansowania ze źródeł zewnętrznych, w tym z funduszy europejskich.

Projekty podstawowe opisano w formie kart projektów:

PROJEKTY INFRASTRUKTURALNE:

Nazwa przedsięwzięcia		Beneficjent/ Podmiot realizujący	
Zagospodarowanie zdegradowanej przestrzeni publicznej - rynku w Przystajni na cele aktywizacji społecznej mieszkańców		Gmina Przystajń	
Lokalizacja			
Przestrzeń publiczna, tzw. Rynek w Przystajni, działki o numerach ewidencyjnych: 251/4 (część) i 251/2 (część), obręb 0015 Przystajń			
Źródła finansowania	Szacunkowa wartość w zł	Okres realizacji (w latach)	
RPO WSL 2014-2020 (EFRR) Budżet Gminy Przystajń Budżet państwa	2 100 000 zł	2018-2019	
Krótki opis / zakres realizowanych zadań	Projekt obejmuje wykonanie niezbędnych robót budowlanych związanych z zagospodarowaniem zdegradowanej przestrzeni publicznej w centrum Przystajni – tzw. Rynku, na cele aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji. Inwestycja obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> - przebudowę nawierzchni płyty Rynku, - budowę i przebudowę instalacji, - wykonanie wyposażenia przestrzeni (w tym elementów małej architektury m.in. ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery, wiata przystankowa) oraz urządzeń niezbędnych dla funkcji placu publicznego, - rozbiórkę obiektów kolidujących z planowaną inwestycją, - realizację pozostałych elementów zagospodarowania terenu w zakresie zapewniającym powiązania funkcjonalne Rynku z terenami sąsiednimi, - urządzenie zieleni, - wykonanie miejsc postojowych dla rowerów , - prace w zakresie elementów wodnych, tj. fontanna posadzkowa, - montaż nowoczesnego oświetlenia placu oraz monitoringu wizyjnego, - wykonanie urządzeń i instalacji technicznych niezbędnych dla funkcjonowania płyty Rynku w tym: zewnętrznych instalacji elektrycznych, kanalizacji kablowej dla monitoringu wizyjnego, budowę zewnętrznej instalacji kanalizacji deszczowej z włączeniem do istniejącego kanału deszczowego. 		
Zgodność z kierunkami działań LPR			
1.1. Zagospodarowanie zdegradowanych obiektów i przestrzeni publicznych na cele społeczne, gospodarcze, kulturalne, rekreacyjne			

- 1.3. Rozwój i poprawa stanu infrastruktury technicznej i mieszkaniowej
- 2.1. Integracja i aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców oraz zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych
- 2.2. Poprawa opieki nad dziećmi oraz wyższa jakości edukacji
- 2.3. Stworzenie udogodnień przyczyniających się do poprawy aktywności gospodarczej mieszkańców
- 2.4. Poprawa jakości i dostępności oferty kulturalnej i rekreacyjnej
- 2.5. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego

Nazwa projektu komplementarnego

- Aktywizacja społeczna mieszkańców Przystajni
- Zmniejszenie zagrożenia wykluczeniem społecznym poprzez działalność Centrum Usług Społecznościowych w Przystajni

Produkty wraz ze sposobem monitoringu

- Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1 szt.
  - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: 1 szt.
  - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 0,1114 ha
- Sposób monitoringu: na podstawie protokołu odbioru robót, wypisu z ewidencji gruntów

Rezultaty wraz ze sposobem monitoringu

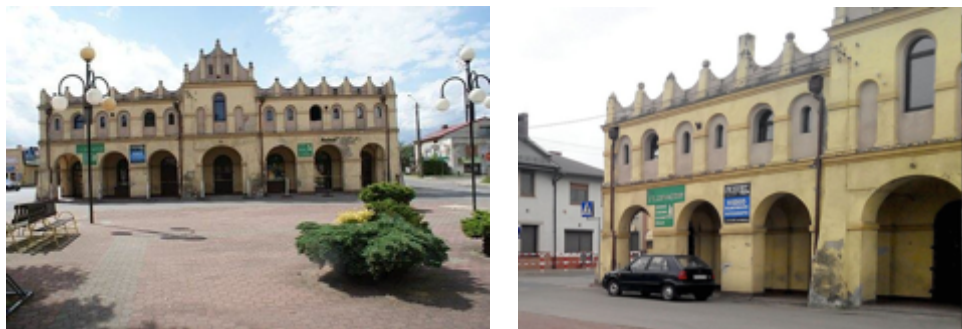
- Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury: 1000 osób
- Sposób monitoringu: na podstawie sprawozdania monitoringowego

Dokumentacja fotograficzna, wizualizacje

Nazwa przedsięwzięcia

Beneficjent/ Podmiot realizujący

Przebudowa i adaptacja budynku Sukiennic w Przystajni wraz z zakupem niezbędnego wyposażenia na potrzeby Centrum Usług Społecznościowych		Gmina Przystajń	
Lokalizacja			
Budynek tzw. „Sukiennic” w Przystajni, działka o numerze ewidencyjnym 251/8, obręb 0015 Przystajń			
Źródła finansowania		Szacunkowa wartość w zł	Okres realizacji (w latach)
RPO WSL 2014-2020 (EFRR) Budżet Gminy Przystajń Budżet państwa		1 000 000 zł	2019-2020
Krótki opis / zakres realizowanych zadań	Projekt zakłada prace budowlane (przebudowę, adaptację) i wyposażenie zdegradowanej części (2-giej kondygnacji) zabytkowego budynku tzw. „Sukiennic” w centrum Przystajni w sąsiedztwie Rynku, instalację monitoringu i udogodnień dla osób niepełnosprawnych. W wyniku realizacji przedsięwzięcia powstanie Centrum Usług Społecznościowych.		
Zgodność z kierunkami działań LPR			
<p>1.1. Zagospodarowanie zdegradowanych obiektów i przestrzeni publicznych na cele społeczne, gospodarcze, kulturalne, rekreacyjne</p> <p>1.2. Renowacja, adaptacja i nadanie nowych funkcji obiektom dziedzictwa kulturowego</p> <p>1.3. Rozwój i poprawa stanu infrastruktury technicznej i mieszkaniowej</p> <p>1.4. Modernizacja obiektów i wdrożenie proekologicznych rozwiązań przyczyniających się do poprawy jakości środowiska naturalnego</p> <p>2.1. Integracja i aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców oraz zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych</p> <p>2.2. Poprawa opieki nad dziećmi oraz wyższa jakości edukacji</p> <p>2.3. Stworzenie udogodnień przyczyniających się do poprawy aktywności gospodarczej mieszkańców</p> <p>2.4. Poprawa jakości i dostępności oferty kulturalnej i rekreacyjnej</p> <p>2.5. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego</p>			
Nazwa projektu komplementarnego			
<ul style="list-style-type: none"> Aktywizacja społeczna mieszkańców Przystajni Zmniejszenie zagrożenia wykluczeniem społecznym poprzez działalność Centrum Usług Społecznościowych w Przystajni 			
Produkty wraz ze sposobem monitoringu		Rezultaty wraz ze sposobem monitoringu	
<ul style="list-style-type: none"> Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1 szt. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: 1 szt. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 0,0312 ha Liczba wybudowanych/ przebudowanych/ wyremontowanych/ objętych innymi robotami budowlanymi obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej: 1 szt. <p>Sposób monitoringu: na podstawie protokołu odbioru robót, wypisu z ewidencji gruntów</p>		<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury: 300 osób <p>Sposób monitoringu: na podstawie sprawozdania monitoringowego</p>	
Dokumentacja fotograficzna, wizualizacje			

PROJEKTY SPOŁECZNE:

Nazwa przedsięwzięcia		Beneficjent/ Podmiot realizujący	
Aktywizacja społeczna mieszkańców Przystajni		Gmina Przystajń	
Lokalizacja			
Przystajń, Rynek i budynek Sukiennic			
Źródła finansowania		Szacunkowa wartość w zł	Okres realizacji (w latach)
RPO WSL 2014-2020 (EFS) Budżet Gminy Przystajń Budżet państwa		600 000 zł	2019 - 2020
Krótki opis / zakres realizowanych zadań		Projekt obejmuje realizację działań z zakresu aktywnej integracji oraz aktywizacji mieszkańców z obszaru rewitalizacji Gminy Przystajń. Realizacja projektu pozwoli na stworzenie Programu Aktywności Lokalnej (PAL), w ramach którego zostanie zastosowana usługa aktywnej integracji, z uwzględnieniem wolontariatu, usług prozatrudnieniowych i edukacyjnych oraz działań środowiskowych (konsultacji i motywowanie mieszkańców do udziału w spotkaniach o charakterze integracyjnym, kulturalnym, itp.). Grupą docelową są osobom bezrobotne, zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (osoby lub rodziny).	
Zgodność z kierunkami działań LPR			
2.1. Integracja i aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców oraz zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych 2.2. Poprawa opieki nad dziećmi oraz wyższa jakości edukacji 2.3. Stworzenie udogodnień przyczyniających się do poprawy aktywności gospodarczej mieszkańców 2.4. Poprawa jakości i dostępności oferty kulturalnej i rekreacyjnej 2.5. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego			
Nazwa projektu komplementarnego			
<ul style="list-style-type: none"> Zagospodarowanie zdegradowanej przestrzeni publicznej - rynku w Przystajni na cele aktywizacji społecznej mieszkańców Przebudowa i adaptacja budynku sukiennic w Przystajni wraz z zakupem niezbędnego wyposażenia na potrzeby Centrum Usług Społecznościowych 			
Produkty wraz ze sposobem monitoringu		Rezultaty wraz ze sposobem monitoringu	
<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 40 osób Liczba środowisk objętych programami aktywności lokalnej: 1 szt. Sposób monitoringu: na podstawie sprawozdania monitoringowego		<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu: 5 osób Sposób monitoringu: na podstawie sprawozdania monitoringowego	

Nazwa przedsięwzięcia	Beneficjent/ Podmiot realizujący
-----------------------	----------------------------------

Zmniejszenie zagrożenia wykluczeniem społecznym poprzez działalność Centrum Usług Społecznościowych w Przystajni		Gmina Przystajń	
Lokalizacja			
Przystajń, Rynek i budynek Sukiennic			
Źródła finansowania		Szacunkowa wartość w zł	Okres realizacji (w latach)
RPO WSL 2014-2020 (EFS) Budżet Gminy Przystajń Budżet państwa		600 000 zł	2020 - 2021
Krótki opis / zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest wzrost dostępności i jakości usług społecznych przeciwdziałających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu w ramach działalności Centrum Usług Społecznościowych. Grupą docelową są osobom bezrobotne, zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (osoby lub rodziny) zamieszkujące cały obszar rewitalizacji.		
Zgodność z kierunkami działań LPR			
2.1. Integracja i aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców oraz zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych 2.2. Poprawa opieki nad dziećmi oraz wyższa jakości edukacji 2.3. Stworzenie udogodnień przyczyniających się do poprawy aktywności gospodarczej mieszkańców 2.4. Poprawa jakości i dostępności oferty kulturalnej i rekreacyjnej 2.5. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego			
Nazwa projektu komplementarnego			
<ul style="list-style-type: none"> Zagospodarowanie zdegradowanej przestrzeni publicznej - rynku w Przystajni na cele aktywizacji społecznej mieszkańców Przebudowa i adaptacja budynku sukiennic w Przystajni wraz z zakupem niezbędnego wyposażenia na potrzeby Centrum Usług Społecznościowych 			
Produkty wraz ze sposobem monitoringu		Rezultaty wraz ze sposobem monitoringu	
<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie: 30 osób Sposób monitoringu: na podstawie sprawozdania monitoringowego		<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu: 5 osób Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu: 1 szt. Sposób monitoringu: na podstawie sprawozdania monitoringowego	

8. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcia uzupełniające realizują kierunki działań, mają na celu eliminację lub ograniczenie problemów i negatywnych zjawisk zidentyfikowanych w części diagnostycznej.

Do pozostałych przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Przystajń na lata 2018-2022 można zaliczyć, m.in.:

- **Projekty infrastrukturalne z zakresu poprawy jakości środowiska naturalnego**, w tym: termomodernizacja budynków i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii, wymiana źródeł ciepła – mające na celu redukcję emisji zanieczyszczeń do atmosfery, zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną i elektryczną na potrzeby budynków, wzrost produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Projekty wpłyną na poprawę warunków życia ludności, w tym zmniejszenie ryzyka chorób związanych z zanieczyszczeniem środowiska, zmniejszenie kosztów eksploatacji obiektów. W wyniku ich wdrożenia wzrosną również walory architektoniczne budynków oraz zostaną spełnione wymogi wynikające z norm i warunków technicznych;
- **Projekty infrastrukturalne z zakresu usuwania wyrobów zawierających azbest i jego utylizacji** - przede wszystkim na budynkach mieszkalnych jednorodzinnych – wpłyną na poprawę stanu technicznego obiektów, jak również na zmniejszenie zagrożenia dla stanu zdrowia ludzi i środowiska naturalnego;
- **Realizacja wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych, rekreacyjnych i sportowych skierowanych do różnych grup odbiorców**, mających na celu integrację i aktywizację lokalnej społeczności. Przedsięwzięcia wdrażane przede wszystkim przez Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Przystajni - polegają na organizacji dorocznych / cyklicznych imprez - również z wykorzystaniem infrastruktury będącej przedmiotem prac rewitalizacyjnych;
- **Stała praca socjalna w ramach działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej** z mieszkańcami objętymi pomocą społeczną pozostających w trudnej sytuacji życiowej, mająca na celu poprawę jakości ich życia.

Nie wyklucza się realizacji innych przedsięwzięć wpisujących się w wizję, cele oraz kierunki działań rewitalizacyjnych mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową.

Wykaz projektów uzupełniających został zamieszczony w załączniku 1 do niniejszego dokumentu.

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami / przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

Komplementarność jest jednym z ważnych aspektów zarówno na etapie przygotowania, jak i wdrożenia założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami skutkować będzie lepszym i bardziej efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację dążącą do niwelacji zidentyfikowanych problemów na obszarach zdegradowanych, jak również osiągnięciem zakładanych celów i efektów. Co oznacza, że komplementarność przyczyni się do osiągnięcia tzw. efektu synergii.

TABELA 24. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI W RAMACH LPR

Rodzaj	Uzasadnienie komplementarności
Komplementarność przestrzenna	<p>Komplementarność przestrzenna zostanie uzyskana dzięki skupieniu projektów planowanych do realizacji na zidentyfikowanym obszarze rewitalizacji który został wyznaczony po dokonaniu szczegółowej diagnozy na podstawie dostępnych wskaźników ilościowych oraz pogłębionej analizy przeprowadzonej również w formie jakościowej, m.in. w ramach konsultacji społecznej (ankietyzacji, wywiadów, spotkań, wizji lokalnej oraz inwentaryzacji zasobów).</p> <p>Realizowane przedsięwzięcia będą oddziaływały na cały obszar rewitalizacji oraz przyczynią się do zapewnienia efektów synergii.</p> <p>W związku z tym, projekty (zwłaszcza podstawowe) mają największy wpływ na zmniejszenie sytuacji kryzysowej oraz zidentyfikowanych problemów.</p> <p>Interesariusze rewitalizacji będą objęci wsparciem w ramach wszystkich przedsięwzięć realizowanych na całym zidentyfikowanym obszarze.</p>
Komplementarność problemowa	<p>Zdefiniowane projekty będą się wzajemnie uzupełniały tematycznie sprawiając, że ich skumulowane efekty będą oddziaływały na cały zdegradowany obszar we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, ekonomicznym, przestrzenno-funkcyjnym, środowiskowym, technicznym). Przedsięwzięcia będą odpowiedzią na zidentyfikowane problemy.</p> <p>Jednocześnie, realizowane zadania inwestycyjne będą uzupełniały działania o charakterze społecznym - poprzez stworzenie, a następnie wykorzystanie infrastruktury na cele społeczne. Przedsięwzięcia polegające na rozwoju i poprawie infrastruktury technicznej (m.in. w zakresie termomodernizacji, odnawialnych źródeł energii) przyczyniają się do zwiększenia i poprawy jakości środowiska naturalnego, walorów architektonicznych, stanu technicznego istniejących budynków. Dodatkowo wdrożone projekty wpłyną na poprawę warunków życia mieszkańców m.in. poprzez wzrost dostępności usług społecznych, kulturalnych, edukacyjnych, rekreacyjnych, etc. - co oznacza, że rewitalizacja będzie miała kompleksowy charakter.</p>
Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	<p>Komplementarność proceduralna – instytucjonalna polega na wdrożeniu takiego systemu zarządzania LPR, który pozwoli na efektywne współdziałanie różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur – przyczyniających się do osiągnięcia jak największych efektów po zakończeniu wdrażania Programu. W tym celu umieszczono system zarządzania w ogólnym systemie zarządzania Operatora – Gminy Przystajń.</p> <p>Jednostką koordynującą proces rewitalizacji na terenie gminy, w tym przygotowanie i wdrożenie Lokalnego Programu Rewitalizacji, m.in. poprzez realizację kluczowych projektów, jest Operator: Gmina Przystajń, a w jej imieniu: Urząd Gminy Przystajń. Operator jest w stanie dotrzeć do partnerów procesu rewitalizacji i posiada realne możliwości wpływania na sytuację na obszarze zdegradowanym, w tym zwłaszcza prawo głosu we wszystkich sprawach dotyczących niniejszego obszaru. Jednocześnie koordynuje przygotowanie i opiniowanie projektów uchwał Rady Gminy Przystajń oraz ewentualnych Zarządzeń Wójta odnoszących się do danego obszaru rewitalizowanego.</p> <p>Określenie sposobu zarządzania i wdrażania opisane zostało w rozdziale 12.</p>

Rodzaj	Uzasadnienie komplementarności
Komplementarność międzyokresowa	Samorząd gminy nie posiadał Lokalnego Programu Rewitalizacji w okresie programowania 2007-2013, jednakże realizował inwestycje z zakresu rozwoju społeczno – gospodarczego, czy przestrzennego.
Komplementarność źródeł finansowania	<p>W kontekście polityki spójności 2014-2020 - projekty rewitalizacyjne, wynikające z LPR opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków m.in. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego - z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Silna koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych, finansowanych szczególnie w ramach EFRR i EFS jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów zdegradowanych. Jednocześnie koordynacja środków programów operacyjnych ze środkami polityk i instrumentów krajowych jest konieczna dla realizacji zasady dodatkowości środków UE.</p> <p>Niniejszy dokument uwzględnia komplementarność finansową oznaczającą zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych ma kluczowe znaczenie dla dynamiki pożądaných zmian.</p> <p>Program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków UE, w tym: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego oraz innych publicznych lub prywatnych) tak, aby nie pominąć aspektu społecznego, ekonomicznego, przestrzennego, technicznego, środowiskowego i kulturowego, związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem. Zaplanowane inwestycje w ramach LPR nie są nastawione jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, czy skupione jedynie na działaniach remontowych i modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze zdegradowanym. Program rewitalizacji złożony z wielu różnorodnych projektów jest konstrukcją warunkującą osiągnięcie kompleksowości interwencji oraz efektu synergii. Projekty inwestycyjne oraz społeczne tzw. "miękkie" są wzajemnie powiązane.</p> <p>Wsparcie inwestycyjne projektu z EFRR ma charakter uzupełniający, a jego realizacja możliwa jest wyłącznie w powiązaniu z zadaniem realizowanym z EFS. Realizacja przedsięwzięcia z EFS w większości wypadków nie byłaby możliwa bez wcześniejszej realizacji inwestycji. Na potrzeby projektu EFS będzie wykorzystana infrastruktura objęta projektem infrastrukturalnym w celu zapewnienia odpowiednich warunków na potrzeby prowadzenia wsparcia dla grupy docelowej objętej projektem EFS.</p> <p>W związku z powyższym komplementarność projektów – źródeł finansowania - przyczyni się do uzyskania efektu synergii poprzez stworzenie kompleksowej oferty wsparcia i udostępnienie nowoczesnej infrastruktury (ze środków EFRR). Łączne wdrożenie przedsięwzięć przyczyni się do osiągnięcia zakładanych celów.</p> <p>Komplementarność źródeł finansowania ujęto w opisie projektów w rozdziale 7 (opis projektów podstawowych).</p>

10. Indykatywne ramy finansowe

Do głównych / potencjalnych źródeł finansowania przedsięwzięć w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji można zaliczyć środki finansowe przede wszystkim:

- pochodzące ze źródeł krajowych publicznych, m.in.:
  - budżetu gminy (środki własne Gminy Przystajń),
  - budżetu państwa,
- pochodzące ze źródeł prywatnych;
- pochodzące z funduszy Unii Europejskiej, w tym:
  - Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
  - Europejskiego Funduszu Społecznego,

Źródłem dofinansowania projektów z Unii Europejskiej jest przede wszystkim Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Plan finansowy LPR zamieszczono w załączniku nr 1.

11. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna jest nieodłącznym elementem procesu rewitalizacji i stanowi fundament wszelkich działań na każdym etapie tego procesu. Udział wszystkich interesariuszy w procesie rewitalizacji, w tym: tworzeniu dokumentu można określić jako szeroki i wystarczający, poczynając od informacji o działaniach władz lokalnych, poprzez współudział w podejmowaniu decyzji o kierunkach interwencji aż po aktywne uczestnictwo w projektach. Duży wkład w przygotowaniu oraz wdrażaniu Programu ma zarówno społeczność lokalna, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, jak i inni interesariusze obszarów rewitalizacji. Partycypacja społeczna w tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji miała miejsce na etapie: diagnozy sytuacji kryzysowej na obszarach zdegradowanych, jak również na etapie identyfikacji możliwych rozwiązań (identyfikacja głównych problemów, propozycja działań rewitalizacyjnych).

Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji:

- **Informowanie:**

- strona internetowa Urzędu Gminy Przystajń: www.gminaprzystajn.pl oraz gminny system powiadamiania SMS,
- indywidualne spotkania z interesariuszami,
- warsztaty,

- **Konsultowanie (ankiety, badania, spotkania i uzgodnienia):**

- strona internetowa Urzędu Gminy Przystajń: www.gminaprzystajn.pl oraz gminny system powiadamiania SMS,
- indywidualne spotkania i wywiady z pracownikami Urzędu Gminy Przystajń, gminnych jednostek organizacyjnych, itp.
- indywidualne spotkania z interesariuszami, w tym z potencjalnymi projektodawcami,
- wyłożenie projektu do publicznego wglądu wraz z możliwością wnoszenia uwag i propozycji projektów.

- **Aktywne uczestnictwo zainteresowanych stron:**

- indywidualne spotkania z interesariuszami, w tym z potencjalnymi projektodawcami.

Harmonogram prac nad Programem – z uwzględnieniem konsultacji społecznych:

1. Konsultacje społeczne – ankietyzacja - listopad 2017 r. – przeprowadzenie ankietyzacji wśród mieszkańców w zakresie pogłębionej analizy obszarów zdegradowanych, w tym identyfikacji problemów - informacja wraz z ankietą na stronie internetowej Gminy Przystajń oraz w Urzędzie Gminy Przystajń, gminnych jednostkach organizacyjnych, liczba zebranych ankiet: 33 sztuki;

2. Przeprowadzenie badań ilościowych, indywidualnych spotkań, konsultacji, wywiadów - listopad 2017 r. m.in. z interesariuszami, czy instytucjami publicznymi tj.

- Urząd Gminy Przystajń,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przystajni,
- Powiatowy Urząd Pracy w Kłobucku,
- Starostwo Powiatowe w Kłobucku,
- Komisariat Policji w Krzepicach;

3. Wizja lokalna oraz inwentaryzacja zasobów / obiektów na terenie gminy – listopad 2017 r.

4. Warsztaty z interesariuszami (w tym: z mieszkańcami, przedstawicielami jednostek gminnych, organizacji pozarządowych, itp.) w ramach konsultacji społecznych, w dniu 04.12.2017 r. w Przystajni (wraz z możliwością zgłaszania projektów rewitalizacyjnych).

5. Konsultacje społeczne projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji poprzez wyłożenie do publicznego wglądu wraz z możliwością zgłoszenia projektów do LPR – grudzień 2017 r. Cel konsultacji to wyrażenie opinii dot. projektu LPR oraz przedstawienie propozycji przedsięwzięć ze strony interesariuszy (w tym: mieszkańców, przedstawicieli organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, kościołów i związków wyznaniowych, jednostek oświatowych). Nie wniesiono żadnych uwag do projektu LPR.

Partnerami w procesie rewitalizacji są zarówno mieszkańcy, jak i podmioty prywatne: nastawione na zysk, jak i non-profit – są to potencjalni Beneficjenci projektów. Realizacja założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji jest skuteczna dzięki szerokiej partycypacji społecznej. Współpraca z wieloma partnerami nakłada na Operatora rewitalizacji szereg obowiązków. Podstawowym zadaniem jest informowanie partnerów o wszystkich istotnych aspektach procesu rewitalizacji. Następnym krokiem jest konsultacja planowanych działań i wspólne wdrażanie, tj. opracowanie koncepcji, akceptowanie rozwiązań i realizowanie projektów rewitalizacji.

Uczestnictwo w procesie rewitalizacji ze strony partnerów jest w pełni dobrowolne – co gwarantuje realizację projektów w sposób zaangażowany. Władza samorządowa, zgodnie z definicją rewitalizacji, jest podmiotem odpowiedzialnym za cały proces. Z uwagi na swoje zadania i możliwości oraz zdobyte już doświadczenia, jest inicjatorem całego procesu, starając się zaangażować w niego lokalnych partnerów.

Aktywny udział społeczności lokalnej w procesie rewitalizacji nastąpi przy wdrażaniu i utrzymaniu przyjętych założeń – zgodnie z podrozdziałem 12.2.

RYSUNEK 25. INFORMACJA DOTYCZĄCA ANKIETYZACJI

ANKIETA - LOKALNY PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PRYZSTAJŃ NA LATA 2018-2022

 Kategoria: Aktualności *Poprawiono: wtorek, 07, listopad 2017 14:20* *Odsłony: 144*

Rozmiar czcionki

Szanowni Państwo,

Gmina Przystajń przystąpiła do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Przystajń na lata 2018-2022, który posłuży nam do scharakteryzowania głównych problemów i potrzeb Gminy, a także do rozwiązywania tych problemów i zaspokajania potrzeb. LPR jest też dokumentem, który umożliwi w przyszłości korzystanie ze środków zewnętrznych w tym Unii Europejskiej.

Zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety na potrzeby przedmiotowego opracowania. Wyniki ankietyzacji będą wykorzystane w procesie diagnozy i analizy stanu istniejącego, wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji oraz sformułowania celów i potencjalnych projektów. Zależy nam, aby każdy mieszkaniec skorzystał z szansy i okazji wypowiedzenia się w tak ważnych zagadnieniach dla naszej Gminy.

Wypełnioną ankietę prosimy składać w Sekretariacie Urzędu Gminy Przystajń lub przesłać pod adresem e-mail: inwestycje@gminaprzystajn.pl do dnia 24.11.2017 r.

Ankieta wersja PDF:

Źródło: www.gminaprzystajn.pl

RYСУNEK 26. ZAPROSZENIE NA WARSZTATY DOTYCZĄCE OPRACOWANIA LPR

ZAPRASZAMY NA KONSULTACJE SPOŁECZNE

Kategoria: Aktualności

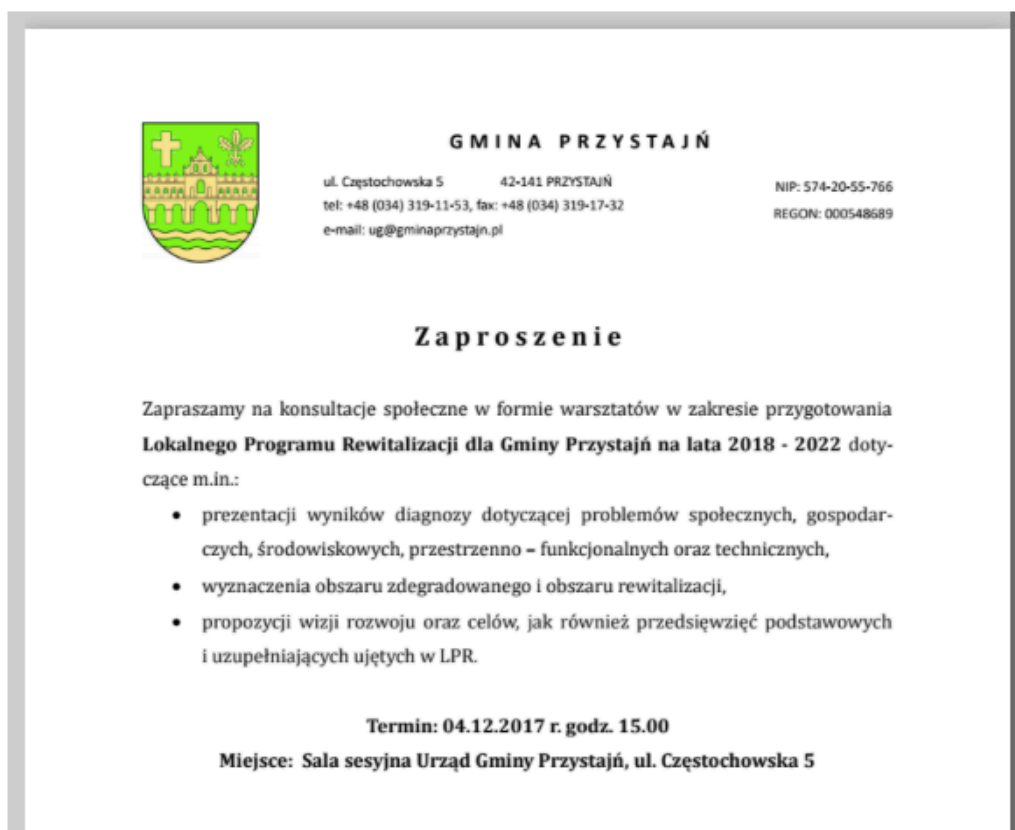
Poprawiono: poniedziałek, 27, listopad 2017 16:09

Odsłony: 31

Rozmiar czcionki + = -

Zapraszamy na konsultacje społeczne w formie warsztatów w zakresie przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Przystajń na lata 2018 - 2022. Termin: 04.12.2017 r. godz. 15.00. Miejsce: Sala sesyjna Urząd Gminy Przystajń, ul. Częstochowska 5.

GMINA PRYZSTAJŃ

ul. Częstochowska 5   42-141 PRYZSTAJŃ   NIP: 574-20-55-766
tel: +48 (034) 319-11-53, fax: +48 (034) 319-17-32   REGON: 000548689
e-mail: ug@gminaprzystajn.pl

Zaproszenie

Zapraszamy na konsultacje społeczne w formie warsztatów w zakresie przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Przystajń na lata 2018 - 2022 dotyczące m.in.:

- prezentacji wyników diagnozy dotyczącej problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno - funkcjonalnych oraz technicznych,
- wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- propozycji wizji rozwoju oraz celów, jak również przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających ujętych w LPR.

Termin: 04.12.2017 r. godz. 15.00
Miejsce: Sala sesyjna Urząd Gminy Przystajń, ul. Częstochowska 5

Źródło: www.gminaprzystajn.pl

RYСУNEK 27. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA Z PRZEPROWADZONYCH WARSZTATÓW W DN. 04.12.2017 R.

Źródło: opracowanie własne

12. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji

12.1. Operator rewitalizacji, jego kompetencje, zadania i odpowiedzialność

Operatorem rewitalizacji, czyli jednostką koordynującą proces rewitalizacji na terenie gminy, w tym odpowiedzialną za przygotowanie i wdrożenie Lokalnego Programu Rewitalizacji, jest Gmina Przystajń, a w jej imieniu Urząd Gminy Przystajń (kierowany przez Wójta). Natomiast Rada Gminy Przystajń jako organ przyjmujący Lokalny Program Rewitalizacji w formie uchwały, nadzoruje jego realizację oraz osiągnięte efekty.

Operator jest głównym inicjatorem i koordynatorem procesu rewitalizacji, przede wszystkim ze względu na zakres zadań własnych gminy wynikający z ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875), który obejmuje zgodnie z art. 7 ust. 1 m.in.:

- ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;
- gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;
- wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz;
- ochrony zdrowia;
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych;
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- gminnego budownictwa mieszkaniowego;
- edukacji publicznej;
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych;
- zieleni gminnej i zadrzewień;
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli (...);
- utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;
- polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej;
- współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2016 r. poz. 239).

Operator dysponuje kadrą o wysokich kwalifikacjach i doświadczeniu do wdrażania założeń LPR (w tym realizacji projektów współfinansowanych z funduszy UE). Dodatkowo jest w stanie dotrzeć do partnerów procesu rewitalizacji - interesariuszy i posiada realne możliwości wpływania na sytuację na obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji, w tym zwłaszcza prawo głosu we wszystkich sprawach tego obszaru dotyczących.

Jednocześnie Operator koordynuje przygotowanie i opiniowanie projektów uchwał Rady Gminy oraz Zarządzeń Wójta.

Dodatkowo do jego obowiązków należy promocja założeń Programu, informowanie interesariuszy o postępie w jego wdrażaniu i efektach rewitalizacji, jak również przeprowadzanie konsultacji społecznych m.in. na etapie aktualizacji Programu.

Operator jest zatem odpowiedzialny za realizację zadań będących w gestii gminy jako podmiotu wdrażającego, monitorującego i kontrolującego proces rewitalizacji.

Nadzór z ramienia jednostki samorządu terytorialnego będzie prowadził Wójt Gminy Przystajń, natomiast nadzór merytoryczny i koordynację: Referat Inwestycji Urzędu Gminy Przystajń, przy współpracy z jednostkami organizacyjnymi, tj.:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (realizacja projektów społecznych),
- Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji (realizacja wydarzeń kulturalnych, projektów społecznych),
- Jednostkami oświatowymi (realizacja projektów społecznych).

Operator będzie współpracował również z interesariuszami, m.in. organizacjami pozarządowymi, partnerami gospodarczymi - w zakresie ujęcia projektów LPR, wsparcia oraz monitoringu wskaźników osiągnięcia celów. Podobnie jednak jak w fazie diagnozy i programowania, uspołecznienie procesów związanych z jej realizacją jest kluczowym czynnikiem, który przyczyniał się będzie do sukcesu.

W celu prawidłowego wdrożenia założeń dokumentu konieczna jest realizacja konkretnych przedsięwzięć. Aby usprawnić realizację zawartych w dokumencie działań i osiągnięcia zakładanych celów, budżet gminy powinien zostać podporządkowany celom. Natomiast organizacja wykonania działań powierzona poszczególnym jednostkom samorządowym według ich kompetencji, m.in. odpowiednim komórkom w Urzędzie lub samorządowym jednostkom organizacyjnym. Zadania o charakterze bardziej złożonym, wymagające współpracy z podmiotami zewnętrznymi, a także o charakterze ponadlokalnym, będą realizowane w formie partnerstwa podmiotów publicznych różnych szczebli.

Realizacja działań rewitalizacyjnych jest wyzwaniem, nie tylko dla władz samorządowych, lecz również dla wszystkich pozostałych podmiotów funkcjonujących w gminie, m.in.: organizacji pozarządowych, podmiotów gospodarczych oraz samych mieszkańców. Gmina Przystajń jest również integralną częścią większej przestrzeni terytorialnej (powiatu, regionu, kraju, Unii Europejskiej), dlatego też komplementarnych działań oraz źródeł finansowania realizacji LPR, należy poszukiwać także na szczeblach wyższych (np. fundusze UE).

Do głównych zadań Operatora można zaliczyć:

- koordynowanie procesów rewitalizacji na terenie gminy,
- długoterminnie prognozowanie budżetu gminy, w tym: opracowanie i aktualizacja Wieloletniej Prognozy Finansowej, z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych, wprowadzenie procesu hierarchizacji przedsięwzięć,
- przygotowanie oraz realizacja projektów, w tym zadań inwestycyjnych oraz tzw. projektów społecznych, edukacyjnych (w tym: opracowanie dokumentacji, pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania),
- prowadzenie działań promocyjnych i informacyjnych,
- współpraca z interesariuszami i partnerami, m.in. z organizacjami pozarządowymi,
- monitoring realizacji projektów i ich zakładanych efektów (produktów, rezultatów),
- aktualizacja LPR, w tym: współpraca i prowadzenie konsultacji społecznych z podmiotami lokalnymi w zakresie planowanych zmian.

12.2. Aktywny udział różnych grup interesariuszy w procesie wdrażania i monitorowania programu rewitalizacji

Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Skonsolidowanie wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji jest ważnym warunkiem sukcesu.

Głównym celem działań związanych z uspołecznieniem procesu jest dotarcie do jak najszerszej grupy interesariuszy, w tym: instytucji mogących być beneficjentami lub partnerami w realizacji przedsięwzięć zapisanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Dodatkowo kluczowym czynnikiem jest zachęcenie interesariuszy do podejmowania inicjatyw i aktywnego udziału w procesie wdrażania i monitorowania - dążących do osiągnięcia zakładanych celów rewitalizacji.

Partycypacja społeczna zostanie ukierunkowana na możliwie jak najbardziej dojrzałe jej formy, a więc nieograniczające się jedynie do informacji, czy konsultacji działań władz lokalnych, ale dążące do zaawansowanych metod partycypacji, takich jak współdecydowanie czy kontrola obywatelska.

Operator, tj. Gmina Przystajń, będzie prowadził minimum 1 raz w roku nabór przedsięwzięć w celu ich wpisania / aktualizacji w ramach listy projektów zawartych Lokalnym Programie Rewitalizacji.

Do stosowanych form przekazu można zaliczyć:

- tablicę ogłoszeń w Urzędzie Gminy Przystajń,
- stronę internetową gminy: www.gminaprystajn.pl,
- Biuletyn informacji publicznej gminy: <http://www.bip.przystajn.akcessnet.net/index.html>,
- lokalną prasę oraz serwisy i portale społecznościowe.

Jednocześnie postępy we wdrażaniu założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji, w tym w zakresie realizacji przedsięwzięć, jak również osiągnięte rezultaty, będą prezentowane na spotkaniach z interesariuszami (zwłaszcza podczas zebrań sołectkich) oraz minimum jeden raz w roku na Sesji Rady Gminy.

Raporty monitoringowe zostaną upublicznione na stronie internetowej Gminy Przystajń.

W ramach realizacji procesu rewitalizacji będzie zachowana zasada przejrzystości i odpowiedzialności publicznej.

12.3. Okresowa i nadzwyczajna aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji – system wprowadzania modyfikacji

Proces rewitalizacji, ze względu na to, iż jest rozciągnięty w czasie, może podlegać wpływowi zróżnicowanych czynników zewnętrznych, jak również odchyień, które będą analizowane i zamieszczane w raportach monitoringowych, wraz z informacją dotyczącą sposobów dostosowania się do zmian lub działań zaradczych.

Konieczność aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie wynikała przede wszystkim ze:

- zmian w prawodawstwie oraz wytycznych, w tym: Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, bądź w treści Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na latach 2014-2020, dokumentów w nowym okresie programowania, stwarzających możliwość aplikowania o zewnętrzne środki finansowe wspierające realizację projektów, m.in. z funduszy Unii Europejskiej;
- zdiagnozowania zmian w wybranych dziedzinach funkcjonowania gminy, które uzasadniają weryfikację dotychczasowej treści LPR, np. nasilenie nowych problemów oraz zagrożeń - w wyniku przeprowadzonych badań i analiz,
- z przeprowadzanego corocznego naboru projektów, w ramach którego mogą zostać zgłoszone nowe projekty w celu ich ujęcia w LPR,
- z konieczności zmiany granic obszaru rewitalizacji.

Jeśli nastąpią przesłanki do aktualizacji, wówczas będzie ona dokonywana co najmniej raz w roku. Natomiast w przypadku nagłych zmian w otoczeniu wpływających na zapisy Programu konieczna będzie natychmiastowa zmiana dokumentu.

Zmiany mogą również dotyczyć uwzględnienia nowych projektów oraz dodatkowych partnerów chcących dołączyć do Programu na późniejszym etapie.

Dla przejrzystości LPR dla wszystkich zaangażowanych partnerów oraz instytucji zmiany w uchwale Rady Gminy zostaną ujęte w odpowiednim załączniku do uchwały zmieniającej (np. w postaci rejestru zmian).

Aktualizacja Programu Rewitalizacji przeprowadzana jest we współdziałaniu z interesariuszami i potencjalnymi beneficjentami projektów, tj. z zachowaniem zasad partycypacji oraz uwzględnieniem wyników wykonanych analiz i przeprowadzonych naborów projektów rewitalizacyjnych.

Nabory projektów do Programu będą odbywać się nie rzadziej niż raz w roku. Projekt może być włączony do LPR na podstawie zgłoszonej Karty Projektu złożonej przez wnioskodawcę, który zamierza realizować zadanie rewitalizacyjne. Uwzględnienie propozycji przedsięwzięcia w Programie jest równoznaczne ze zobowiązaniem się wnioskodawcy do systematycznego przekazywania do Operatora rewitalizacji informacji dot. projektu, w tym: rozpoczęcia, przebiegu realizacji, ewentualnych wprowadzanych zmian, zakończenia realizacji projektu, jego faktycznej wartości źródeł finansowania oraz osiągniętych wskaźników.

13. System monitoringu Lokalnego Programu Rewitalizacji i oceny skuteczności działań

Monitoring to proces polegający na okresowej kontroli i ocenie stopnia realizacji celów, kierunków działań - sformułowanych w ramach etapu programowania - poprzez wdrożenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych – podstawowych i uzupełniających. Jednym z czynników monitoringu może być również dokonywanie modyfikacji, w tym aktualizacji zapisów, zgodnie ze zmieniającymi się uwarunkowaniami w ramach gminy.

Monitoring ma służyć kontroli postępu realizacji projektów, weryfikacji osiągniętych produktów i rezultatów oraz porównywaniu ich zgodności ze stanem bazowym.

Proces monitorowania polega na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących podczas wdrażania założeń ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji.

Badanie postępu realizacji LPR odbywać się będzie na podstawie informacji przekazywanych przez podmioty wdrażające projekty, jak również danych Urzędu Gminy Przystajń.

Organem właściwym do monitorowania postępów jest Urząd Gminy Przystajń zarządzany przez Wójta Gminy. Jednocześnie Rada Gminy jest władna do podejmowania uchwał w sprawie zmian Lokalnego Programu Rewitalizacji - w odpowiedzi na zidentyfikowane problemy lub zachodzące zmiany.

W okresie wdrażania założeń Programu zostanie opracowany przez Operatora okresowy raport monitoringowy.

Raport monitoringowy będzie zawierał informację na temat:

- postępu w realizacji rzeczowej i finansowej przedsięwzięć,
- osiągnięciu wartości założonych wskaźników,
- ewentualnych zagrożeń i podjętych środków zaradczych,
- ewentualnej aktualizacji i jej zakresu.

Monitoring poprzez realizację poszczególnych projektów, będzie przeprowadzany w dwóch zakresach: rzeczowym i finansowym. Pierwszy będzie obrazem postępu w osiąganiu celów oraz będzie stanowił kontrolę realizacji założeń. Drugi natomiast oceniać będzie racjonalność i wysokość wydatków finansowych na realizację poszczególnych działań (nakład / rezultat) – w odniesieniu do wcześniej oszacowanych kosztów.

Fazy przeprowadzenia ewaluacji (oceny LPR) w zakresie analizy zmian sytuacji społeczno – gospodarczej:

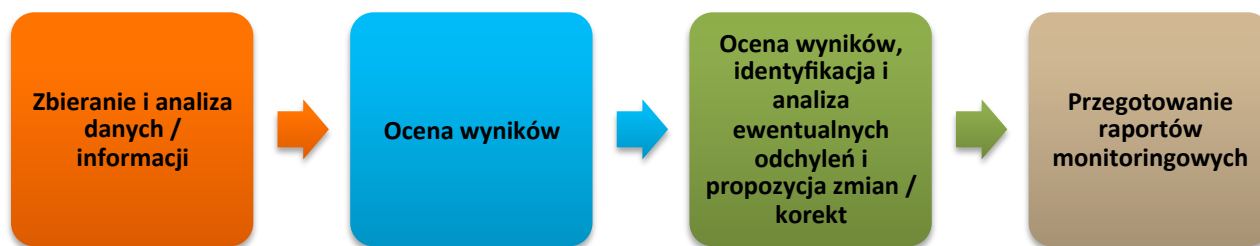
- ex-ante – dokonana w oparciu o diagnozę sytuacji istniejącej - w odniesieniu do danych bazowych ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji w części diagnostycznej – przeprowadzona przed przystąpieniem do realizacji konkretnych przedsięwzięć realizowanych w ramach rewitalizacji,
- mid-term - minimum 1 raz w trakcie wdrażania Programu,
- ex-post - ocena najpóźniej do roku czasu od zakończenia okresu, dla którego jest przewidziany LPR – w ramach raportu monitoringowego.

Raport monitoringowy zostanie opublikowany na stronie internetowej Operatora - Gminy Przystajń oraz zaprezentowany na Sesji Rady Gminy.

W przypadku nieosiągnięcia, w trakcie realizacji przedsięwzięć, zakładanych wskaźników, jak również nierealizowania zakresu rzeczowego i finansowego, raport z realizacji będzie zawierał identyfikację i analizę zaistniałych odchyleń (np. powodów opóźnień i niepowodzeń). Zidentyfikowanym problemom, w raporcie monitoringowym, będą odpowiadać stosowne działania zaradcze – planowane korekty.

Monitorowanie realizacji założeń zawartych w niniejszym dokumencie oraz ich ewaluacja, umożliwi dokonanie okresowych analiz i ocen skutków wdrażanych działań rewitalizacyjnych, w oparciu o szereg wskaźników pochodzących z GUS lub innych źródeł statystycznych.

RYSUNEK 28. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI PROGRAMU

Źródło: opracowanie własne

Narzędziem miary osiągnięcia zakładanych celów będą wskaźniki produktu i rezultatu.

Wskaźniki produktu - wskaźniki obrazujące bezpośredni, materialny efekt realizacji przedsięwzięcia, mierzone konkretnymi wielkościami. Liczone są one w jednostkach fizycznych lub pieniężnych.

Wskaźniki rezultatu to wskaźniki odpowiadające bezpośrednim efektom następującym po realizacji projektu. Muszą logicznie wynikać ze wskaźników produktu (powiązanie rezultatu z produktem) oraz celu i zakresu projektu. Dostarczają one informacji o zmianach, jakie nastąpiły w wyniku realizacji projektu, w porównaniu z wielkością wyjściową (bazową). Mogą przybrać formę wskaźników fizycznych lub finansowych. Wskaźniki rezultatu mierzone są bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu, bądź w okresie bezpośrednio po tym terminie (do 1 roku czasu).

Główne wskaźniki osiągnięcia celów przedstawiono w poniższych tabelach (zarówno dla projektów rewitalizacji, jak również dla Programu):

TABELA 25. WSKAŹNIKI PRODUKTÓW I REZULTATÓW DLA PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa
PRODUKTY			
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	sztuka	0	6
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	sztuka	0	2
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	hektar	0	0,1426
Liczba wybudowanych/ przebudowanych/ wyremontowanych/ objętych innymi robotami budowlanymi obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej	sztuka	0	1
Liczba projektów zrealizowanych przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe na obszarze objętym LPR	sztuka	0	1
Liczba środowisk objętych programami aktywności lokalnej	osoba	0	1
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie / usługami społecznymi	osoba	0	70
REZULTATY			
Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich	osoba	0	1570
Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury	osoba	0	1300
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	osoba	0	10

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa
poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu			
Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu	miejsce	0	1
Liczba zorganizowanych imprez i wydarzeń: kulturalnych, sportowych, i innych na obszarach zdegradowanych	sztuka / rok	0	7
Liczba uczestników zorganizowanych imprez i wydarzeń: kulturalnych, sportowych i innych na obszarach zdegradowanych	osoba / rok	0	2000

Źródło: opracowanie własne

Głównym źródłem pomiaru wskaźników produktu będą protokoły odbioru robót oraz wypis z ewidencji gruntów, natomiast wskaźników rezultatu: sprawozdania monitoringowe opracowane na podstawie raportów jednostek realizujących przedsięwzięcia (m.in. w oparciu o listy obecności, deklaracje udziału, dzienniki zajęć, etc.).

Planowany termin osiągnięcia wskaźników – po zakończeniu okresu wdrażania Programu, tj. na koniec 2022 roku.

Katalog wskaźników jest otwarty oraz może ulec rozszerzeniu o nowe, w tym w wyniku realizacji dodatkowych projektów, które zostaną zdefiniowane w trakcie wdrożenia Programu.

TABELA 26. GŁÓWNE WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW LPR

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Zmiana po zakończeniu wdrażania LPR
1. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury oraz stanu środowiska naturalnego	Liczba mieszkańców [osoba]	Wzrost
	Udział osób w wieku poprodukcyjnym [%]	Spadek
	Udział osób korzystających z pomocy społecznej (m.in. ze względu na ubóstwo, bezradności ws. opiekuńczo-wychowawczych, uzależnienia, niepełnosprawność, bezdomność) [%]	Spadek
	Udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym [%]	Spadek
	Liczba interwencji policji na 1000 mieszkańców [szt.]	Spadek
	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Wzrost
	Średni wynik egzaminów szkolnych [%]	Wzrost
	Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców [szt.]	Wzrost
	Liczba zorganizowanych imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych [szt.]	Wzrost
2. Zmniejszenie poziomu marginalizacji i ryzyka zagrożenia wykluczeniem społecznym	Udział osób podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej [%]	Wzrost
	Liczba budynków poddanych termomodernizacji [szt.]	Wzrost
	Liczba instalacji produkujących energię ze źródeł odnawialnych [szt.]	Wzrost
	Liczba wydanych pozwoleń na budowę na 1000 mieszkańców [szt.]	Wzrost
	Liczba zdegradowanych obiektów / obszarów [szt.]	Wzrost
	Powierzchnia budynków pokryta materiałami zawierającymi azbest [m ²]	Spadek

Źródło: opracowanie własne

Źródłem pomiaru wskaźników realizacji celów strategicznych LPR będą statystyki publiczne, w tym: dane Głównego Urzędu Statystycznego, jak również Urzędu Gminy Przystajń. Pomiar efektów będzie odbywał się poprzez porównanie osiągniętych wartości na koniec 2022 roku do wartości stanu bazowego – na podstawie danych zawartych w części diagnostycznej Programu.

Materiały i dokumenty źródłowe

- Ustawa o rewitalizacji
- Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020
- Strategia Rozwoju Kraju 2020
- Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020
- Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko perspektywa do 2020 r.
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030
- Narodowy Plan Rewitalizacji
- Umowa Partnerstwa
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
- Uszczegółowienie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
- Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji
- Strategia Rozwoju Gminy Przystajń na lata 2016-2022
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Przystajń
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Przystajń na lata 2018-2027
- Roczne Programy współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami uprawnionymi, o których mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Przystajń
- Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Przystajń na lata 2015-2032

Dane statystyczne:

- Głównego Urzędu Statystycznego
- Urzędu Gminy Przystajń
- Powiatowego Urzędu Pracy w Kłobucku
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przystajni
- Komisariatu Policji w Krzepicach
- Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej

Strony internetowe:

www.stat.gov.pl
www.ceidg.gov.pl
www.slaskie.pl
www.rpo.slaskie.pl
www.gminaprzystajn.pl
www.maps.google.pl

Spis tabel

TABELA 1. STRUKTURA GRUNTÓW W GMINIE PRYZYSTAJŃ W 2014 ROKU W HA ORAZ W %	12
TABELA 2. LUDNOŚĆ W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH GMINY PRYZYSTAJŃ W LATACH 2014 -2016 (STAN W DN. 31 XII) .	14
TABELA 3. LUDNOŚCI W WIEKU POPRODUKCYJNYM W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZYSTAJŃ W LATACH 2014 – 2016 (STAN W DNIU 31.XII)	16
TABELA 4. LICZBA I UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA BEZROBOCIE W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZYSTAJŃ LATACH 2014-2016	18
TABELA 5. LICZBA I UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA UBÓSTWO W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZYSTAJŃ LATACH 2014-2016	21
TABELA 6. LICZBA I UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZYSTAJŃ W LATACH 2014 - 2016	23
TABELA 7. LICZBA I UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZYSTAJŃ W LATACH 2014 - 2016	25
TABELA 8. LICZBA I UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA UZALEŻNIENIA W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZYSTAJŃ W LATACH 2014 - 2016	27
TABELA 9. LICZBA INTERWENCJI POLICYJNYCH W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZYSTAJŃ W LATACH 2014 - 2016	28
TABELA 10. LICZBA I UDZIAŁ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZYSTAJŃ W 2016 ROKU	30
TABELA 11. ŚREDNIE WYNIKI SPRAWDZIANU DLA SZEŚCIOKLASISTÓW ORAZ EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZYSTAJŃ W 2016 ROKU	32
TABELA 12. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON W GMINIE PRYZYSTAJŃ W LATACH 2014 – 2016 (STAN W DNIU 31.XII).....	33
TABELA 18. LICZBA I UDZIAŁ PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANYCH DO REJESTRU REGON WG SEKCJI PKD, GRUP DZIAŁALNOŚCI ORAZ KLAS WIELKOŚCI W GMINIE PRYZYSTAJŃ W 2016 ROKU (STAN W DNIU 31.XII)	34
TABELA 14. LICZBA OSÓB FIZYCZNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ ORAZ ICH UDZIAŁ NA 1000 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZYSTAJŃ W 2016 ROKU (STAN W DNIU 31.XII)	34
TABELA 15. LICZBA OSÓB FIZYCZNYCH, KTÓRE ZGŁOSIŁY WYKREŚLENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ ORAZ ICH UDZIAŁ NA 1000 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZYSTAJŃ W 2016 ROKU (STAN W DNIU 31.XII)	36
TABELA 16. WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ GMINY PRYZYSTAJŃ W LATACH 2014-2016.....	41
TABELA 17. LICZBA WYDANYCH POZWOLEŃ NA BUDOWĘ BUDYNKÓW MIESZKALNYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZYSTAJŃ W LATACH 2014-2016.....	42
TABELA 18. ZDEGRADOWANE OBIEKTY I TERENY W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH GMINY PRYZYSTAJŃ.....	44
TABELA 19. POWIERZCHNIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST W BUDYNKACH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZYSTAJŃ	45
TABELA 20. PODSUMOWANIE DIAGNOZY – PROBLEMY SPOŁECZNE	47
TABELA 21. PODSUMOWANIE DIAGNOZY – POZOSTAŁE PROBLEMY	48
TABELA 22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY – ZESTAWIENIE PROBLEMÓW OGÓŁEM	49
TABELA 23. ANALIZA SWOT DLA OBSZARU REWITALIZACJI	57
TABELA 23. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI W RAMACH LPR.....	70
TABELA 25. WSKAŹNIKI PRODUKTÓW I REZULTATÓW DLA PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH.....	80
TABELA 26. GŁÓWNE WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW LPR	81

Spis rysunków

RYSUNEK 1. ZARZĄDZANIE STRATEGICZNE	4
RYSUNEK 2. NEGATYWNE ZJAWISKA JAKO PODSTAWA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI	5
RYSUNEK 3. LOKALIZACJA GMINY PRYZSTAJŃ W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM	9
RYSUNEK 4. LOKALIZACJA GMINY PRYZSTAJŃ W POWIECIE KŁOBUCKIM.....	9
RYSUNEK 5. GMINA PRYZSTAJŃ	11
RYSUNEK 6. STRUKTURA GRUNTÓW W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2014 ROKU W %	12
RYSUNEK 7. ZMIANA LICZBY LUDNOŚCI W GMINIE PRYZSTAJŃ ORAZ W MIEJSCOWOŚCIACH W 2016 ROKU – W PORÓWNIANIU DO 2014 ROKU	15
RYSUNEK 8. UDZIAŁ I WZROST LUDNOŚCI W WIEKU POPRODUKCYJNYM W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU (STAN W DNIU 31.XII)	17
RYSUNEK 9. UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA BEZROBOCIE W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM OGÓŁEM W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU	19
RYSUNEK 10. STRUKTURA OSÓB BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W KŁOBUCKU ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W TRUDNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY W 2016 ROKU (STAN W DNIU 31.XII)	20
RYSUNEK 11. UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA UBÓSTWO W LICZBIE LUDNOŚCI OGÓŁEM W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU.....	22
RYSUNEK 12. UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO W LICZBIE LUDNOŚCI OGÓŁEM W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU	24
RYSUNEK 13. UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ W LICZBIE LUDNOŚCI OGÓŁEM W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU	26
RYSUNEK 14. LICZBA INTERWENCJI POLICYJNYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU	29
RYSUNEK 15. UDZIAŁ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU.....	31
RYSUNEK 16. LICZBA OSÓB FIZYCZNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ NA 1000 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU (STAN W DNIU 31.XII).....	35
RYSUNEK 17. LICZBA OSÓB FIZYCZNYCH, KTÓRE ZGŁOSIŁY WYKREŚLENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ NA 1000 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU.....	37
RYSUNEK 18. ROZKŁAD STĘŻEŃ ŚREDNIOROCZNYCH PYŁU ZAWIESZONEGO PM10 W STREFIE ŚLĄSKIEJ W 2012 R. NA OBSZARZE GMINY PRYZSTAJŃ	39
RYSUNEK 19. LICZBA WYDANYCH POZWOLEŃ NA BUDOWĘ BUDYNKÓW MIESZKALNYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ W 2016 ROKU	43
RYSUNEK 20. PRZYKŁADY ZDEGRADOWANYCH OBIEKTÓW I PRZESTRZENI PUBL.: RYNEK I SUKIENICE W PRYZSTAJNI	44
RYSUNEK 21. PRZYKŁADY BUDYNKÓW POKRYTYCH MATERIAŁAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST	45
RYSUNEK 22. POWIERZCHNIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST W BUDYNKACH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W GMINIE PRYZSTAJŃ	46
RYSUNEK 23. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH PRZEPROWADZONYCH W RAMACH KONSULTACJI SPOŁECZNYCH W ZAKRESIE OKREŚLENIA GŁÓWNYCH PROBLEMÓW NA OBSZARZE REWITALIZACJI.....	55
RYSUNEK 24. DZIAŁANIA, W OPINII ANKIETOWANYCH, KTÓRE BĘDĄ MIAŁY NAJWIĘKSZY WPŁYW NA ZMNIEJSZENIE PROBLEMÓW NA OBSZARZE WW. MIEJSCOWOŚCI I POWINNY ZOSTAĆ ZREALIZOWANE W RAMACH PROCESU REWITALIZACJI W PIERWSZEJ KOLEJNOŚCI.....	56
RYSUNEK 25. INFORMACJA DOTYCZĄCA ANKIETYZACJI	74
RYSUNEK 26. ZAPROSZENIE NA WARSZTATY DOTYCZĄCE OPRACOWANIA LPR	75
RYSUNEK 27. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA Z PRZEPROWADZONYCH WARSZTATÓW W DN. 04.12.2017 R.	75
RYSUNEK 28. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI PROGRAMU	80